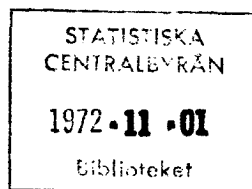

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Allmän Häls- och Sjukvård 1969

SOCIALSTYRELSEN · STOCKHOLM

INLEDNING

TILL

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

1911-1967 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1911-1950 med innehållsförteckning på franska. 1913-1950 med fransk parallelltitel: Hygiène et service sanitaire en Suède.

1951-1979 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: 1951-1956: Public health and sick care in Sweden ;

1957-1979: Public health in Sweden . 1960-1979 även med sammanfattning på engelska.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.

Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sinnessjukvården i riket /Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1939. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

Efterföljare:

Hälsan i Sverige: hälsostatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : 1988–1992. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1987/88-1991/92.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. – Stockholm, 1918-1951. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960

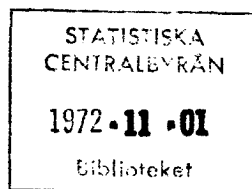
Allmän hälso- och sjukvård. 1969. – (Sveriges officiella statistik).

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

Vid digitaliseringen har en tabellförteckning skapats och lagts till.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Allmän Häls- och Sjukvård 1969

SOCIALSTYRELSEN · STOCKHOLM

OFFICIAL STATISTICS
OF SWEDEN

Public Health in Sweden 1969

Published by
the National
Board of Health and Welfare
S 105 30 Stockholm

Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-00268-X (inb)
ISBN 91-38-00269-8 (hft)

Printed in Sweden
AB Fälths Tryckeri
Värnamo 1972

Form för hänvisning. Allmän hälso- och sjukvård 1969 (SOS).

Socialstyrelsen. Stockholm 1972.

Årspublikationen Allmän hälso- och sjukvård har för årgångarna 1911—1968 utgivits under samma namn inom serien Sveriges officiella statistik: Hälso- och Sjukvård.

Suggested citation. Public health in Sweden 1969 (SOS). The National Board of Health and Welfare. Stockholm 1972.

The annual report on Public Health in Sweden has been published by the National Board of Health within the series of Official Statistics of Sweden: Public health. Earlier editions: 1911—1968.

Förord

Preface

Socialstyrelsen får härmed överlämna den statistiska redogörelsen "Allmän hälso- och sjukvård" för år 1969.

Liksom föregående år presenteras såvitt möjligt varje tabell med sin förklarande kommentar i omedelbar anslutning, varigenom tabellavdelning av vedertagen typ kunnat nedskäras.

Tidigare har styrelsen till landsting och övriga intressenter utsänt en tryckt detaljerad tabellarisk sammanställning över lasarettens personal och förvaltningsekonomi. En motsvarande, ehuru icke fullt så omfattande tabell har utarbetats för övriga sjukhus och förvaras i manuskript i socialstyrelsen.

Byrådirektör Erik Salwén har närmast svarat för arbetet med föreliggande redogörelse.

Stockholm i april 1971

BROR REXED

Åke Sjöström

INNEHÅLL

	Sida
Sammanfattning på engelska språket	10
Kap A. Hälso- och sjukvårdens organ	17
a. Översikt av organisationen	17
b. Översikt av den slutna och öppna vården	51
c. Vissa fristående organ och verksamheter	65
Tjänsteläkarna	65
Distriktsvården m m	66
Mödra- och barnhälsovården	68
Förlossningsvården	70
Lungsjukvården	72
Vården av veneriskt sjuka	74
Den abortförebyggande verksamheten	74
Skyddssympningarna	75
Karantänsväsendet	76
d. Folkvandvården	77
e. Apoteken	81
f. Åtgärder med anledning av läkemedels biverkningar	84
g. Missbildningsregistret	84
Kap B. Hälso- och sjukvårdens personal	85
Kap C. Kostnader för hälso- och sjukvård	93
Kap D. Sjukdomar, förlossningar m m	98
a. Smittsamma sjukdomar	98
b. Maligna tumörer 1968 enligt anmälningar till cancerregistret	108
c. Karies hos sjuåringar	112
d. Förlossningar	113
e. Legala aborter, steriliseringar, kastreringar	116
Bilaga 1. Vårdplatserna inom den slutna kroppssjukvården fördelade efter vårdform	122
» 2. Specifikation av landstingens och storstädernas lasarett för psykiatrisk vård	132
» 3. Läkartjänster vid undervisningssjukhus, lasarett, sanatorier, epidemisjukhus och specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda	137
» 4. Läkare och tandläkare med specialistbehörighet	140
» 5. Befolkningsstatistik	142
Karta 1. Sjukvårdsområden	63
» 2. Hälso- och sjukvårdsregionerna	64

Alfabetisk innehållsförteckning

- Aborter 116
 Abortförebyggande 74
 Apotek 81—83
 Barnadödlighet 143
 Barnmorskor 70, 71, 87, 92
 Barnsjukhus (översikt) 52
 Befindliga vid lasarett för psykiatrisk vård 132
 Befolkningsstatistik 142
 Beläggning 24, 27
 Bäckvoter 48
 Bördnummer 114
 Cancerregister 108
 Dagkostnad, se Driftkostnader
 Diagnoser 98—111
 Dispensärer 19, 72, 73
 Distriktsbarnmorskorna 70, 92
 Distriktsköterskorna 66, 67, 92
 Driftkostnader 80, 93—97, 132
 Dödsorsaker 144
 Ekonomipersonal 60, 61, 62, 87, 132
 Enskilda sjukhem 27, 28, 130, 131
 Epidemiska sjukdomar 98—102
 Epileptikervård 26—28, 49
 Familjevård 58, 132
 Folkmängd 142
 Folkvandring 77—80, 112
 Födda 113—115, 143
 Födda, definitioner 113
 Förebyggande mödra- och barnavård 68—71
 Förlossningar 113—115
 Förlossningsvård 69, 70
 Försäkringskassornas kostnader 94
 Förvaltningspersonal 60, 61, 62, 87, 132
 Gifter—läkemedel 84
 Gonorré 103—105
 Huvudmän 19, 25
 Infektionssjukdomar 98—102
 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda 24, 27, 28, 55, 56
 Intagna på nybörjarkurs 90, 91
 Intagningar på sjukhus 24, 27, 48, 49, 132
 Intagningsområden 63
 Karantänsväsen 76
 Karies 112
 Kastreringar 119
 Kliniker vid sjukhus 50, 122
 Kontorspersonal, se Förvaltningspersonal
 Konvalescenthem 54
 Kostnader för hälso- och sjukvård 93—97
 Kostnader per vård dag, per intagning, se Driftkostnader
 Kropssjukhus 27, 28, 47, 48, 51, 122
 Könsplikliniker 74
 Könssjukdomar, se veneriska sjukdomar
 Lagstiftning 22
 Landstingsområden 63
 Lasarett 24, 25, 27, 28, 51, 122
 Levande födda, se Födda
 Livslängd 143
 Lungsjukvård 72
 Långvarigt kroppssjuka (översikt) 53, 54
 Läkare 60—62, 65, 85—90, 132, 137, 140
 Läkartäthet 60, 88—89
 Länsläkarorganisationen 65
 Medicinalpersonal 85—87
 Medicinifgiftning 84
 Mentalsjukhus — se Psykisk vård
 Missbildningsregistret 84
 Mödra- och barnavård 68—71
 Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar 74
 Nämnden för internationella hälsovårdsärenden 16
 Organisation, central, lokal 17—20
 Organisation, öppen vård 22, 57, 59
 Organisation, slutet vård 21, 24, 48, 51
 Personal, allmänt 87
 Personal 60, 61, 62, 85—92
 Platser, se Vårdplatser
 Polikliniker 22, 59
 Polio 99, 102
 Polioymplingar 75—76
 Provinsialläkarna 65
 Psykisk barn- och ungdomsvård 57
 Psykisk vård, slutet 26, 27, 28, 55, 132
 Psykisk vård, öppen 57—58
 Psykiskt utvecklingsstörda 24, 25, 27, 28, 55
 Regionsjukvård 64
 Rättspsykiatriska stationer 136
 Röntgenarbeten 59, 72—73, 106
 Sekundärplatser 136
 Sexualrådgivning 74
 Sjukgymnaster 87
 Sjukhus 22—46, 122—135
 Sjukhus av lasarettsskärakt 52, 130
 Sjukhustyper—vårdformer 21, 28
 Sjuksköterskor 60, 61, 62, 87, 91, 92
 Sjukvårdsområden 63
 Sjukvårdsstyrelser 16, 19
 Skyddsympling 75
 Skärmbildscentral, socialstyrelsens 72, 106
 Slutet vård 21, 24—49, 50
 Socialstyrelsen 16, 18
 Specialister 140—141
 Stadsläkarna 65—66
 Statens bakteriologiska laboratorium 16, 18
 Statens institut för folkhälsan 16, 18
 Sterilisering 119—120
 Tandläkare 78, 87—88, 141
 Tandläkartäthet 88
 Teckenförklaring 6
 Tjänsteläkare 65
 Tjänster, barnmorske- 92
 Tjänster, läkar- 61—62, 137
 Tjänster, sjuksköterske- 61—62, 92
 Tuberkulos 106—107
 Tuberkulosvård 72—73
 Utgifter, se Driftkostnader resp Kostnader
 Utveckling i tiden, vårdplatser m m 47—50
 Utveckling i tiden, personal 87, 90, 91
 Vaccination 75
 Vakanser 62, 66, 92
 Veneriska sjukdomar 74, 103—105
 Veterinärer 88
 Vård dagar 24, 27, 47, 48
 Vårdformer—sjukhustyper 21, 28
 Vårdplatser 24—28, 48, 50, 122, 132
 Vårdplatser per 100 000 invånare 48
 Öppen vård 19, 22, 57—59

Teckenförklaring Codes

- = Intet finns att redovisa. *Magnitude nil.*
- 0 eller 0,0 = Mindre än 0,5 (eller 0,05) av enheten. *Magnitude less than half of unit.*
- .. = Uppgift saknas. *Data not available.*
- . = Uppgift kan icke förekomma. *Category not applicable.*
- * = Preliminär uppgift. *Provisional figure.*
- † = Rikspplatser = vårdplatser upplåtna för samma kostnad oberoende av patientens hemort. *Beds available for same cost irrespective of patient's domicile.*
- MF = Samling av författningar och cirkulär m m angående medicinalväsendet. *Code of statutes in the field of health and sick care.*
- SFS = Svensk författningssamling. *Swedish code of statutes.*
- SOS = Sveriges officiella statistik. *Official statistics of Sweden.*
- SOU = Statens offentliga utredningar. *Swedish government official reports.*

CONTENTS

	Page
Summary in English	10
Chapter A. Health and sick care	17
a. Organization of Health Services	17
b. Hospital care; ambulatory care	51
c. Certain independent institutions and activities,	65
Medical officers	65
Public Health Nurses	66
Maternity and Child Welfare	68
Maternity Care	70
Care of lung diseases	72
Care of venereal diseases	74
Consultation bureaus for sexual hygiene	74
Vaccinations and inoculations	75
Quarantine organization	76
d. Public dental care	77
e. Pharmacies	81
f. Prevention of adverse effects of drugs	84
g. Congenital malformation registry	84
Chapter B. Health personnel	85
Chapter C. Cost of Health and Medical care	93
Chapter D. Diseases, deliveries etc.	98
a. Infectious diseases	98
b. Malignant tumours reported to the Cancer Registry	108
c. Dental caries in seven year old children	112
d. Deliveries	113
e. Abortions, sterilizations and castrations on medical or legal indications	116
Annex	
1. Beds in somatic hospitals according to type of care	122
» 2. Detailed information on the mental hospitals of the counties and the three largest cities	132
» 3. Posts for doctors at teaching hospitals, general hospitals, sanatoria, epidemic hospitals and hospitals for mentally retarded	137
» 4. Physicians and dentists with specialist competence	140
» 5. Vital statistics	142
Map	
1. Principal districts for health and sick care	63
» 2. Regions for health and sick care	64

Alphabetical index

- Abortions 13, 116
 Admissions to hospitals 10, 24, 27, 48, 49, 132
 Ambulatory care 12, 13, 59
 Bed ratios 11, 48
 Birth order 114
 Births 14, 113—115, 143
 Births, definitions 113
 (foot notes)
 Cancer registry 14, 108
 Castrations 14, 119
 Causes of death 144
 City M.O.s, 12, 65—66
 Convalescent homes 11, 54
 County Council districts 63
 Days of treatment 24, 27, 47, 48
 Deliveries 14, 113—115
 Delivery care 12
 Dental caries 112
 Dental surgeons 13, 78, 87—88, 141
 Dental surgeons' density 88
 Departments in hospitals 50, 122
 District midwifery 12, 92
 Districts, health and sick care 63
 Domestic staff 60, 61, 62, 87, 132
 Epidemic diseases 14, 98—102
 Epileptic care 26—28, 49
 Expenses out of public funds 14, 93—97
 Family planning 13
 Gonorrhoea 103—105
 Health Boards of local authorities 9
 Hospital specialized departments 50, 122
 Hospitals 10, 22—46, 122—135
 Hospitals, chronic sick 53, 54
 Hospitals, development 47—50
 Hospitals, for children 52
 Hospitals, general 10, 11, 27, 28, 122
 Hospitals, mental 11, 27, 28, 132
 Hospitals, physical diseases 11, 27, 122
 Hospitals, type of 11
 Insurance, sickness 9, 10, 94
 Infant mortality 143
 Infectious diseases 14, 98—102
 Investments 94
 Life expectancy 143
 Live births, see Births
 MCH 12, 68—71
 Medical officers 12, 65
 Medical students 90
 Mental care, ambulatory 13
 Mental care, in hospital 11, 12, 132
 Mental hospital population 132
 Mentally retarded 24, 25, 27, 28, 55
 Midwives 12, 70, 71, 87, 92
 National Bacteriological Laboratory 9, 10
 National Board of Health and Welfare 9, 10
 National Institute of Public Health 9, 10
 Nurses 14, 60, 61, 62, 87, 91, 92
 Occupancy 24, 27
 Office personnel 60—62, 87, 132
 Organization 9—10
 Patient days 24, 27, 47, 48
 Personnel 13, 60—62, 85—92
 Pharmacies 81—83
 Physicians 13, 60—62, 65, 85—90, 132, 137, 140
 Physicians, density 60, 88—89
 Physiotherapists 87
 Polyclinics 12, 13, 59
 Polio 99, 102
 Polio, inoculations 13, 75—76
 Population 15, 142
 Posts at hospitals 60—62, 137
 Private nursing homes 11, 27, 28, 130, 131
 Psychiatry, child and youth 13
 Public Dental care 13, 77—80, 112
 Public Health Nurses 12, 66, 67, 92
 Quarantine organization 76
 Radiofluorography 12, 59, 72—73, 106
 Ratio, hospital beds 11, 48
 Ratio, personnel 60, 88, 89
 Regional hospital organization 64
 Responsible authorities 9, 10, 25
 Running cost 80, 93—97, 132
 Specialist doctors 140
 Sterilizations 14, 119—120
 Stillbirths, see Births
 Swedish Planning and Rationalization Institute for Health and Social services (SPRI) 9, 10
 TB care 12, 72—73
 TB dispensaries 12, 72, 73
 Trends, hospital beds etc 47—50
 Trends, personnel 87, 90, 91
 Tuberculosis 14, 106—107
 Vacant posts 12, 62, 66, 92
 Vaccinations 75
 Venereal diseases 103—105
 Veterinaries 88
 Vital statistics 142—143
 X-ray activities 12, 59, 72—73, 106

Public health administration in Sweden in 1969

MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS

THE NATIONAL BOARD OF HEALTH AND WELFARE

Associated Services and Advisory Bodies

National Institute of Public Health
National Bacteriological Laboratory
Institute of Occupational Health
Committee on Hospital and Social Welfare Buildings
Committee on International Health Relations
Pharmacopoeia Commission
Pharmacy Contributions Committee
Swedish Institute for the Handicapped

HB Department of Health Protection and Promotion

Divisions:
HB 1: Environmental Health and Preventive Medicine
HB 2: Social Care of Children and Adolescents
HB 3: Dental Health

SN Department of Medical Services

Divisions:
SN 1: Ambulatory Medical Services and Social Medicine
SN 2: Somatic Hospital Services
SN 3: Mental Health
SN 4: Drug Dependence and Care of Alcoholics

LA Department of Long-term Care

Divisions:
LA 1: Somatic Long-term Care and Rehabilitation
LA 2: Care of Mentally Retarded
LA 3: Forensic and Social Psychiatry
LA 4: Care of the Aged and Social Aid

PB Department of General Planning and War Emergency Planning

Divisions:
PB 1: Planning of Man-power and Training
PB 2: Planning of Medical and Social Services
PB 3: Collection and Processing of Planning Data (Statistics)
PB 4: War Emergency Planning of Medical and Social Services
PB 5: War Emergency Planning of Man-power and Training

A Department of Administration

Divisions:
A 1: Legal Matters
A 2: Pharmacies and Pharmacopoeia
A 3: Office and Staff Management
A 4: Budget and Finance
A 5: Public Information and International Cooperation

Taking independent decisions:

Council of Forensic Medicine
Social Psychiatry Committee
Psychiatry Committee
Medical Services Liability Council
Drug Council
Competence Committee for Dentists
Committee on Foreign Medical Personnel

Advisory Councils:

Scientific Council
War Emergency Council
Committees on Assignment of Pharmacists
Committee on the Evaluation of Adverse Reactions to Drugs

Associated Authorities concerned with Health Services

1. Authorities exclusively concerned with Health and Medical Care
Karolinska Hospital Board of Directors
Swedish Planning and Rationalization Institute for Health and Social Services (SPRI)
Medical Board of Swedish Armed Forces
National Veterinary Board
Committee on Post-graduate Training of Doctors
Mental Hospital Supervision Committee
National Institute of Radiation Protection
National Poisons and Pesticides Board
National Board of Industrial Safety

2. Other authorities concerned with Health Services
National Social Insurance Board
Labour Accidents Insurance Court
National Correctional Administration
National Board of Education
Civil Defence Board
Board of Trade
National Administration of Shipping and Navigation
National Civil Aviation Administration
National Environment Protection Board
Committee for the Extension of Teaching Hospitals

The National Board of Health and Welfare is active as:

Responsible authority for: National Laboratory for Forensic Chemistry
National Pharmaceutical Laboratory
National Centres for Forensic Medicine
National Centres and Departments for Forensic Psychiatry
County Medical Officers and certain Rural Medical Officers on Government Service

Central chief authority for: Youth Welfare Schools (and attached boarding facilities)
Public and Private Institutions for Alcoholics

Supervisory authority for: County Temperance Boards

Conducting: County Social Welfare Advisers

Local, autonomous bodies:

Health Boards of Counties and County Boroughs

Central Boards for Care of Mentally retarded

Local Health Committees

Private Agencies
Health Associations of Communes (cum advisers)

SUMMARY

Organization (chapter Aa)

All the activities in the field of public health in Sweden (including medical care) are either operated or controlled by public authorities.

Public health is under the *Ministry of Social Affairs*, the chief of which is a member of the cabinet.

Up to 1968 health and sick care on the one hand and social welfare on the other were governed at the national level by separate directorates called the National Board of Health and the National Social Board respectively, but from that year on the two administrations were joined into one body.

Thus the *National Board of Health and Welfare* is nowadays the name of the principal instrument of the state for governing and superintending the activities pertaining to the field under review in this publication.

The main part of the field work of the health and sick care rests with local authorities. The county councils, 25 in number, and the 3 county boroughs shall see to it that the sick receive the care required. The county council districts correspond to the 24 counties, one of which is divided into two districts (see map 1, page 63). The state is the responsible authority for the senior county medical officers' organization, whereas the county councils and county boroughs are responsible for the services of the local medical officers, the district public health nurses, district midwives, the public dental care etc.

The *National Institute of Public Health* is an independent body outside the jurisdiction of the National Board of Health and Welfare. It conducts inquiries into health matters submitted by public authorities, corporations and private individuals, but is also engaged in independent research in the field of general, industrial and food hygiene. It is also engaged in teaching and in spreading of public health information. The *Swedish Planning and Rationalization Institute for Health and Social Services* (SPRI) and the *National Bacteriological Laboratory* are two other independent bodies.

The sickness insurance scheme is supervised by the *National Social Insurance Board*. Insurance is compulsory. Benefits include free care for hospitalized patients, and doctors' services and medicine at a reduced cost for out-patients. Dental care is not included.

Hospitals (chapter Aa—Ab)

A conspicuous feature of the Swedish hospital system is that the main part of the establishments is owned and operated by public authorities. 3,3 % of the beds available belong to the State, 89,1 % to counties or county boroughs, 1,1 % to local authorities (small towns, parishes), 5,3 % to private enterprises and 1,2 % to funds, associations etc. (table A 2, bottom line). The last group may for practical purposes be added to the State institutions, the difference being merely formal since these enterprises, although built up as foundations etc., are operated in close collaboration with the government which has representatives in their administrative committees and pay grants towards their expenses. In some cases the State owns all the shares in the enterprise. Some children's hospitals, orthopedic hospitals, hospitals for bone, joint and glandular TB and one hospital for TB of the lungs belong to this category (code letter F, see annex 1).

A distinction is made between type of care and type of hospital. As far as in-patients are concerned, the correlation between the two concepts is illustrated in the table below. The main part of the care of physically sick is concentrated in the general hospitals and similar institutions, whereas independent hospitals for special kinds of diseases are becoming rare. On the other hand the general hospitals are more and more split up on specialized departments. The specialization of hospitals for physical diseases (the "somatic" hospitals) is illustrated in detail by annex 1.

Table A 1 gives a survey of beds, admissions and patient-days (bed-days) of all hospitals, including establishments for the mentally retarded.

*Survey of hospitals, showing combination of type of hospital and type of care
(Cf. table A 4)*

Counties, county boroughs and type of hospital	No. of hospitals	No. of beds								Total
		Care of lung- diseases	Epidem- ic care	Matern- ity care	Care of chronic sick	Other somatic care	Care of mental diseases	Care of epileptics	Care of mentally retarded	
1 General hospitals etc. ¹										
Type 1	8	413	505	682	834	9 830	1 612	—	—	13 876
Type 2	24	896	1 441	1 043	3 390	12 845	2 082	—	—	21 697
Type 3	99	1 528	847	1 545	6 660	14 230	1 977	—	—	26 787
2 Other hospitals of similar character	17	—	—	—	15	1 957	32	—	—	2 004
3 Mental hospitals	27	—	—	—	—	—	23 212	—	—	23 212
4 Cottage hospitals and somatic nursing homes										
1 under health authority	223	—	—	163	13 747	1 097	250	—	—	15 257
2 under social authority	52	—	—	—	4 124	—	—	—	—	4 124
3 Private	65	—	—	—	1 918	561	—	—	—	2 479
5 Mental nursing homes										
1 under health authority	92	—	—	—	—	—	6 259	—	—	6 259
2 Private	115	—	—	—	—	—	2 075	—	—	2 075
6 Institutions for epileptics	8	—	—	—	—	—	—	778	—	778
7 Institutions for mentally retarded	156	—	—	—	—	—	—	—	12 799	12 799
Total	886	2 837	2 793	3 433	30 688	40 520	37 499	778	12 799	131 347
per 100 000 inhabitants	.	35	35	43	383	506	469	10	160	1 641

¹ Type 1 = General hospitals for somatic care with 1 000 beds (or more) for acute care.

Type 2 = General hospitals for somatic care with 500–999 beds.

Type 3 = General hospitals for somatic care, sanatoria for TB of the lungs and hospitals for epidemic care with less than 500 beds.

Convalescent homes are not included in any tables, except the one on page 54.

The general increase of in-patient care, as measured by the number of beds, was 32,4 % from 1950 to 1969 (table A 5). For the care of physically sick it was 38,6 % and for care of mentally diseased 29,6 %. At the same time the number of admissions for physical care rose by 45,9 %, mental hospital care 344,9 %, to give some examples. Beds for chronic sick increased by 234,5 % and admissions by 268,0 %.

To return to table A 1, it will be seen that 110 440 in-patients were treated per day in all hospitals added together, which corresponds to 1,4 % of the population of Sweden.

At general hospitals and similar the number of in-patients per day was 47 846 (table A 3). The same hospitals were also visited by 3,1 million out-patients paying 8,4 million visits (patients at X-ray departments not included), (table A 9). These were treated at out-patient departments organized either by those responsible for the in-patients' care, which is often the case in the county boroughs, or by the physicians following an agreement between them and the authorities of the hospital, an arrangement which is prevailing in the counties.

The personnel of the hospitals for physical diseases is calculated at about 91 500 individuals, of whom about 5 200 were doctors, and the per-

sonnel of the institutions for mental diseases and epileptics to about 20 400 individuals, whereof about 500 doctors (table A 10). Some of these doctors have been counted more than once, because, under certain circumstances the local medical officer may at the same time be the chief of a small cottage hospital or a home for chronic sick in his district. Similarly most of the doctors of homes for mentally diseased have their main occupation in one of the large mental hospitals.

The density of the hospital personnel appears from the statement that 127 persons per 100 beds were employed in general hospitals, 82 in cottage hospitals, and 67 in homes for chronic sick, physicians included (table A 10). These figures comprise all categories of personnel, even the administrative and domestic staffs. The nursing personnel, physicians excluded, amounted to 95 per 100 beds at somatic hospitals, and the physicians alone to 8,1. A concrete impression is derived from the fact that the personnel of all categories working in somatic hospitals amounted to 1,5 individuals per in-patient per day. It ought, however, to be kept in mind, that the same staff also took care of a considerable number of out-patients.

The personnel density of the mental hospitals is lower than that of the hospitals for physically sick. Calculated per 100 beds the nursing personnel (physicians excluded) amounts to 50 at mental hospitals. These figures are found in table A 10.

The total running costs of somatic and mental hospitals including superannuation and depreciations is estimated at 5 793 million kronor, 4 848 million of which are referable to somatic hospitals and homes (table C 4). The average cost per patient-day amounted to 246,0 kr at the general hospitals, 141,9 at the hospitals for TB of the lungs and 102,5 at homes for chronic diseases (table C 5). On the whole these figures signify that the cost per patient-day has increased more than eight times since 1950. The cost per admission has not risen in the same proportion. The running cost per patient-day in 1969 was 98,9 kr at the mental hospitals.

Salaries constitute the predominant part of the running costs of the hospitals and is the main lever of the increase of this cost during the last years. The increase is partly due to a general raise of the wages, partly to a shortening of the working day of the bedside personnel, in its turn cau-

sing increased recruitment. The salaries are responsible for 70,4 % of the running costs of the general hospitals (including superannuation).

The cost of hospital care in a public ward is completely compensated by public funds and the health insurance. Also medicine and doctors' fees are thus covered. If the patient has a private room or goes to a private hospital, he is reimbursed for that part of the costs which corresponds to the price charged in a public ward at the hospital in his home district.

Public Health Services outside the hospitals (chapter Ac)

The adjoining table presents a survey of the local services for ambulatory care and environmental sanitation.

There were 1 031 (rural and city) *medical officers'* posts at the end of 1969, 159 of them, however, were vacant, the activity being maintained by the officer of an adjoining district. There are 24 counties. In each county there is a senior county medical officer and in 13 counties there also is a deputy county medical officer. In the three largest cities there were three senior medical officers of the county boroughs. (Cf. also diagram, chapter Ac.)

There were 1 976 posts for *public health nurses* in general service in rural districts and small towns at the end of 1969 (table B 5), but 63 of these were vacant.

The *midwifery districts* numbered 322. The activity is concentrated on prenatal care of pregnant women, since more than 99 % of all deliveries take place in hospitals. The midwives assist, however, to a considerable extent at deliveries in maternity homes, cottage hospitals etc.

The *maternity and child welfare* organization with 1 532 working units (centres, type I and II) is illustrated by table A 17.

51 *TB dispensaries* were working in 1969, where 743 573 X-ray examinations were made (table A 21).

Medical *treatment for venereal diseases* was given free of charge in 28 of the largest towns at special policlinics.

Survey of the local services for Public Health and medical, ambulatory care

Service	Type of care	Number of units
Senior County Medical Officers	Supervision of environmental sanitation and of preventive and curative care	27 posts in counties and county boroughs
Medical Officers	Preventive and curative care	69 districts (urban) and 772 stations (rural)
Public Health Nurses	Preventive and curative care	1976 districts (certain nurses in towns not included)
Out-patients departments at hospitals	Preventive and curative care	200 somatic and mental hospitals
Policlinics in certain cities	Preventive and curative care	15 policlinics
District midwifery	Maternal antenatal care; deliveries	322 districts for midwifery
MCH centres, stations etc.	Maternal and Child Welfare	1532 centres, type I and II
TB dispensaries	TB ambulatory care	51 TB dispensaries
Policlinics for venereal diseases	VD ambulatory care	28 policlinics
Bureaus for Sexual Hygiene	Consultation on sexual matters, including use of contraceptives and prevention of abortions	23 bureaus
Quarantine organization	Preventive epidemic care	10 main stations
Bureaus of the State mental hospitals for family care and assistance	Mental sick care and assistance to discharged patients	bureaus at 15 hospitals
Centres for children and youth mental care	Child and adolescent psychiatric care	49 centres
Public Dental Service	Dental care	949 dental clinics
Local Public Health Committees	Environmental sanitation; preventive epidemic care	848 municipalities (local communes)

23 consultation *bureaus for sexual hygiene and abortion cases* subsidized by the State were in operation at the end of the year. At least one physician and two or three social workers were attached to each bureau.

Until the end of 1969 about 5.8 million persons of the total population (8.0 million) have received basic protection against poliomyelitis.

Mental care of children and youth was given at 49 child guidance centres (23 clinics with beds for observation and care) (chapter Ab).

At the end of the year the *Public Dental Service* included all counties and county boroughs. The activity was carried on in 31 central dental policlinics, mostly situated in the premises of a general hospital, and 860 district policlinics (table A 22). 2 111 dental surgeons were employed in the service, i.e. 32 % of the total number in the

country. 1889 dental surgeons attached to the district policlinics worked in all 2 864 000 hours; 59 % of this time was reserved for children.

A *standing committee for observation of adverse effects of drugs* and a *congenital malformation index* have been working since 1965 (page 84). According to the standards of the latter the average rate of malformations in the newborn (stillborn included) is unchanged at about 1.1 %.

Medical personnel (chapter B)

A survey covering all kinds of medical personnel is found in table B 1. There were 10 380 active physicians at the end of 1969. The number includes abt. 410 foreign physicians working in Sweden on a limited license. The active dental surgeons were 6 630 in number. The number of fully licensed dental surgeons, active and non active, appears

from the comments to table B 1. There were 30800 active nurses, 1 310 nurse-midwives and 650 midwives. The total of the medical personnel excluding personnel at institutions for mentally retarded amounted to 160 150, administrative and domestic staff at hospitals included.

Expenses out of public funds for health and medical care (chapter C)

The total expense of the State, the counties, the county boroughs, other local communes and the public insurance funds amounts to 9 631 million kr, i. e. 1 210 kr per inhabitant (equivalent to about 97 pounds sterling) (table C 1). The share of the State in the total cost, including the expenses of the sickness funds, amounts to 33 %.

Diseases, deliveries etc. (chapter D)

The epidemic diseases with individual notification are listed in table D 1. The sum of cases amounted to 11 494 (144 per 100 000 inh.) in 1969. They are listed in the following table.

Cases of notifiable infectious diseases 1969 (clinical cases).

No. in inter- Diagnoses
national classi-
fication

Certain dangerous infectious diseases

001	Typhoid fever	9
002	Paratyphoid fever	55
003	Other salmonella infections	1 430
004	Bacillary dysentery	139
006	Amoebic dysentery	32
036	Meningococcal meningitis	107
	Non purulent meningitis and meningoencephalitis ...	574
070	Infectious hepatitis	1 289
	Inoculation hepatitis	1 233
073	Psittacosis	79
030	Leprosy	1

Other infectious diseases with individual notification

005, 10	Botulism	1
	Malignant gastro-enteritis in children under 2 years	41
027, 01-09	Listeriosis	2
034, 10-19	Scarlet fever	6 371
021	Tularaemia	6
023	Brucellosis	2
037	Tetanus	1
125	Filariasis	30
120	Schistosomiasis	16
124	Trichinosis	34
084	Malaria	28
130	Toxoplasmosis	14
	Total	11 494

The amoebic dysentery and malaria were contracted abroad.

The *TB morbidity* was characterized by the figures 3,3 per 1 000 inhabitants, which stands for the number of persons suffering from the disease and registered at the TB central dispensaries, 0,2 which stands for persons with contagious TB of the lungs, 0,3 for new findings during 1969 of all forms of TB, and 0,04 for fatal cases of tuberculosis (all forms) (table D 8). Since 1946 the mass-radiofluorography unit of the National Board of Health and Welfare has made 9,1 million examinations (thereof 175 462 in 1969).

Starting 1958 new diagnoses of cancer have to be reported to the *cancer registry* of the National Board of Health and Welfare. Notifiable are malignant neoplasms including leukaemia and malignant lymphoma, all intracranial tumours and all neoplasms with endocrine activity.

The number of cases reported in 1968 (latest figure) was 26 992, corresponding to about 339 per 100 000 inhabitants. A booklet called "Cancer incidence in Sweden 1968" has been issued on the subject by the National Board of Health and Welfare.

Table D 13 shows that the percentage of permanent teeth with non treated *caries* in seven-year-old children was 19,5 % in 1969, before treatment by the Public Dental Care. It would have been even higher, had not a number of counties introduced public dental care also for preschool children (6 years old).

According to the population registers the number of children born in 1969 was 108 493. Only 0,1 % of the deliveries took place in the patient's home with a midwife in charge.

When *abortion, sterilization or castration for legal indications* has been accomplished, the operating doctor has to send a report to the National Board of Health and Welfare within one month. During 1969 13 735 such reports on legal abortions were registered. In 1945, the year prior to an extension of the legal indications, the number was 1 623. About half of the abortions were authorized by the National Board of Health and Welfare (6 642), the remainder being carried out on the responsibility of two collaborating physicians. See tables D 17-D 18.

Exact data regarding the annual number of individuals falling sick with *mental disease* are no

available. At the mental hospitals of the county councils districts and the three largest cities—where the most effective and qualified treatment is given—24 394 patients were on the files at the end of 1969 (annex 2, line 15). Of these 96 % were in the hospitals and 4 % in private homes supervised by the hospitals.

Population (annex 5)

The *population* of Sweden amounted to 8 004 377 at the end of 1969. During the same year 108 493 children were born (107 622 live born and 871

stillborn) and 83 290 persons died. The general death rate was 10,44 per 1 000 of the mean population, the rate of live birth 13,45. The infant mortality rate as measured by the number of dead during the first year per 1 000 live birth was 11,7 and during the period 1963/67 the mean expectation of life was 71,72 years at birth for men and 76,13 for women. Vital statistics are not the concern of the National Board of Health and Welfare, but some data on the subject are given in the annex. (Reference: Statistical abstract of Sweden—Statistisk årsbok.)

Översikt av organisationen för hälso-, sjuk- och socialvården 1969

KUNGL. MAJ:T (SOCIALDEPARTEMENTET)

SOCIALSTYRELSEN

Med Socialstyrelsen
sidoordnade serviceorgan

Statens institut för
folkhälsan
Statens bakteriologiska
laboratorium
Arbetsmedicinska institutet
Nämnden för sjukvårds- och
socialvårdsbyggnader
Nämnden för internationella
hälsovårdsärenden (NIH)
Farmakopékommittén
Apotekens avgiftsnämnd
Handikappinstitutet

Avd HB: Hälsovård, social-, barna- och
ungdomsvård m m

HB 1: Omgivningshygien och annan allmän hälso-
vård
HB 2: Social barna- och ungdomsvård
HB 3: Tandvård

Avd SN: Akutsjukvård, nykterhetsvård m m

SN 1: Somatisk vård utanför sjukhus m m
SN 2: Slutet somatisk sjukvård m m
SN 3: Psykiatrisk vård
SN 4: Nykterhetsvård, narkomanvård

Avd LÅ: Långtidsvård, åldringsvård m m

LÅ 1: Långtidsjukvård, rehabilitering,
handikappvård
LÅ 2: Vård av psykiskt utvecklingsstörda
LÅ 3: Social- och rättspsykiatri
LÅ 4: Åldringsvård, socialhjälp m m

Avd PB: Planerings- och beredskaps-
avdelningen

PB 1: Personal- och utbildningsplanering
PB 2: Allmän vårdplanering
PB 3: Statistik
PB 4: Beredskapsplanering m m
PB 5: Krigssjukvårdsutbildning, krigsplacering

Avd A: Administrativa avdelningen

A 1: Juridiska ärenden
A 2: Läkemedelsärenden
A 3: Kansli- och personalärenden m m
A 4: Ekonomiska och kamerala ärenden m m
A 5: Information

Beslutande nämnder:

Rättsläkarråd (3 sektioner)
Socialpsykiatrisk nämnd
Psykiatrisk nämnd
Medicinalväsendets ansvars-
nämnd
Läkemedelsnämnd
Specialistbehörighetsnämnden
för tandläkare
Nämnden för utländsk medicinal-
personal (3 sektioner)

Rådgivande organ:

Vetenskapliga rådet
Beredskapsrådet
Apotekarbefordrings-
nämnden
Nämnden för utredning av
läkemedelsbiverkningar

Sidoordnade myndigheter
med administrativa uppgifter

1. Myndigheter med enbart
hälso-, sjuk- och social-
vårdande uppgifter:
Karolinska sjukhusets
direktion
Sjukvårdens och social-
vårdens planerings- och
rationaliseringsinstitut (SPRI)
Försvarets sjukvårdsstyrelse
Veterinärstyrelsen
Nämnden för läkares
vidareutbildning
Psykiatriska nämnden
Statens strålskyddsinstitut
Giftnämnden
Arbetskyddsstyrelsen

2. Övriga myndigheter med
hälso-, sjuk- och social-
vårdande uppgifter:
Riksförsäkringsverket
Försäkringsdomstolen
Kriminalvårdsstyrelsen
Skolöverstyrelsen
Civilförsvarsstyrelsen
Kommerskollegium
Sjöfartsstyrelsen
Luftfartsverket
Statens naturvårdsverk
Nämnden för undervisnings-
sjukhusens utbyggande

Socialstyrelsen är:

chefmyndighet för

statens rättskemiska laboratorium
statens farmaceutiska laboratorium
statens rättsläkarstationer
statens rättspsykiatriska stationer och kliniker
läneläkarväsendet och i statens tjänst anställda provinsialläkare

central myndighet för

ungdomsvårdsskolorna (och de i samband med verksamheten vid nämnda skolor upprättade
särskilda inackorderingshemmen)
allmänna och statsunderstödda enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare (i den mån
sådan anstalt ej lyder under annan statlig myndighet)

tillsyningsmyndighet för

länsnykterhetsnämnderna

Styrelsen har inseeende över

statens socialvårdskonsulenter
Styrelsen leder den forskning och utbildning i öppen hälso- och sjukvård som bedrivs vid
läkarstationen i Dalby

Lokala självstyrande organ:

Landstinge (städers
utom landsting)
sjukvårdsstyrelser

Styrelser för
omsorger om psykiskt
utvecklingsstörda

Primärkommuners
hälsovårdsnämnder,
socialnämnder,
barnvårdsnämnder
och nykterhets-
nämnder

Enskilda organ

Hälsovårdsförbund
(med hälsovårds-
konsulenter)

KAP. A

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDENS ORGAN

a. Översikt av organisationen

Med allmän *hälso- och sjukvård* menas i denna publikation hälso- och sjukvårdande verksamhet, som bedrivs av det allmänna eller med dess sanktion och som är tillgänglig för allmänheten. Den militära hälso- och sjukvården, såsom huvudsakligen avsedd för militärpersonal, hör följaktligen icke till den *allmänna* sjukvården sålunda fattad, ej heller sjukavdelningar inom anstalter för fångvård, ungdomsvård o dyl. Institut för blinda och döva är icke medräknade, enär de har huvudkaraktär av skola.

Hälsovården befattar sig med förebyggande verksamhet i form av t ex omgivningshygieniska åtgärder, hälsofostran och rådgivning riktad till allmänheten eller enskilda jämte profylaktisk individuell undersökning och behandling, medan *sjukvården* befattar sig med personer som vid sjukdom, skada, kroppsfel eller förlossning söker vård (diagnostik och terapi). I praktiken går dock dessa verksamheter ofta hand i hand och någon åtskillnad göres icke mellan dem i dispositionen av denna publikation.

All för allmänheten avsedd hälso- och sjukvårdande verksamhet i Sverige är understadstatlig kontroll. Övervägande delen bedrivs av eller understödes av det allmänna.

Den centrala organisationen

Socialstyrelsen, som sorterar under socialdepartementet, är central förvaltningsmyndighet för ärenden som rör socialvården, hälso- och sjukvården samt läkemedelsförsörjningen i den mån det inte ankommer på annan statlig myndighet att handlägga sådana ärenden. Styrelsen är organiserad på 21 byråer, fördelade på 5 avdelningar. Inom styrelsen finns 6 råd eller nämnder för handläggning av särskilda frågor och dessutom biträdes styrelsen av ett antal rådgivande organ (se planen på sidan 16).

Vid sidan av socialstyrelsen verkar vissa andra centrala institutioner på den allmänna hälso- och sjukvårdens område. *Statens institut för folkhälsan* har till huvudsaklig uppgift att utföra vetenskapligt-praktiska undersökningar och idka forskningsverksamhet på den allmänna hygienens, födoämneshygienens och yrkeshygienens områden och att därvid utgöra centralt undersökningsorgan för livsmedelskontrollen enligt livsmedelsstadgan. Institutet har också att meddela viss undervisning. Frågor om yrkesarbetshygien handlägges av *Arbetsmediciniska institutet*. *Statens bakteriologiska laboratorium* har till uppgift att inom den humana medicinens bakteriologiska, virologiska och epidemiologiska områden utreda, forska, framställa sera, ympämnar m m.

Den nyinrättade *nämnden för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader* har till huvudsaklig uppgift att granska och godkänna byggnadsritningar för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader.

Vidare inrättades 1968 *sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut (SPRI)* med uppgift bl a att främja, samordna och medverka i huvudmännens planerings- och rationaliseringsverksamhet inom hälso- och sjukvården samt socialvården samt att verka för en samordning mellan medicin och socialvård. I samband med detta instituts tillkomst har bl a Centrala sjukvårdsberedningen och Rådet för sjukhusdriftens rationalisering avvecklats. CSB:s uppgift att granska och godkänna byggnadsritningar har övertagits av ovannämnda nämnd för sjukvårds- och socialvårdsbyggnader.

Slutligen må nämnas, att de statliga undervisningssjukhusen intager en i förhållande till Socialstyrelsen självständig ställning.

Den lokala organisationen

I sjukvårdslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1963, är stadgat, att landstingskommun och stad, som ej tillhör sådan kommun, har skyldighet »ombesörja såväl öppen som sluten vård för sjukdom, skada, kroppsfel och barnsörd, i den mån icke annan drager försorg härom».

Med *öppen vård* menas vård av patient, som icke är intagen på sjukhus; med *sluten vård* avses vård av intagen patient. Beträffande begreppet sjukhus hänvisas till »Översikt av den slutna vården» nedan i detta kapitel.

Landstingskommunerna är 25 till antalet, vartill kommer 3 städer, som icke deltagar i landsting. Landstingens områden sammanfaller i regel med länens. Undantag utgör Kalmar län, som delats på två landsting (Kalmar läns norra och Kalmar läns södra landsting), och naturligtvis de län, ur vilka landstingsfri stad utbrutits. De tre städerna

är Stockholm, som icke ingår i något län, och de ur län utbrutna Göteborg och Malmö. (Se koden på karta 1.)

I landstingskommun eller stad som ej tillhör landstingskommun utövas ledningen av den sjukvårdande verksamheten av en sjukvårdsstyrelse.

Att staten, landstingen och motsvarande städer uppbär huvudmannaskapet för den slutna vården och faktiskt är huvudmän också för betydande delar av den öppna, hindrar icke att även andra — primärkommuner, allmännyttiga stiftelser och enskilda personer — i viss omfattning svarar för delar av sjukvården, vilket framgår av följande översikt. De där förekommande bokstäverna S, L osv är huvudmännens kodbeteckningar.

(S) Staten är huvudman för:

Länsläkarorganisationen

2 undervisningssjukhus: Karolinska sjukhuset och Akademiska sjukhuset.

(L) Landstingen är huvudmän för:

Sjukhusvård i allmänhet — inkl. öppen vård vid sjukhus (alltså för driften av lasarett¹, sjukstugor, förlossningshem, sjukhem för långvarigt kroppssjuka, epilepsisjukhus, sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, anstalter för psykiskt utvecklingsstörda, konvalescenthem).

Provinsialläkarväsendet

Förlossningsvård (öppen genom distriktsbarnmorskorna och slutna genom sjukhus)

Distriktsvård (distriktssköterskorna)

Mödrahälsovård

Barnhälsovård

Abortförebyggande verksamhet

Familjerådgivning

Tuberkulosdispensärer

Psykisk barn- och ungdomsvård

Folktandvård

(U) Städerna utom landsting är huvudmän för samma vårdgrenar som landstingen. Länsläkarna motsvaras hos dem av förste stadsläkarna och provinsialläkarna av stadsdistriktsläkarna. Dessutom har dessa städer:

Hälsovårdsnämnder

Fristående polikliniker

Viss anstaltstandvård i Stockholm

Stadssjuksköterskor

Skolhälsovård

¹ Sanatorier och epidemisjukhus benämnes lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård fr o m 1969.

- (K) Primärkommuner (andra än städer utom landsting) är huvudmän för:
- Hälsovårdsnämnder
 - Stadsläkare (kan förekomma i stad med minst 15 000 och skall finnas i stad med minst 40 000 invånare) och kommunalt anställda sjuksköterskor
 - Sjukhem för långvarigt kroppssjuka i vissa fall
 - Skoltandvård ej tillhörande folktandvården (i några kommuner)
 - Skolhälsovård
- (F) Föreningar, stiftelser o dyl, i vilkas styrelser det allmänna är representerat, förekommer såsom huvudmän för:
- Vissa specialistsjukhus av lasarettskaraktär (barnsjukhus, reumatikersjukhus, ortopediska sjukhus, riks försäkringsverkets sjukhus)
 - Epileptikerhem m m.
- (P) Privata personer eller företag förekommer såsom huvudmän för:
- Enskilda sjukhem
 - Epileptikerhem
 - Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda

Härtill kommer privatpraktiserande läkare och tandläkare.

En preciserad översikt av huvudmannaskapet för den slutna sjukvården lämnas i tab A 2 och bilaga 1.

Det har framgått av ovanstående, att riket är indelat i 28 sjukvårdsområden. Dessa är emellertid för små för vissa vårdformer, och därför inrättades enligt riksdagsbeslut år 1960 den s k regionsjukvården. Denna innebär, att man indelat riket i sju sjukvårdsregioner så tilltagna, att var och en för sig lämnar ett befolkningsunderlag stort nog att motivera kliniker för varje slag av specialistvård, även av mera sällsynta sjukdomar. Kartan på sidan 64 visar regionernas gränser, namn och läge för de s k regionsjukhusen, dvs de lasarett — ett i varje region — till vilket den mest specialiserade vården förlagts, befolkningsunderlaget m m. Det framgår, att regionernas gränser i några fall korsar sjukvårdsområdenas.

Som komplettering till uppgiften om huvudmännen må nämnas, att stat, landsting och primärkommuner i viss utsträckning understödjer vård, för vilken de själva icke är huvudmän. Sålunda utgår på vissa villkor *statsbidrag* till driften och i allmänhet också till anläggningen av sjukvårdsanstalter, där det bedrivs radioterapi, vanförevård, psykiatri, epileptikervård och vård av psykiskt utvecklingsstörda. Till folktandvårdens drift och utrustning utgår likaledes statsbidrag. *Landstingsbidrag* utgår till vissa primärkommuner och enskilda, som driver vård av långvarigt kroppssjuka, vård av psykiskt sjuka, epileptikervård och vård av psykiskt utvecklingsstörda m m. Även bidrag till allmän kroppssjukvård förekommer undantagsvis, liksom till konvalescentvård.

Vårdformer och anstaltstyper

Man brukar skilja mellan vårdformer och typer av anstalter. Vårdformen bestäms närmast av de sjukdomar eller det klientel, som vårdas; så erhåller t ex tuberkulösa, psykiskt sjuka och gravida kvinnor resp. tuberkulösvård, psykiatrisk vård och mödrhälsovård. Man talar även om akut vård, vård av långvarigt sjuka osv. Anstaltens typ, däremot, avser den driftenhet, som lämnar vården, t ex lasarett, sjukhem, poliklinik osv.

Vårdformer och anstaltstyper sammanfaller vanligen men icke alltid. Tab A 4 visar, hur dessa förhållanden för närvarande ställer sig inom den slutna vården. Man ser, hur kroppssjukvården i det väsentliga bestrides av lasarett, men att sådan kroppssjukvård som avser vård av långvarigt kroppssjuka förekommer i stor utsträckning vid särskilda sjukhustyper. En mera ingående beskrivning av dessa förhållanden lämnas i kommentaren till tabellen och i textavsnitten b och c nedan i detta kapitel. Vad närmast angår den öppna vården, har specialorgan inrättats för mödra- och barnhälsovård, förlossningsvård, lungtuberkulösvård, venerisk sjukvård och abortförebyggande verksamhet, vilket allt närmare beskrives i särskilda avsnitt under c nedan. Tjänsteläkarna (provinsialläkarna och stadsdistriktsläkarna), liksom distriktssköterskorna, deltar i dylik specialiserad vård i egenskap av anställda vid ifrågavarande organ, men ingår i övrigt i organ för öppen hälso- och sjukvård i allmänhet (tjänsteläkarväsendet resp distriktsvården).

Utvecklingen går mot en minskning av antalet anstaltstyper men ökning av vårdformerna. Sålunda låter huvudmännen lasaretten överta de uppgifter som hafts om hand av de fristående sjukhusen för speciella vårdformer, antingen genom att öppna nya avdelningar eller genom att ansluta de fristående sjukhusen till lasaretten. Detta har sedan länge skett med förlossningsvården, på senare tid med tuberkulos- och epidemivården, därnäst med den psykiatriska vården och under de senaste åren med vården av långvarigt kroppssjuka. Så länge man har specialsjukhus för visst klientel, är likväl distinktionen mellan anstaltstyp och vårdform nödvändig att upprätthålla.

Det må tillfogas, att även vårdformernas inbördes förhållanden ändras. Samtidigt som en allt finare uppdelning på specialkliniker inom lasaretten äger rum, utjämnas gränserna mellan vissa vårdformer, såsom mellan kroppssjukvård och psykiatrisk vård och i viss mån också mellan akut och kronisk vård.

Översikt av den slutna vården

Sjukvårdslagen upptog 1969 följande typer av sjukhus (6 §):¹

Lasarett (för somatisk och/eller psykiatrisk vård)	Sjukhem för
Sjukstuga	a) långvarigt kroppssjuka
Förlossningshem	b) lättskötta psykiskt sjuka
	c) konvalescenter

¹ Fr o m 1969 har sjukhustyperna sanatorium, tuberkulossjukstuga, epidemisjukhus och epidemisjukstuga utgått ur lagen.

Anstalter för psykiskt utvecklingsstörda utgör ytterligare en typ, som dock icke uppräknats ovan, beroende på att vårdformen icke räknas till den egentliga sjukvården och därför icke innefattas i sjukvårdslagen utan regleras genom särskild författning. (Se ytterligare beträffande anstalter för psykiskt sjuka och psykiskt utvecklingsstörda sidan 27.)

Översikt av den av det allmänna drivna öppna vården

Den öppna hälso- och sjukvården regleras genom en rad specialförfattningar, vilka omnämnes i de olika textavsnitten nedan. Vårdorganen presenteras i korthet i nedanstående översikt.

Syftet med översikten är att redovisa de särskilda organ, som meddelar öppen hälso- och sjukvård, icke att ge en uttömmande beskrivning av hur olika vårdbehov tillgodoses genom öppen vård. Vad det sistnämnda angår, bör observeras, att de organ, som bedriver hälso- och sjukvård, i allmänhet också kan lämna sådan vård som ett specialorgan.

Organ för öppen hälso- och sjukvård	Vårdform	Antal organ
Tjänsteläkarna	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	772 provinsialläkarstationer o. 69 stadsdistriktsläkardistrikt
Distriktsvård på landsbygd och i städer	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	¹ 1 976 distriktsköterskedistrikt
Öppen vård vid sjukhus	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	ca 200 kroppssjukhus
Polikliniker i Stockholm o. Göteborg	Hälso- o. sjukvård i allmänhet	² 15 polikliniker
Distriktsbarnmorskorna	Mödrahälsovård. Förlossningsvård	322 barnmorskeområden
Mödra- och barnavårdscentraler, -stationer o. s. v.	Mödra- och barnhälsovård	1 532 centraler
Tuberkulosdispensärer	Lungsjukvård	51 tuberkulosdispensärer
Socialstyrelsens skärmbildscentral med patruller		10 patruller (för civilt klientel)
Polikliniker för könssjukvård	Vård av veneriska sjukdomar	28 polikliniker (1968)
Byråer för sexualrådgivning	Abortförebyggande m. m.	23 byråer
Karantänsväsendet	Förebyggande epidemivård	10 karantänsstationer
Hjälpsverksamhet o. familjevård knutna till lasarett för psykiatrisk vård	Psykisk hälso- o. sjukvård	15 sjukhus
Centraler för psykisk barn- och ungdomsvård	Barn- o. ungdomspsykiatri	49 centraler
Folktandvården	Tandvård	949 tandpolikliniker

Lagstiftning

Sjukvårdslagen av den 6 juni 1962 och den med stöd av denna lag den 29 mars 1963 utfärdade sjukvårdsstadgan trädde i kraft den 1 juli 1963. Lagen upptager, såsom framgår av föregående översikt av den slutna vården, vissa typer av sjukhus. I fråga om de på anstalter av olika typ förekommande vårdformerna innebär de nya författning-

¹ Dessutom ett antal tjänster för likartade uppgifter i städer, jfr under Kap. A, c, distriktsvården m. m. —

² Polikliniker som verkat under samma adress har räknats som en.

arna betydelsefulla ändringar. Ett epidemisjukhus kan sålunda ersättas av en infektionsklinik på lasarett och långvarigt kroppssjuka kan vårdas på lasarett, antingen på särskild klinik för dylika sjuka eller ock på avdelning ansluten till befintlig klinik (vanligen den medicinska kliniken). Vidare kan sanatorium införlivas med ett angränsande lasarett och ingå i detta såsom en lungklinik. »Sjukhem» har vidare fastställts såsom benämning på fristående sjukhus för långvarigt kroppssjuka, lättskötta psykiskt sjuka och konvalercenter. Fr o m 1967 har begreppet mentalsjukhus utgått ur lagstiftningen, vilket innebär att dessa sjukhus numera klassificeras som lasarett specialiserade för psykiatrisk vård. Motsvarande ändring har fr o m 1969 genomförts beträffande sanatorier och epidemisjukhus.

Ledning av landstingskommuns sjukvårdande verksamhet skall enligt sjukvårdslagen (9§) utövas av sjukvårdsstyrelse och detsamma gäller för stad som icke tillhör landstingskommun.

Enligt Kungl. Maj:ts instruktion för länsläkarväsendet den 3 december 1965 skall i varje län finnas en länsläkarorganisation. En redogörelse för denna återfinnes på sidan 65.

Lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall den 16 juni 1966 trädde i kraft den 1 januari 1967, då sinnessjuklagen den 19 september 1929 upphörde att gälla.

Tab A 1. Översikt av den slutna vården år 1969 *Survey of in-patient services*

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhus Hospital type	Antal sjukhus No. of hospitals	Vårdplatser (fast- ställt antal) Beds		Intagningar Admissions	Värddagar, 1 000-tal Beddays, 1 000	Patienter i medeltal per dag No. of patients per day	Beläggning, % Occupancy, %
		den 31/12	i medeltal under året Average during year				
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård ¹ <i>Somatic and mental hospitals</i>	175	87 576	86 962	1 238 796	25 808	70 706	81
Sjukhem för somatisk och/ eller psykiatrisk vård ² <i>Somatic and mental nursing homes</i>	555	30 972	30 008	61 791	10 022	27 458	92
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda ³ <i>Establishments for mentally retarded</i>	156	12 799	12 867	2 974	4 481	12 276	95
Hela den slutna vården <i>Total</i>	1969 886	131 347	129 837	1 303 561	40 311	110 440	85
	1968 890	128 324	127 088	1 291 444	39 319	107 427	85
	1967 900	126 010	124 663	1 206 019	38 403	105 215	84
	1966 904	126 922	126 259	1 165 663	38 537	105 580	84
	1965 902	125 667	125 187	1 132 160	38 243	104 775	84
	1960 928	116 681	114 899	1 001 203	37 670	100 465	87
	1955 963	105 108	104 703	916 784	34 861	95 510	91
	1950 996	99 232	98 670	..	..	..	..

¹ Lasarett, typ 1, 2 och 3 (se not till tab. A 4), andra sjukhus av lasarettskaraktär och lasarett för psykiatrisk vård.² Sjukstugor, förlossningshem, sjukhem och epileptikeranstalter. — ³ Före 1967 ingick särskolor.

Tabell A 1

Översikten omfattar samtliga sjukhus utom sjukhem för konvalescentvård, såvida dessa icke ingår som avdelningar av annat sjukhus. Se vidare angående slutna konvalescentvård sidan 54.

Sjukhus typerna har i tabellen indelats i tre grupper nämligen, lasarett, sjukhem och inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda. För lasarett och sjukhem redovisas kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna.

Vårdplatser. Uppgifterna om antalet platser i medeltal under året är beräknade som medeltal av antalen vid två på varandra följande årsskiften.

Intagningar. Patienter, som intagits mer än en gång, är dubbelräknade.

Värddagar. In- och utskrivningsdagen har tillhopa alltid räknats som en. Värddagar för barn, i den mån de vistats på sjukhuset endast i egenskap av där nyfödda, är icke medräknade.

Patienter i medeltal per dag = antalet värddagar dividerat med 365 (366). Antalet i medeltal per dag vårdade personer år 1969 motsvarar 1,4 % av medelfolkmängden.

Beläggning = antalet patienter i medeltal per dag i procent av det fastställda antalet vårdplatser i medeltal under året. Om alternativt det tillgängliga platsantalet (efter avdrag av eventuellt stängda platser) får ingå i beräkningen, stiger beläggnings-talen. Det bör observeras, att ju kortare vårdtider-na är, desto svårare är det att hålla full beläggning.

För specifikation av tabellen se närmast tabell A 3.

Tab A 2. Översikt av sjukhus och vårdplatser för slutna sjukvård den 31/12 1969 fördelade efter huvudmannakategori

Survey of hospitals and beds. Type of hospital and responsible authority

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Type of hospital</i>	Huvudman <i>Responsible authority</i>						Summa <i>Total</i>
	Staten (S) <i>The State</i>	Landsting (L) <i>County councils</i>	Städer utom landsting (U) <i>County boroughs</i>	Övriga kommuner (K, Kf) <i>Local authorities</i>	Vissa fonder, stiftelser o dyl (F) <i>Funds etc</i>	Privata företag (P) <i>Private</i>	
Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>							
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård ¹ <i>Somatic and mental hospitals</i>	5	131	21	—	11	7	175
Sjukhem mfl för somatisk och/eller psykiatrisk vård ² <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	295	31	42	1	186	555
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	1	102	14	—	—	39	156
Hela den slutna vården <i>Total</i>	6	528	66	42	12	232	886
Fastställt antal vårdplatser <i>No. of beds</i>							
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	3 699	66 394	15 539	—	1 361	583	87 576
Sjukhem för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	17 832	6 509	1 499	250	4 882	30 972
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	691	9 625	971	—	—	1 512	12 799
Hela den slutna vården <i>Total</i>	4 390	93 851	23 019	1 499	1 611	6 977	131 347
Procentuell fördelning av vårdplatserna 1969 <i>Beds per cent</i>							
Lasarett för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental hospitals</i>	4,2	75,8	17,7	—	1,6	0,7	100,0
Sjukhem för somatisk och/eller psykiatrisk vård <i>Somatic and mental nursing homes</i>	—	57,6	21,0	4,8	0,8	15,8	100,0
Specialsjukhus och vårdhem för psykiskt utvecklingsstörda <i>Establishments for mentally retarded</i>	5,4	75,2	7,6	—	—	11,8	100,0
Hela den slutna vården <i>Total</i>	3,3	71,5	17,6	1,1	1,2	5,3	100,0

¹ Lasarett, typ 1, 2 och 3 (se not till tabell A 4), andra sjukhus av lasarettskaraktär och lasarett för psykiatrisk vård.

² Sjukstugor, förlossningshem, sjukhem och epileptikeranstalter.

Tabell A 2

Tabellen omfattar, liksom tabellerna A 1, A 3 m fl, samtliga rikets sjukhus med undantag av fristående konvalescenthem. Dock ingår ett fåtal konvalescentplatser, som anslutits såsom avdelningar till andra sjukhus (se närmare i texten).

Hänsyn har inte tagits till förekommande avtal, genom vilka viss huvudman fått använda vissa vårdplatser på annan huvudmans sjukhus.

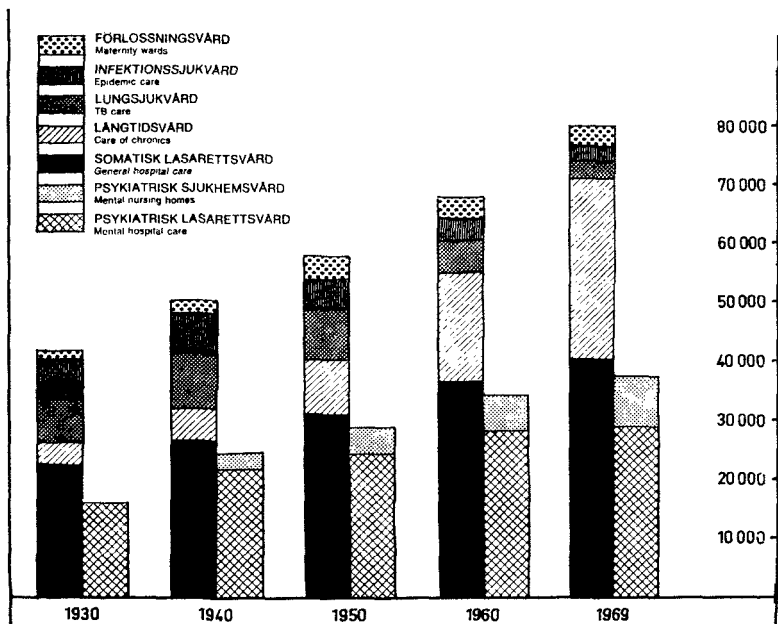
Tabellen avser endast sjukhus som var i verksam-

het vid årets slut. Vårdplatsantalet gäller det officiella, av respektive sjukhusdirektion fastställda antalet.

I kolumnen »Städer utom landsting (U)» har upptagits 6 509 sjukhemsplatser men endast 3 884 av dessa tillhörde sjukhem drivna av sjukvårdsstyrelse, medan resten drevs av socialnämnd och alltså var av samma typ som de anstalter, vilkas platser redovisas i kolumnen till höger därom, d v s anstalter tillhöriga primärkommuner inom landstingsområden.

Vårdplatser i sluten kroppssjukvård och psykiatrisk vård 1930–1969 (exkl. anstalter för psykiskt utvecklingsstörda)

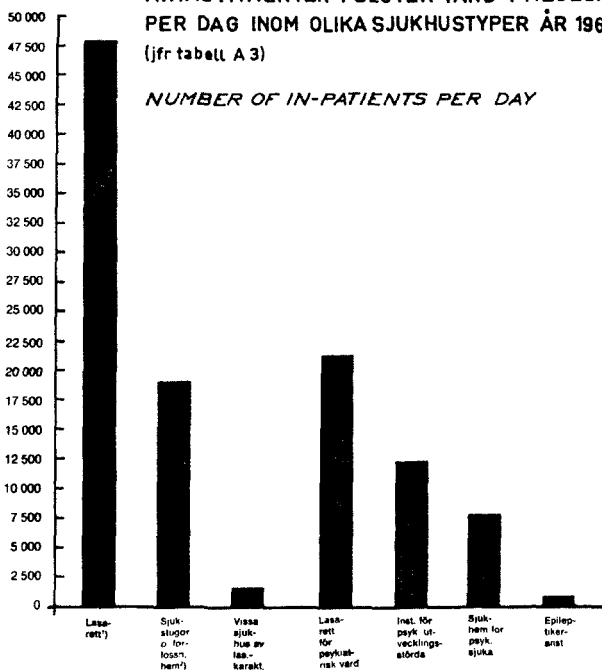
Beds for in-patients in somatic and mental care (institutions for mentally retarded excluded)

ANTAL PATIENTER I SLUTEN VÅRD I MEDELTAL PER DAG INOM OLIKA SJUKHUSTYPER ÅR 1969

(jfr tabell A 3)

NUMBER OF IN-PATIENTS PER DAY

¹ Se not under tabell A 4. — ² Samt sjukhem för somatisk vård.

Tab A 3. Sjukhusen år 1969, deras vårdplatser, intagningar, vård dagar och beläggning
Hospitals, beds, admissions, patient days and occupancy

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>	Vårdplatser (fastställt antal) <i>Beds</i>		Intagningar <i>Admissions</i>	Vård dagar 1 000-tal <i>Patient-days, 1 000</i>	Patienter i medeltal per dag <i>No. of patients per day</i>	Beläggning, % <i>Occupancy %</i>
		den 31/12	i medeltal under året <i>Average during year</i>				
Hela riket <i>Total</i>	886	131 347	129 837	1 303 561	40 311	110 440	85
1 Lasarett ¹ typ 1	8	13 876	61 854	276 294	3 857	10 567	77
Lasarett typ 2	24	21 697		452 795	5 969	16 353	
Lasarett m fl typ 3 <i>General hospitals etc</i>	99	26 787		441 763	7 638	20 926	
2 Andra sjukhus av lasarettskarakter <i>Other hospitals of similar character</i>	17	2 004	1 997	17 269	592	1 622	81
3 Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	27	23 212	23 111	50 675	7 752	21 238	92
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård ² drivna av: <i>Cottage hospitals and somatic nursing homes:</i>							
1 Landsting och motsvarande städer <i>Under health authority</i>	223	15 257	14 336	44 709	4 703	12 885	90
2 Kommuns socialnämnd <i>Under social authority</i>	52	4 124	4 245	3 042	1 417	3 882	91
3 Enskilda <i>Private</i>	65	2 479	2 530	8 491	815	2 233	88
5 Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka drivna av: <i>Mental nursing homes</i>							
1 Landsting och motsvarande städer <i>Under health authority</i>	92	6 259	6 109	4 346	2 093	5 734	94
2 Enskilda <i>Private</i>	115	2 075	1 988	941	727	1 992	100
6 Epileptikeranstalter <i>Institutions for epileptics</i>	8	778	800	262	267	732	92
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda <i>Institutions for mentally retarded</i>							
1 Specialsjukhus <i>Specialized hospitals</i>	6	2 204	2 247	927	752	2 060	92
2 Vårdhem <i>Residential homes</i>	150	10 595	10 620	2 047	3 729	10 216	96

¹ Se not under tabell A 4. — ² Inkl förlossningshem.

Tabell A 3

Som framgår av tabellens rubrik omfattar tabellen rikets samtliga sjukhus. Sjukhusen har i denna tabell och i tabell A 4 indelats i 7 huvudgrupper. En närmare specifikation av de större sjukhusen finns i bilaga 1 och 2. Det i medeltal för året fastställda platsantalet är här ovan, liksom i tabell A 1 beräknat som medeltal mellan platsantalet vid två på varandra följande årsskiften. Det kan sålunda icke göra anspråk på

att vara exakt. Det varnas mot att använda talen för att belysa platstillgångens utveckling i tiden (se nedan).

Genom den nya indelningen av sjukhusen är det i många fall omöjligt att jämföra siffrorna med tidigare års uppgifter. En bild av hur olika vårdformer utvecklats under de senaste årtiondena kan erhållas av tabell A 5.

Tab A4. Översikt av de fastställda vårdplatserna den 31/12 1969 fördelade efter sjukvårdsområde, sjukhustyp och vårdform

Survey of hospital beds according to type of hospital and type of care

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukvårdsområde och sjukhustyp <i>Counties, county boroughs and type of hospital</i>	Antal sjukhus <i>No. of hospitals</i>	Antal vårdplatser								Summa <i>Total</i>
		Lung- sjuk- vård <i>Care of lung- diseases</i>	Epidemi- vård <i>Epidemi- care</i>	Förloss- nings- vård <i>Maternity care</i>	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka <i>Care of chronic sick</i>	Övrig somatisk vård <i>Other somatic care</i>	Psykia- risk vård <i>Care of mental diseases</i>	Vård av epilep- tiker <i>Care of epileptics</i>	Vård av psykiskt utveck- lings- störda <i>Care of mentally retarded</i>	
Hela riket <i>Total</i>	886	2 837	2 793	3 433	30 688	40 520	37 499	778	12 799	131 347
1 Lasarett ¹ typ 1 <i>Gen. hosp.</i>	8	413	505	682	834	9 830	1 612	—	—	13 876
Lasarett typ 2 <i>Gen. hosp.</i>	24	896	1 441	1 043	3 390	12 845	2 082	—	—	21 697
Lasarett mfl typ 3 <i>General hospitals etc.</i>	99	1 528	847	1 545	6 660	14 230	1 977	—	—	26 787
2 Andra sjukhus av lasarettsskarakteristik <i>Other hospitals of similar character</i>	17	—	—	—	15	1 957	32	—	—	2 004
3 Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	27	—	—	—	—	—	23 212	—	—	23 212
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av: <i>Cottage hospitals and somatic nursing homes</i>										
1 Landsting och motsvarande städer <i>under health authority</i>	223	—	—	163	13 747	1 097	250	—	—	15 257
2 Kommunsocialnämnd <i>under social authority</i>	52	—	—	—	4 124	—	—	—	—	4 124
3 Enskilda <i>Private</i>	65	—	—	—	1 918	561	—	—	—	2 479
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av: <i>Mental nursing homes</i>										
1 Landsting och motsvarande städer <i>under health authority</i>	92	—	—	—	—	—	6 259	—	—	6 259
2 Enskilda <i>Private</i>	115	—	—	—	—	—	2 075	—	—	2 075
6 Epileptikersjukhus och -hem <i>Institutions for epileptics</i>	8	—	—	—	—	—	—	778	—	778
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda <i>Institutions for mentally retarded</i>										
1 Specialsjukhus <i>Hospitals</i>	6	—	—	—	—	—	—	—	2 204	2 204
2 Vårdhem <i>Residential homes</i>	150	—	—	—	—	—	—	—	10 595	10 595

¹ fördelade på 3 grupper: Typ 1 = Lasarett med 1 000 vårdplatser och fler för somatisk akutvård.

Typ 2 = Lasarett med 500–999 sådana vårdplatser.

Typ 3 = Lasarett, sanatorier och epidemisjukhus med mindre än 500 sådana vårdplatser.

Vårdplatser för somatisk akutvård avser fastställda vårdplatsantalet vid sjukhuset minskat med vårdplatser för psykiatri och för långvarigt kroppssjuka.

Sjukvårdsområde och sjukhus typ	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Stockholms stad	69	255	414	318	5 199	4 015	4 547	250	773	15 771
1 Lasarett typ 1	1	—	—	100	—	1 136	94	—	—	1 330
Lasarett typ 2	2	108	—	88	113	1 236	81	—	—	1 626
Lasarett mfl typ 3	8	147	414	130	138	1 094	20	—	—	1 943
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	6	—	—	—	15	547	32	—	—	594
3 Lasarett för psykiatrisk vård	5	—	—	—	—	—	3 987	—	—	3 987
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	6	—	—	—	1 746	—	—	—	—	1 746
2 Kommuns socialnämnd	10	—	—	—	2 625	—	—	—	—	2 625
3 Enskilda	15	—	—	—	562	2	—	—	—	564
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	6	—	—	—	—	—	311	—	—	311
2 Enskilda	1	—	—	—	—	—	22	—	—	22
6 Epileptikersjukhus och -hem	1	—	—	—	—	—	—	250	—	250
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	8	—	—	—	—	—	—	—	773	773
Stockholms län	79	252	132	315	1 727	3 111	1 088	58	590	7 273
1 Lasarett typ 1	1	120	—	80	—	1 369	160	—	—	1 729
Lasarett typ 2	1	—	132	69	60	520	113	—	—	894
Lasarett mfl typ 3	6	132	—	159	662	906	—	—	—	1 859
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	2	—	—	—	—	286	—	—	—	286
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	10	—	—	7	630	—	—	—	—	637
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	62	—	—	—	—	62
3 Enskilda	16	—	—	—	313	30	—	—	—	343

Sjukvårdsområde och sjukhus typ	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- deni- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykisk- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiatrisk utveck- lingsstörda	
Södermanlands län	29	60	80	114	1 256	1 182	1 584	—	570	4 846
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	60	80	51	266	510	50	—	—	1 017
Lasarett mfl typ 3	2	—	—	63	380	565	—	—	—	1 008
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	1	—	—	—	—	97	—	—	—	97
3 Lasarett för psykiatrisk vård	3	—	—	—	—	—	1 317	—	—	1 317
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	4	—	—	—	351	10	—	—	—	361
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	216	—	—	—	—	216
3 Enskilda	2	—	—	—	43	—	—	—	—	43
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	4	—	—	—	—	—	148	—	—	148
2 Enskilda	4	—	—	—	—	—	69	—	—	69
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	6	—	—	—	—	—	—	—	570	570
Östergötlands län	40	120	155	156	1 626	1 945	1 648	—	784	6 434
1 Lasarett typ 1	1	—	84	66	338	961	73	—	—	1 522
Lasarett typ 2	1	—	71	47	346	453	54	—	—	971
Lasarett mfl typ 3	6	120	—	43	296	504	—	—	—	963
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 127	—	—	1 127
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	4	—	—	—	277	27	15	—	—	319
2 Kommuns socialnämnd	6	—	—	—	232	—	—	—	—	232
3 Enskilda	3	—	—	—	137	—	—	—	—	137

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser									Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kropps- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiatrisk utveck- lings- störda		
Östergötlands län (forts)											
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:											
1 Landsting och mot- svarande städer	8	—	—	—	—	—	336	—	—	—	336
2 Enskilda	2	—	—	—	—	—	43	—	—	—	43
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda											
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	175	—	175
2 Vårdhem	7	—	—	—	—	—	—	—	609	—	609
Jönköpings län											
	67	90	95	107	919	1 589	1 633	200	688	5 321	
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	95	48	100	557	79	—	—	—	879
Lasarett mfl typ 3	4	90	—	51	236	632	—	—	—	—	1 009
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	1	—	—	—	—	195	—	—	—	—	195
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 043	—	—	—	1 043
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:											
1 Landsting och mot- svarande städer	9	—	—	8	422	115	—	—	—	—	545
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	67	—	—	—	—	—	67
3 Enskilda	5	—	—	—	94	90	—	—	—	—	184
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:											
1 Landsting och mot- svarande städer	3	—	—	—	—	—	121	—	—	—	121
2 Enskilda	24	—	—	—	—	—	390	—	—	—	390
6 Epileptikersjukhus och -hem	1	—	—	—	—	—	—	200	—	—	200
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda											
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	16	—	—	—	—	—	—	—	688	—	688

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kropps- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- utveck- lings- störda	
Kronobergs län	35	—	71	50	713	738	1 183	—	352	3 107
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	71	29	106	517	12	—	—	735
Lasarett mfl typ 3	1	—	—	15	—	174	—	—	—	189
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	881	—	—	881
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	10	—	—	6	577	47	—	—	—	630
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	30	—	—	—	—	30
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	3	—	—	—	—	—	179	—	—	179
2 Enskilda	8	—	—	—	—	—	111	—	—	111
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	10	—	—	—	—	—	—	—	352	352
Kalmar län	43	131	69	105	968	1 132	1 581	—	214	4 200
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	39	42	112	460	34	—	—	687
Lasarett mfl typ 3	4	131	30	57	295	572	945	—	—	2 030
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	10	—	—	6	530	30	61	—	—	627
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	11	—	—	—	—	11
3 Enskilda	2	—	—	—	20	70	—	—	—	90

Sjukvårdsområde och sjukhus	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiskt utveck- lings- störda	
Blekinge län	13	116	74	54	499	677	1 020	—	192	2 632
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	74	35	97	447	—	—	—	653
Lasarett mfl typ 3	2	116	—	19	79	230	—	—	—	444
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	772	—	—	772
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	5	—	—	—	296	—	—	—	—	296
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	27	—	—	—	—	27
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	1	—	—	—	—	—	222	—	—	222
2 Enskilda	1	—	—	—	—	—	26	—	—	26
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	1	—	—	—	—	—	—	—	192	192
Kristianstads län	32	44	64	93	845	1 225	444	65	633	3 413
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	64	31	133	529	96	—	—	853
Lasarett mfl typ 3	4	44	—	62	251	696	—	—	—	1 053
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	8	—	—	—	412	—	—	—	—	412
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	8	—	—	—	—	8
3 Enskilda	1	—	—	—	41	—	—	—	—	41

Sjukvårdsområde och sjukhus typ	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- risk utveck- lings- störda	
Malmöhus län	63	126	209	162	1 565	2 451	3 402	125	1 457	9 497
1 Lasarett typ 1	1	66	90	67	—	1 320	125	—	—	1 668
Lasarett typ 2	1	—	119	39	42	419	—	—	—	619
Lasarett mfl typ 3	5	60	—	56	281	647	—	—	—	1 044
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	1	—	—	—	—	65	—	—	—	65
3 Lasarett för psykiatrisk vård	2	—	—	—	—	—	2 604	—	—	2 604
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	13	—	—	—	856	—	—	—	—	856
2 Kommuns socialnämnd	5	—	—	—	209	—	—	—	—	209
3 Enskilda	4	—	—	—	177	—	—	—	—	177
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	8	—	—	—	—	—	518	—	—	518
2 Enskilda	10	—	—	—	—	—	155	—	—	155
6 Epileptikersjukhus och -hem	2	—	—	—	—	—	—	125	—	125
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	1	—	—	—	—	—	—	—	691	691
2 Vårdhem	10	—	—	—	—	—	—	—	766	766
Hallands län	22	44	44	66	481	1 062	252	—	153	2 102
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	44	44	28	163	421	42	—	—	742
Lasarett mfl typ 3	2	—	—	28	—	218	—	—	—	246
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	2	—	—	—	—	374	—	—	—	374
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	7	—	—	10	270	49	—	—	—	329
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	38	—	—	—	—	38
3 Enskilda	1	—	—	—	10	—	—	—	—	10

[illegible]

Sjukvårdsområde och sjukhus typ	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiat- utveck- lings- störda	
Göteborgs o Bohus län	30	70	50	147	875	1 106	1 102	—	757	4 107
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	50	50	75	489	54	—	—	718
Lasarett mfl typ 3	5	70	—	97	376	617	—	—	—	1 160
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	771	—	—	771
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	6	—	—	—	373	—	—	—	—	373
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	35	—	—	—	—	35
3 Enskilda	1	—	—	—	16	—	—	—	—	16
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	2	—	—	—	—	—	140	—	—	140
2 Enskilda	6	—	—	—	—	—	137	—	—	137
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	6	—	—	—	—	—	—	—	757	757
Älvsborgs län	43	183	74	121	1 331	1 994	2 143	—	680	6 526
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	2	61	74	79	416	1 314	184	—	—	2 128
Lasarett mfl typ 3	4	122	—	42	159	495	—	—	—	818
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	2	—	—	—	—	—	1 602	—	—	1 602
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	12	—	—	—	592	30	30	—	—	652
2 Kommuns socialnämnd	3	—	—	—	129	—	—	—	—	129
3 Enskilda	2	—	—	—	35	155	—	—	—	190

Sjukvårdsområde och sjukhus typ	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förloss- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykia- risk vård	Vård av epilep- tiker	Vård av psykiatrisk utveck- lings- störda	
Värmlands län	22	90	79	142	887	1 380	1 200	—	370	4 148
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	—	79	49	220	536	76	—	—	960
Lasarett mfl typ 3	6	90	—	81	341	794	—	—	—	1 306
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	972	—	—	972
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	6	—	—	12	252	50	—	—	—	314
2 Kommuns socialnämnd	5	—	—	—	74	—	—	—	—	74
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	1	—	—	—	—	—	152	—	—	152
2 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	2	—	—	—	—	—	—	—	370	370
Örebro län	31	57	72	97	976	1 553	1 226	58	736	4 775
1 Lasarett typ 1	1	57	72	55	322	983	782	—	—	2 271
Lasarett typ 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett mfl typ 3	2	—	—	35	104	396	—	—	—	535
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	12	—	—	7	489	57	18	—	—	571
2 Kommuns socialnämnd	2	—	—	—	61	—	—	—	—	61
3 Enskilda	1	—	—	—	—	117	—	—	—	117

Sjukvårdsområde och sjukhus typ	Antal sjukhus	Antal vårdplatser							Vård av psykiiskt utveck- lings- störda	Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatisk vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilep- tiker		
Kopparbergs län	36	170	91	114	1 083	1 261	1 642	22	278	4 661
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	170	91	55	121	505	92	—	—	1 034
Lasarett mfl typ 3	3	—	—	50	200	536	—	—	—	786
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	1 349	—	—	1 349
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	23	—	—	9	762	220	—	—	—	991
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	2	—	—	—	—	—	143	—	—	143
2 Enskilda	3	—	—	—	—	—	58	—	—	58
6 Epileptikersjukhus och -hem	1	—	—	—	—	—	—	22	—	22
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	2	—	—	—	—	—	—	—	278	278
Gävleborgs län	28	54	61	125	930	1 358	1 032	—	281	3 841
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	54	61	33	74	476	85	—	—	783
Lasarett mfl typ 3	5	—	—	92	343	870	705	—	—	2 010
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	9	—	—	—	455	12	—	—	—	467
2 Kommuns socialnämnd	1	—	—	—	26	—	—	—	—	26
3 Enskilda	2	—	—	—	32	—	—	—	—	32

Sjukvårdsområde och sjukhustyp	Antal sjukhus	Antal vårdplatser								Summa
		Lung- sjuk- vård	Epi- demi- vård	Förlös- nings- vård	Vård av lång- varigt kroppss- sjuka	Övrig somatick vård	Psykiat- risk vård	Vård av epilpe- tiker	Vård av psykiat- utveck- lings- störda	
Västerbottens län (forts)										
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	2	—	—	—	—	—	162	—	—	162
2 Enskilda	1	—	—	—	—	—	16	—	—	16
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	2	—	—	—	—	—	—	—	259	259
Norrbottnens län	22	90	24	183	823	1 533	1 208	—	396	4 257
1 Lasarett typ 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lasarett typ 2	1	90	24	34	126	504	60	—	—	838
Lasarett mfl typ 3	6	—	—	110	447	938	—	—	—	1 495
2 Andra sjukhus av lasarettskaraktär	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Lasarett för psykiatrisk vård	1	—	—	—	—	—	772	—	—	772
4 Sjukstugor och sjukhem för somatisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	10	—	—	39	250	91	—	—	—	380
2 Kommuns socialnämnd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Sjukhem för psykiatrisk vård drivna av:										
1 Landsting och mot- svarande städer	1	—	—	—	—	—	376	—	—	376
2 Enskilda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Epileptikersjukhus och -hem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda										
1 Specialsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Vårdhem	3	—	—	—	—	—	—	—	396	396

Tabell A 4

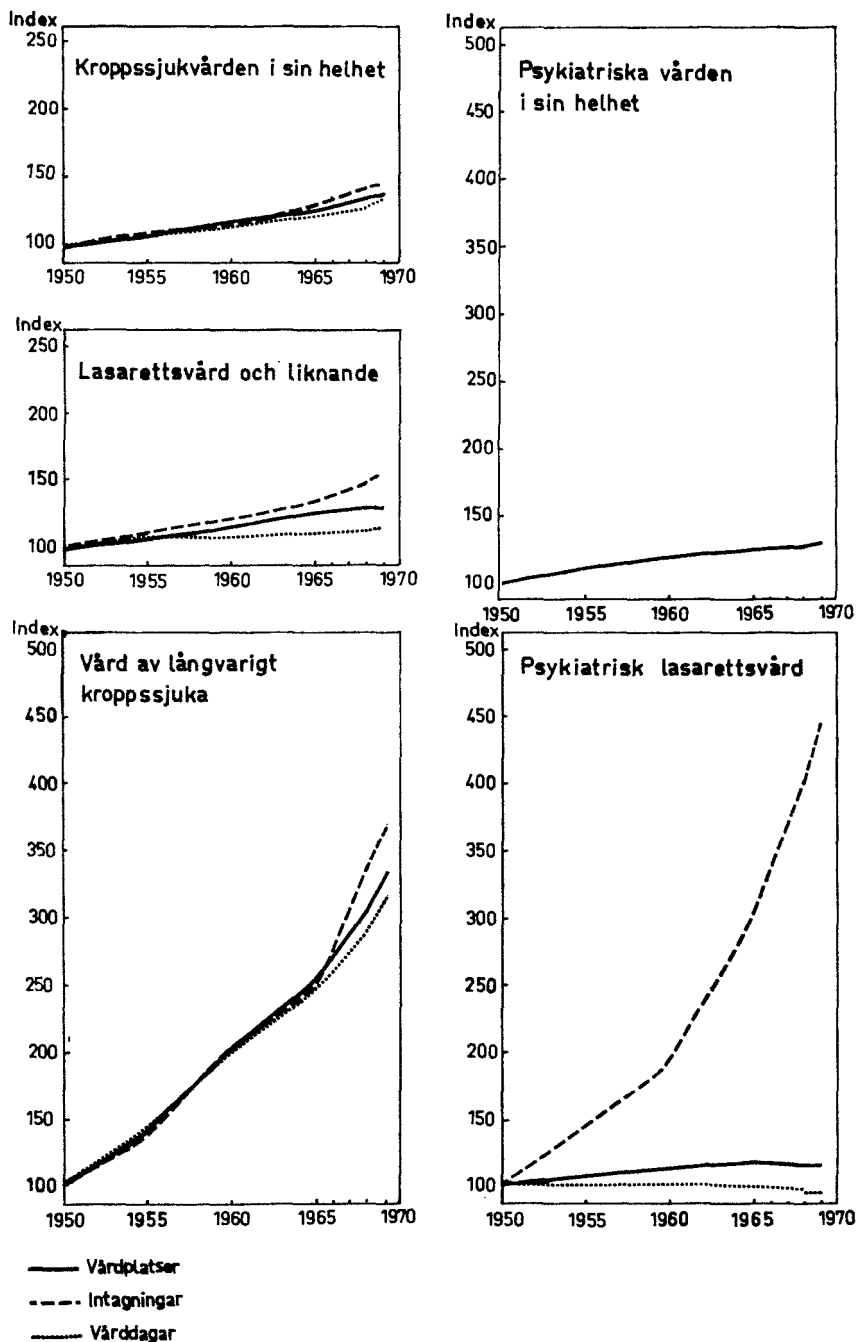
Tabellen utgör en översikt av samtliga fastställda vårdplatser i riket fördelade på sjukhustyper, vårdformer och sjukvårdsområden. Fördelningen av sjukhusens vårdplatser på olika sjukvårdsområden har som regel skett med ledning av vilka som varit huvudmän (landsting, stad utom landsting) för sjukhusen. Sjukhus för vilka staten varit huvudman, primärkommunala och enskilda anstalter har förts till det sjukvårdsområde där de varit belägna.

Omsorgsstyrelsernas sjukvårdsområden för psykiiskt utvecklingsstörda skiljer sig från kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukvårdsområden vad beträffar Göteborgs stad och Göteborgs och Bohus läns landsting samt Älvsborgs och Skaraborgs läns landsting som bildar särskilda sjukvårdsområden. Vårdplatserna för psykiiskt utvecklingsstörda inom nämnda områden har dock förts till de landstingsområden där de varit belägna.

Vidare har hänsyn inte tagits till separatavtal mellan huvudmän om rätt för den ena att disponera den andres vårdplatser.

Olika vårdformers utveckling 1950–1969 (diagram till indextalen sid 49)

Development of certain types of care (see index figures page 49)

Tab A 5. Översikt av den slutna vårdens utveckling åren 1920—1969

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

År Year	Kroppssjukvård <i>Care of somatic diseases</i>						Psykiatrisk vård <i>Care of mental diseases</i>		
	Lasarettsvård o liknande <i>General hos- pital and simi- lar care</i>	Lungsjuk- vård <i>Care of lung- diseases</i>	Epidemivård <i>Epidemic care</i>	Förlösnings- vård <i>Maternity care</i>	Vård av långvarigt kroppssjuka <i>Care of chronic sick</i>	Summa kroppssjuk- vård <i>Total, somatic care</i>	Lasarettsvård <i>Mental hos- pitals</i>	Sjukhems- vård <i>Mental nursing homes</i>	Summa psykiatrisk vård <i>Total, mental care</i>
Vårdplatser (fastställt antal i slutet av året) <i>Beds (official number at end of year)</i>									
1920	16 084 ¹	5 162	6 327	599 ²	..	..	..	..	..
1930	22 670	7 414	6 753	1 228 ²	3 902	41 967	15 743	..	..
1940	27 002	9 286	6 779	2 674 ²	5 332	51 073	22 272	2 401	24 673
1950	31 351	8 546	5 131	3 733	9 175	57 936	24 720	4 206	28 926
1960	36 755	5 528	3 524	3 532	18 647	67 986	28 054	6 354	34 408
1968	40 347	2 925	2 954	3 520	28 061	77 807	28 653	8 109	36 762
1969	40 515	2 837	2 793	3 449	30 688	80 282	28 904	8 584	37 488
Antal intagningar <i>Admissions</i>									
1920	175 363 ¹	11 649	33 203	23 100 ²	..	..	..	..	..
1930	273 369	15 322	21 765	31 954 ²	..	..	7 154	..	..
1940	387 579	19 257	32 393	78 035 ²	..	..	8 416	(955) ³	..
1950	620 870	15 626	56 204	121 097	13 295	827 092	19 756	(1 320) ³	..
1960	760 082	15 730	42 769	111 353	27 151	957 085	37 603	3 983	41 586
1968	969 959	17 280	41 443	129 956	45 250	1 203 888	80 091	4 327	84 418
1969	973 502	18 038	41 681	124 937	48 932	1 207 090	87 888	5 347	93 235
Vård dagar (1 000-tal) <i>Patient-days (1 000)</i>									
1920	5 219 ¹	1 715	811	218 ²	..	..	..	..	..
1930	7 201	2 546	1 010	387 ²	1 219	12 363	..	..	..
1940	8 608	3 054	1 135	807 ²	1 747	15 351	9 381	(536) ³	..
1950	9 714	2 420	781	1 013	3 054	16 982	10 051	(1 224) ³	..
1960	10 499	1 160	660	850	6 139	19 308	10 305	2 141	12 446
1968	10 989	700	582	875	8 901	22 047	9 874	2 739	12 613
1969	11 283	694	563	849	9 677	23 066	9 587	2 910	12 497
Per 100 000 av folkmängden <i>Per 100 000 population</i>									
Vårdplatser <i>Beds</i>									
1920	272 ¹	87	107	10 ²	..	..	..	..	..
1930	369	121	110	20 ²	63	683	256	..	..
1940	424	146	106	42 ²	84	802	349	38	387
1950	445	121	73	53	130	822	350	60	410
1960	490	74	47	47	249	907	375	84	459
1968	509	37	37	44	354	981	361	102	463
1969	506	35	35	44	383	1 003	361	107	468
Antal intagningar <i>Admissions</i>									
1920	2 970 ¹	197	562	391 ²	..	..	..	..	..
1930	4 451	250	354	520 ²	..	..	116	..	..
1940	6 083	302	509	1 225 ²	..	..	132	15 ³	..
1950	8 811	222	797	1 718	189	11 737	281	19 ³	..
1960	10 136	210	570	1 485	362	12 763	502	53	555
1968	12 229	218	523	1 638	570	15 178	1 009	55	1 064
1969	12 162	225	521	1 561	611	15 080	1 098	67	1 165
Vård dagar (1 000-tal) <i>Patient-days (1 000)</i>									
1920	88,4 ¹	29,0	13,7	3,7 ²	..	..	..	..	..
1930	117,2	41,5	16,4	6,3 ²	19,8	201,2	..	..	..
1940	135,1	47,9	17,8	12,7 ²	27,4	240,9	147,2	8,4 ³	..
1950	137,9	34,3	11,0	14,4	43,3	241,0	142,8	17,4 ³	..
1960	140,0	15,5	8,8	11,3	81,9	257,4	137,4	28,6	166,0
1968	138,5	8,8	7,3	11,1	112,2	278,0	124,5	34,5	159,0
1969	141,0	8,7	7,0	10,6	120,9	288,2	119,8	36,3	156,1

¹ För de ingående enskilda sjukhemmen har samma platsantal, intagningar och vård dagar som 1930 insatts. — anstalter. — ² Avser specialsjukhus och vårdhem.

Development of in-patient care

Vård av psyiskt utvecklings- störda <i>Care of mental- ly retarded</i>	Epileptiker- vård <i>Care of epileptics</i>	All sluten sjukvård <i>All in-patient care</i>
--	---	--

..	..	..
..	..	..
..	..	..
11 417	953	99 232
13 318	969	116 681
12 934 ^a	821	128 324
12 799 ^a	778	131 347

..	..	..
..	..	..
..	..	..
1 635	157	(849 960)
2 910 ^a	228	(1 001 203)
2 974 ^a	262	1 291 444
		1 303 561

..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
4 669	347	36 770
4 374 ^a	285	39 319
4 481 ^a	267	40 311

..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
162	14	1 408
178	13	1 557
163 ^a	10	1 618
160 ^a	10	1 641

..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
23	2	(12 061)
..	..	..
37 ^a	3	16 282
37 ^a	3	16 285

..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
..	..	..
62,3	4,6	490,3
55,1 ^a	3,6	495,7
56,0 ^a	3,3	503,6

Tabell A 5

Vårdplatser, intagningar, vård dagar. Tabellen visar antalet platser, som enligt huvudmännens beslut avsetts för de angivna vårdformerna vid slutet av året. Uppgifterna om intagningar och vård dagar avser verksamheten under året och svarar alltså icke helt mot platsantalet. De relativa talen i tabellens undre del har samtliga beräknats på folkmängden vid slutet av året.

Utvecklingen 1950—1969, åskådliggjord genom indextal beräknade på de absoluta talen i tabellens övre hälft, ställer sig sålunda.

	Indextal (<i>Index numbers</i>)			
<i>Vårdplatser (Bed-trend)</i>	1950	1960	1968	1969
Kroppssjukvård (summa)	100	117,3	134,3	138,6
Lasarettsvård o liknande	100	117,2	128,7	129,2
Lungsjukvård	100	64,7	34,2	33,2
Epidemivård	100	68,7	57,6	54,4
Förellossningsvård	100	94,6	94,3	92,4
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	203,3	305,8	334,5
Psykiatrisk vård (summa)	100	119,0	127,1	129,6
Psykiatrisk lasarettsvård	100	113,5	115,9	116,9
Sjukhem för psyk. vård	100	151,1	192,8	204,1
Vård av psykiskt utveck- lingsstörda	100	116,7	110,6	112,1
Epileptikervård	100	101,7	86,1	81,6
All sluten sjukvård	100	117,6	129,3	132,4

<i>Intagningar (Admissions)</i>	1950	1960	1968	1969
Kroppssjukvård (summa)	100	115,7	145,6	145,9
Lasarettsvård o liknande	100	122,4	156,2	156,8
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	204,2	340,4	368,0
Psykiatrisk lasarettsvård	100	190,3	405,4	444,9

<i>Vård dagar (Patient-days)</i>	1950	1960	1968	1969
Kroppssjukvård (summa)	100	113,7	129,8	135,8
Lasarettsvård o liknande	100	108,1	113,1	116,2
Vård av långvarigt kropps- sjuka	100	201,0	291,5	316,9
Psykiatrisk lasarettsvård	100	102,5	98,2	95,4

Medelvårdtid dgt *Mean patient-days per admission, days*

År	Lasarettsvård och liknande	Lungsjuk- vård	Epidemi- vård	Förellossnings- vård
1920	29,8	147,2	24,4	9,4
1930	26,3	166,2	46,4	12,1
1940	22,2	158,6	35,0	10,3
1950	15,8	154,8	13,9	8,4
1960	13,8	73,7	15,4	7,6
1968	11,3	40,5	14,0	6,8
1969	11,6	38,5	13,5	6,8

^a Ett mindre antal platser för gynekologi har icke kunnat urskiljas här. — ^b Inbegriper icke enskilda

Tab A 6. Vårdplatsantalets förändringar vid samtliga sjukhus åren 1950—1969

Development of bed-strength of all hospitals 1950—1969

Vårdform Type of care	Fastställt antal vårdplatser vid årets slut Authorized number of beds at end of year					
	1950	1955	1960	1967	1968	1969
Kliniker med egen specialläkare Departments with a specialist doctor of its own	61 229	63 549	74 603	81 060	82 597	83 929
Invärtes medicin	7 555	7 773	8 980	10 210	10 485	10 457
Medicinsk barnsjukvård	1 724	2 131	2 328	2 471	2 518	2 535
Medicinsk lungsjukvård	8 570	7 368	5 437	3 248	2 854	2 837
Epidemivård	—	—	3 176	2 879	2 788	2 695
Reumatologi	1 011	1 155	1 191	1 126	1 183	1 299
Hud- och könssjukdomar	718	667	710	768	760	750
Neurologi	158	133	368	422	463	456
Allergologi	—	—	125	126	120	120
Geriatrisk o kliniker för långvarigt kropps- sjuka	—	—	1 934	5 834	6 947	5 474
Psykatri (vuxen)	698	786	1 334	1 709	1 742	1 808
Psykatri (vissa f d mentalsjukhus)	—	—	—	2 364	2 360	3 301
Lasarett för psykiatrisk vård	24 022	24 525	26 586	24 451	23 937	23 194
Barn- och ungdomspsykiatri	—	23	134	470	495	493
Specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda	1 759	1 800	2 102	2 166	2 290	2 204
Kirurgi	7 577	8 823	10 204	10 568	10 415	10 476
Barnkirurgi	—	—	281	299	299	303
Ortopedi	1 872	1 786	1 896	2 207	2 399	2 417
Neurokirurgi	157	182	245	316	319	320
Thoraxkirurgi	—	—	274	321	323	318
Plastikkirurgi	—	—	170	258	344	341
Urologi	—	—	86	268	412	422
Obstetrik	2 017	2 170	2 252	2 528	2 622	2 594
Gynekologi	1 037	1 592	1 836	2 215	2 471	2 425
Ögonsjukdomar	748	822	876	958	953	975
Öron-, näs- o halssjukdomar	1 220	1 356	1 431	1 481	1 503	1 506
Rehabilitering	—	—	17	219	246	269
Röntgen- och röntgendiagnostisk avd	} 386	457	568	766	25	23
Radioterapeutisk klinik, allmän					697	718
Radioterapeutisk klinik, gynekologisk					87	87
Medicinsk njursjukvård	—	—	48	52	50	72
Endokrinologi	—	—	14	33	33	33
Kardiologi	—	—	—	16	41	45
Extremitetskirurgi	—	—	—	133	133	133
Anestesi	—	—	—	118	175	218
Klinik/avdelning för alkoholsjukdomar	—	—	—	60	108	108
Annan sluten vård Other departments without a specialist doctor of its own						
Lungtuberkulosvård	—	—	91	71	71	—
Epidemivård	5 131	3 888	348	166	166	98
Förlossningsvård	1 726	1 504	1 280	999	898	855
Vård av långvarigt kroppssjuka	9 175	12 926	16 713	20 770	21 114	25 214
Övrig somatisk vård	7 154	6 848	5 107	3 881	3 893	3 797
Vård av lättskötta psykiskt sjuka	4 206	5 254	6 354	7 958	8 120	8 584
Epileptikervård	953	980	969	877	821	778
Vård av psykiskt utvecklingsstörda	9 658	10 159	11 216	10 228	10 644	10 595
Summa Total	99 232	105 108	116 681	126 010	128 324	131 347

b. Översikt av den slutna och öppna vården

Sluten vård

I flertalet tabeller som innehåller uppgifter om vårdplatser, intagningar, beläggning m m samt personal och kostnader ingår såväl kroppssjukvårdens som den psykiatriska vårdens sjukhus. I översiktstabellerna A 1 och A 2 har uppdelning skett på sjukhustyperna lasarett och sjukhem — med kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna — samt institutioner för psykiskt utvecklingsstörda. För uppgifter om särskilda sjukhus hänvisas till bilaga 1 och 2 där de större sjukhusen redovisas individuellt.

Socialstyrelsen har med början år 1960 lagt upp register över sjukhusen på grundval av dels anmälningar som gjorts av landsting och primärkommuner enligt sjukvårdsstadgan, dels infödrade eller tillgängliga uppgifter från statliga och enskilda sjukvårdsanstalter samt från specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda. Driften av de sistnämnda regleras genom 1967 års lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda. Den senaste tryckta förteckningen av registrets sjukhus utgavs i serien Samling av författningar och cirkulär m m angående medicinalväsendet (MF) 1969:1. Uppgifterna i förteckningen hänför sig till förhållandena vid 1969 års ingång.

Införandet av dessa officiella sjukhusregister har medfört viss inbördes omgruppering av sjukhusen jämfört med tiden före 1960 och uteslutning av några anstalter, som tidigare räknats som sjukhus i »Allmän hälso- och sjukvård». Vidare har åtskilliga andra anstalter, som förut icke räknats med i statistiken, fått erkännande som sjukhus och tagits med. Därav följer en viss ojämnhet i de statistiska serierna över antal anstalter, vårdplatser, intagna, vård dagar m m, något som påpekas på flera ställen i det följande.

Även före 1960 har viss omflyttning av anstalterna mellan skilda grupper ägt rum och detta påverkar de trender som framträder, vilket bör hållas i minnet, då man jämför utvecklingen från år till år.

Lasaretten har i några översiktstabeller (tabell A 1 och A 2) redovisats med kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna. I andra tabeller (tabell A 3 och A 4) med större specificering av sjukhustyperna har lasaretten för huvudsakligen kroppssjukvård fördelats på tre grupper efter storleksordning som framgår av not till tabell A 4. Sanatorier och epidemisjukhus ingår bland lasaretten och benämnes lasarett för lungsjukvård resp lasarett för infektionssjukvård.

För att åstadkomma jämförbarhet med tidigare år har den förutvarande indelningen av lasarett för huvudsakligen kroppssjukvård i fyra huvudgrupper bibehållits i vissa tabeller som bl a redovisar personal och ekonomi och även i bilaga 1. Dessa fyra huvudgrupper är undervisningslasarett, övriga delade lasarett, speciallasarett och odelade lasarett. Som delade lasarett har räknats lasarett uppdelade på kliniker med egna specialläkare för åtminstone invärtes medicin och kirurgi. Speciallasaretten är specialiserade men antingen på endast ett slags klinik eller också på annat än medicin och kirurgi. Lasaretten för lungsjukvård och infektionssjukvård borde enligt denna definition tillhöra gruppen speciallasarett men då de först år 1968 klassificerats som lasarett har de i tabellerna för personal och ekonomi m fl redovisats särskilda.

De barnsjukhus som upptages bland lasaretten, har kliniker för medicinsk barnsjukvård, kirurgisk barnsjukvård och barnpsykiatri. Specialsjukhus för barn med vissa kroppssjukdomar ingår bland »andra sjukhus av lasarettskaraktär», sjukhem för lång-

Anstalter för barnsjukvård den 31/12 1969	Antal anstalter	Antal vårdplatser
Lasarettskliniker för barnsjukdomar (och barnsjukhus)		
medicinsk barnsjukvård	44	2 535
barnkirurgi	5	303
barn- och ungdomspsykiatri	25	493
Eugeniahemmet (vanförcanstalt)	1	49
Bräcke Östergård (för barn och ungdom med rörelsehinder)	1	94
Solstickegården, Täby (för astmasjuka barn)	1	20
Rävlindahemmet (för barn med medfödda missbildningar)	1	20
Linde sjukhem (för långvarigt kroppssjuka)	1	20
CP-Hemmet Dungen, Säffle	1	8
Summa	80	3 542

varigt kroppssjuka m fl i bl a tabell A 3 och A 4. En sammanfattning lämnas ovan av kroppssjukhus och lasarettskliniker särskilt avsedda för barn. Det bör observeras, att barnavdelningar (barnsalar) på lasarett utan egen specialläkare icke medräknats där och att även vuxna patienter förekommer på en del av de uppräknade sjukhusen.

Andra sjukhus av lasarettskaraktär, som i översiktstabeller för den slutna vården redovisats bland lasaretten är vanförcanstalter, kustsanatorium, riksförsäkringsverkets sjukhus, reumatikersjukhus och vissa större enskilda sjukhem. Även sjukstugorna kunde nämnas i sammanhanget, då deras klientel är av samma typ som lasarettens. De är emellertid enligt sjukvårdslagen avsedda för »mindre krävande vård» än lasaretten och har för den skull placerats i en särskild grupp eller i vissa tabeller tillsammans med sjukhem.

Vanförcanstalternas och kustsanatoriets huvudmän är föreningar, men staten, som bestrider större delen av kostnaderna, har ett avgörande inflytande på driften.

Riksförsäkringsverkets fristående sjukhus kan betraktas som statliga, ehuru formellt drivna av en privat organisation. Dessa anstalter har i bilaga 1 upptagits som anstalter för reumatologi. Det bör dock nämnas, att de delvis och tidvis övervägande är belagda med icke reumatiskt klientel, såsom psykiatriska fall, astmapatienter o dyl. På dessa anstalter fanns 589 platser. Huvudmannaskapet för riksförsäkringsverkets till lasaretten anslutna avdelningar får anses vara delat mellan staten och vederbörande landsting, men i tabellerna har avdelningarna helt tillräknats landstingen. På dessa avdelningar fanns sammanlagt 264 platser. De flesta av dessa mottager i första hand reumatiskt sjuka men även psykiatriskt klientel, om därtill finnes plats. I översikten i bilaga 1 har avdelningarna upptagits som reumatiska avdelningar utom en avdelning på 24 platser vid Lunds lasarett, som är ortopedisk.

Uppgifter om *förlossningsanstalterna* återfinns i en sammanfattande översikt på sidan 70. De tre barnbördshusen räknas bland lasaretten och de små fristående förlossningshemmen är i ett flertal tabeller redovisade bland sjukhemmen. En specifikation av vårdplatserna ges i bilaga 1.

Sjukhemmen har liksom lasaretten i översiktstabeller av den slutna vården redovisats med kroppssjukvård och psykiatrisk vård sammanslagna. I gruppen sjukhem ingår inte de större enskilda sjukhemmen som räknats bland »andra sjukhus av lasaretskaraktär» emedan vården ansetts jämförlig med lasarettens. Till sjukhem för somatisk vård har hänförs dels sjukhem för långvarigt kroppssjuka — under sjukvårdsstyrelse, under socialnämnd och enskilda, se tablå nedan — dels mindre enskilda sjukhem huvudsakligen belagda med akut sjuka.

Somatisk långtidsvård. Förutom vid de fristående sjukhemmen förekommer långtidsvård på specialkliniker och avdelningar vid lasarett och sjukstugor som framgår av bilaga 1. Sammanfattningsvis kan följande uppgifter lämnas.

Anstalter för långvarigt kroppssjuka	Antal anstalter		Vårdplatser	
	1968	1969	1968	1969
Specialkliniker vid lasarett (inkl Vasa sjukhus, 949 vårdpl)	47	52	6 947	5 474
Avdelningar anslutna till lasarett (inkl Sophiahemmet)	43	38	2 352	4 653
Avdelningar anslutna till lasarett för lungsjukvård	9	10	627	772
Avdelningar anslutna till sjukstugor	34	32	1 032	1 043
Sjukhem under sjukvårdsstyrelse	173	179	10 821	12 704
Sjukhem under socialnämnd	58	52	4 366	4 124
Sjukhem, enskilda (inkl föreningars och stiftelsers)	60	55	1 916	1 918
Summa	424	418	28 061	30 688

Dessutom förekommer mera tillfälligt vård av långvarigt kroppssjuka på avdelningar på lasarett för infektionssjukvård som icke kan inräknas i statistiken. Intagna och vård dagar, svarande mot ovanstående summa vårdplatser, återfinns i tabell A 5.

I tablå nedan finner man platsantalet fördelat dels efter anstaltstyp dels efter landstingsområde.

Översikt av antal vårdplatser vid anstalter för långvarigt kroppssjuka.

	L a s a r e t t		S j u k h e m			Summa
	Kliniker	Andra avdelningar ¹	Sjukvårdsstyrelser ²	Socialnämnders	Enskilda	
Stockholms stad	113	153 ²	1 746	2 625	562	5 199
Stockholms län	193	529	630	62	313	1 727
Uppsala län	112	—	659	13	—	784
Södermanlands län	410	236	351	216	43	1 256
Östergötlands län	406	574	277	232	137	1 626
Jönköpings län	100	236	422	67	94	919
Kronobergs län	106	—	577	30	—	713
Kalmar läns norra	40	152	229	—	—	421
Kalmar läns södra	112	103	301	11	20	547
Gotlands län	—	72	143	—	31	246
Blekinge län	97	79	296	27	—	499
Kristianstads län	34	350	412	8	41	845
Malmö stad	174	—	872	—	26	1 072
Malmöhus län i övrigt	—	323	856	209	177	1 565
Hallands län	163	—	270	38	10	481
Göteborgs stad	949	—	931	—	299	2 179
Göteb o Bohus län i övr	189	262	373	35	16	875
Älvsborgs län	255	320	592	129	35	1 331
Skaraborgs län	60	267	183	18	40	568
Värmlands län	253	308	252	74	—	887
Örebro län	426	—	489	61	—	976
Västmanlands län	115	158	177	158	13	621
Kopparbergs län	121	200	762	—	—	1 083
Gävleborgs län	224	193	455	26	32	930
Västernorrlands län	129	346	691	65	29	1 260
Jämtlands län	50	160	190	—	—	400
Västerbottens län	221	253	361	20	—	855
Norrbottnens län	422	151	250	—	—	823
Summa	5 474	5 425	13 747	4 124	1 918	30 688

¹ Inkl avdelningar på lasarett för lungsjukvård. — ² Därav 15 vårdplatser på Sophiahemmet. — ³ Inkl avdelningar på sjukstugor.

Konvalescenthemmen ingår icke i några här redovisade tabeller i andra fall än då de är avdelningar på lasarett och som sådana icke kunnat skiljas ut från den förvaltnings-ekonomiska enheten. Undantag utgör nedanstående tablå, som är komplett. Den avser slutet av år 1969.

Konvalescenthem	Antal anstalter	Antal vårdplatser	Antal intagningar	Antal vårddagar, 1 000-tal
Avd vid lasarett (inkl lätt- och eftervårdsavd)	15	460	7 036	86
Sjukhem under sjukvårdsstyrelse	25	991	9 317	239
Sjukhem, enskilda	79	1 912	12 673	453
Summa	119	3 363	29 026	778

Sjukhus för psykiatrisk vård

Den av riksdagen år 1963 beslutade mentalvårdsreformen trädde i kraft den 1 januari 1967, då de statliga mentalsjukhusen övertogs av landstingen. Numera är landstingskommunerna och de tre storstäderna huvudmän för vårdformen. Sjukhusen betecknas *lasarett för psykiatrisk vård*. *Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka* är avsedda för vård av sådana patienter, som ej är i behov av de psykiatriska sjukhusens kvalificerade resurser. Dessa hem är dels sådana, som drives av *landsting och städer utom landsting*, dels *enskilda*. De förra har statsbidrag. Som nämnts i början av avsnitt b redovisas kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukhus ofta i samma tabeller och i vissa översikter av sjukvården utan uppdelning på vårdform. En specifikation av lasaretten för psykiatrisk vård finns i bilaga 2.

Gränsen mellan psykiatrisk sjukvård och vård av psykiskt utvecklingsstörda är i organisatoriskt hänseende oklar. Även på lasaretten för psykiatrisk vård vårdas en del psykiskt utvecklingsstörda. På Källshagens sjukhus finns en särskild avdelning inrättad för ändamålet som i statistiken såvitt möjligt är räknad till vården av psykiskt utvecklingsstörda.

Inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda

En ny lag angående omsorger om vissa *psykiskt utvecklingsstörda* trädde i kraft den 1 juli 1968. Landstingen och städerna utom landstingen är nu i större utsträckning än tidigare huvudmän och ansvariga för att utvecklingsstörda som är bosatta inom landstingskommunen bereds undervisning, vård och övriga omsorger. Staten sörjer endast för viss undervisning av utvecklingsstörda med syn- eller hörselskada. Nämda huvudmän upprättar en plan för ordnandet av omsorgerna om psykiskt utvecklingsstörda inom sitt område. Planen skall upptaga de inrättningar för utvecklingsstörda som behövs, bl a särskolor, vårdhem och specialsjukhus. För i planen upptagna vårdhem, s k plananstalter, är huvudmannen ekonomiskt ansvarig.

Vissa enskilda vårdhem är icke upptagna i respektive huvudmans plan utan i särskild ordning godkända som s k riksanstalter, vilka efter förmedling och bekostnad av omsorgsstyrelserna mottar utvecklingsstörda från hela riket.

För vården av *psykiskt utvecklingsstörda* redovisas nedan skilda slag av inrättningar och vårdplatser. (Jämför tabell A 3.)

År	Antal vårdplatser vid slutet av året				Summa ¹
	Särskola	Vårdhem Plan- anstalter ²	Riks- anstalter ²	Special- sjukhus	
1969	..	9 083	1 512	2 204	12 799
1968	..	9 131	1 513	2 290	12 934
1967	..	8 569	1 659	2 166	12 394
1965	2 633	8 032	1 597	2 360	11 989
1960	2 931	6 350	1 875	2 102	10 327
1955	2 226	7 650		2 083	9 733

¹ Exkl särskolplatser. — ² 1967 och tidigare inkl arbetshemsplatser.

Tab A 7. Elever i särskola fördelade efter skol- och boendeformer våren 1969

Students in special schools by domicile and kind of school

		Boenderorm Domicile							Summa Total	% av totala antalet % of total number
		Föräldra- hem Parents' home	Enskilt hem Foster home	Elevhem Boarding home	Inackorde- ringshem Group home	Vårdhem Residential home	Annan boende- form Other	Specialin- rättning Home for multiple handicapped		
Förskola <i>Pre-school</i>	antal	441	22	188	—	259	—	77	987	11,3
	%	44,7	2,2	19,0	—	26,2	—	7,8	100	
Grundskola <i>School for educable</i>	antal	2 437	104	1 440	—	14	6	156	4 157	47,5
	%	58,6	2,5	34,6	—	0,3	0,1	3,8	100	
Träningskola <i>Training school</i>	antal	781	18	458	—	873	2	109	2 241	25,6
	%	34,8	0,8	20,4	—	38,9	0,1	4,9	100	
Yrkesskola <i>Vocational school</i>	antal	330	21	544	35	5	11	75	1 021	11,7
	%	32,4	2,1	53,2	3,4	0,5	1,1	7,3	100	
Särskild undervisning <i>Separate education</i>	antal	96	18	6	—	180	1	37	338	3,9
	%	28,4	5,3	1,8	—	53,2	0,3	10,9	100	
Summa elever <i>Total</i>	antal	4 085	183	2 636	35	1 331	20	454	8 744	100
	%	46,7	2,1	30,1	0,4	15,2	0,2	5,2	100	

Tab A 8. Utvecklingsstörda i annan verksamhet än undervisning

Mentally retarded, other than students, by domicile and occupation

		Boendetorm Domicile							Summa Total	% av totala antalet % of total number
		Föräldra- hem Parents' home	Egen bostad Own home	Annan ensk. hem Other family care	Inackorde- ringshem Group home	Vårdhem Residential home	Special- sjukhus Specialized hospital	Annan boende- form Other		
Enbart daghem <i>Day nursing only</i>	antal	66	—	2	—	—	—	—	68	0,4
	%	97,0	—	3,0	—	—	—	—	100	
Sysselsättningshem <i>Occupational centres</i>	antal	647	11	13	68	86	—	10	835	4,5
	%	77,5	1,3	1,6	8,1	10,3	—	1,2	100	
Verksamhet förlagd till vårdhem el special- sjukhus <i>Activities in residential homes etc</i>	antal	80	9	51	31	6 232	1 262	26	7 691	41,6
	%	1,0	0,1	0,7	0,4	81,0	16,4	0,3	100	
Skyddat arbete <i>Sheltered workshop</i>	antal	639	70	78	90	644	12	40	1 573	8,5
	%	40,7	4,4	5,0	5,7	41,0	0,8	2,5	100	
Självständigt arbete <i>Other work</i>	antal	342	153	111	97	43	24	23	793	4,3
	%	43,1	19,3	14,0	12,2	5,4	3,0	2,9	100	
Hemnavård <i>Services in handicapped's home</i>	antal	2 707	15	7	—	—	—	113	2 842	15,4
	%	95,2	0,5	0,2	—	—	—	4,0	100	
Deltager ej i någon verk- samhet <i>Non-active</i>	antal	1 014	82	450	25	2 226	686	191	4 674	25,3
	%	21,7	1,8	9,6	0,5	47,6	14,7	4,1	100	
Summa <i>Total</i>	antal	5 495	340	712	311	9 231	1 984	403	18 476	100
	%	29,8	1,8	3,8	1,7	50,0	10,7	2,2	100	

Öppen vård

En översikt av organen i öppen hälso- och sjukvård (kroppss- såväl som mental-) har lämnats ovan sidan 22. En sammanfattning av allt känt material, som hänför sig till öppen läkarvård tillhörande kroppssjukhus eller fristående organ för kroppssjukvård meddelas i tabell A 9. Förutom öppen läkarvård meddelas öppen sjukvård av distrikts-sköterskor och motsvarande sjuksköterskor i städer och öppen förlossningsvård av distriktsbarnmorskor, vilket allt nedan närmare beskrives i avsnitt c. Där redovisas också viss förebyggande vård, främst den som meddelas av mödra- och barnavårdsorganen (tabell A 17, sidan 69). — Vid lasarett och kliniker för psykiatrisk vård bedrivs en allt mer omfattande öppen sjukvård liksom även halvöppen vård i form av dag- och nattsjukhusvård.

Den psykiska hälsovården för vuxna är till största delen knuten till den sjukvårdande verksamheten. Vid lasaretten för psykiatrisk vård utövar organ för »hjälpverksamhet» viss rådgivning till enskilda personer och därutöver till olika organ inom socialvård och nykterhetsvård. Liknande verksamhet utövas vid storstädernas polikliniker och av vissa socialläkare.

Mentalvårdsbyrån i Stockholm har till huvudsaklig uppgift att bedriva abortförebyggande verksamhet. Rådgivning i mentalhygieniska frågor ingår dock även i byråns verksamhet.

Familjerådgivning i föräktenskapliga, samlevnads- och socialekonomiska frågor har senare år fått ökad betydelse som en mentalhygienisk rådgivningsform vid sidan av till sjukvården ansluten öppen vård.

Redan 1951 inrättades i Stockholms stad en familjerådgivningsbyrå och sedermera har på andra orter ett antal dylika byråer kommit till stånd i kommunal regi. Även vissa ideellt inriktade organisationer har länge bedrivit familjerådgivning i samband med annan mentalhygienisk verksamhet. Hit hör S:t Lucasstiftelsen i Stockholm samt Svenska föreningen för psykisk hälsovård. Sedan år 1962 har försöksvis anordnats familjerådgivning med statsbidrag (SFS nr 710/1960) funnits, och år 1969 förekommer sådan familjerådgivning inom 23 sjukvårdsområden. Rådgivningen kan, förutom familjeärenden, även omfatta rådgivning i sexualfrågor och även förenas med abortrådgivning (byrå av typ IA och IB). Byråerna kan ledas av läkare eller kurator och skall författningsenligt ha konsulter med psykiatrisk och gynekologisk sakkunskap (MF 1962:93).

Den psykiska barn- och ungdomsvården (PBU) regleras genom kungörelsen den 4 november 1960. Till landstingskommun eller stad, som icke tillhör landstingskommun, utgår statsbidrag för sådan psykisk barn- och ungdomsvård, som anordnas enligt av socialstyrelsen godkänd plan och utövas vid central, ansluten till barn- och ungdomspsykiatrisk klinik, eller vid fristående central eller filial. All undersökning, rådgivning och behandling, som ingår i verksamheten, lämnas avgiftsfritt.

Vid utgången av år 1969 fanns lasarettssanknutna centraler i samtliga landstingskommuner med undantag för Jämtlands och Gotlands läns landstingskommuner där sådana centraler avses tagas i bruk under år 1970. Härutöver fanns 26 fristående centraler och 9 behandlingshem för eftervård.

Inom den psykiska barna- och ungdomsvården fanns vid slutet av år 1969 173 läkartjänster, 16 psykologtjänster, 120 biträdande psykologtjänster, 137 kuratorstjänster och cirka 30 tjänster som pedagogassistent.

Hjälpverksamhet. Inom sjukvårdsområdena utövas tillsyn och lämnas hjälp åt från sjukhusen försöksutskrivna och exspektanter. Denna organisation fungerar även såsom psykiatrisk, rådgivande instans inom resp sjukhusområde. Kostnaderna för denna verksamhet utgörs huvudsakligen av avlöningar och reseersättningar till den personal, som sköter densamma.

Familjevård. Förutom de psykiskt sjuka, som vårdas på sjukhusen, finns ett antal, som under sjukhusens överinseende omhändertas i familjevård. I Stockholm och Göteborg är denna vård icke ansluten till sjukhusen och redovisas icke i denna publikation, utan ingår som en del av stadens öppna vård av psykiskt sjuka, för vilken finnes en fristående organisation.

Tab A 9. Patienter i öppen vård och röntgenarbeten i öppen och slutna kroppssjukvård år 1969 *Out-patient care*

Källa: Anstaltarnas årsberättelser; Stockholms och Göteborgs sjukvårdsstyrelser årsberättelser.

Anstaltstyp <i>Type of institution</i>	Antal organ <i>No. of services</i>	Öppen vård <i>Out-patients</i>			Öppen o slutna vård <i>In and out-patients</i>	
		Antal patienter <i>No. of patients</i>	Antal besök, 1 000-tal <i>No. of visits, 1 000</i>	Besök per patient <i>Visits per patient</i>	Antal röntgenundersökningar, 1 000-tal <i>X-ray examinations, 1 000</i>	Antal röntgenbehandlingar, 1 000-tal <i>X-ray treatments, 1 000</i>
Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	9	519 998	2 012	3,9	893	199
Övriga delade lasarett <i>Other specialized general hospitals</i>	85	2 483 659	6 133	2,5	2 741	463
Speciallasarett <i>Single-clinic and maternity hospitals</i>	5	15 379	47	3,1	6	—
Odelade lasarett <i>Non specialized general hospitals</i>	15	80 266	159	2,0	86	—
Summa lasarett ² <i>Total 1969</i>	114	3 099 302	8 351	2,7	3 726	662
» » » 1968	114	2 859 523	7 683	2,7	3 506	693
» » » 1967	114	2 790 526	7 177	2,6	3 213	692
» » » 1960	111	2 006 945	5 075	2,5	2 175	670
» » » 1955	104	1 685 237	4 271	2,6	..	..
Lasarett för lungsjukvård <i>TB hospitals</i>	13	4 900	11	2,2	15	—
Lasarett för infektionssjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	3	8 913	22	2,5	27	—
Andra sjukhus av lasarettskaraktär <i>Other hospitals of equal character</i>	17	29 363 ¹	64	2,2	57	28
Sjukstugor och sjukhem för lättvård <i>Cottage and health service centres</i>	43	188 370	410	2,2	43	—
Fristående polikliniker <i>Independent polyclinics</i>						
Stockholm	5	20 635	140	6,8	—	—
Göteborg	10	115 950	300	2,6	—	—
Tuberkulosdispensärer <i>TB-dispensaries</i>	51	—	—	—	744 ³	—
Totalsumma <i>Grand total 1969</i>	256	3 467 433	9 298	2,7	4 612	—
Därav vid psykiatriska kliniker <i>Thereof mental polyclinics</i>	45	68 100	293	4,3	—	—

¹ Ofullständiga uppgifter. — ² Exkl lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård. — ³ Inkluderande massundersökningar. *Incl. massradiofluorography.*

Tabell A 9

Tabellen omfattar icke organ, som övervägande meddelar hälsovård, såsom de förebyggande mödra- och barnvårdsorganen (jämför härom tabell A 18 - A 20). Ej heller ingår besök hos (eller av) sjuksköterska eller barnmorska, utan endast i av läkare ledd öppen vård.

Även så begränsad är sammanställningen icke komplett. Helt felande delar är tjänsteläkarväsens och de privatpraktiserande läkarnas öppna vård, varöver inga uppgifter föreligger. Industri-läkarväsens är uteslutet, då det icke hör till den allmänna sjukvården. Vidare saknas uppgifter från könspoliklinikerna i vissa städer, där 1968 redo-

visades 205 000 besök vid 28 polikliniker. Inräknat besök vid röntgenavdelningar i öppen vård beräknade Riksförsäkringsverket på grundval av försäkringskassematerial, att år 1968 avlades ca 20 000 000 besök hos läkare (vid anstalt och hos tjänsteläkare och privatpraktiker). I de redovisade talen finns dessutom luckor, trots att vissa av dem har fyllts genom beräknade tal, och materialets kvalitet i övrigt är icke alltid tillfredsställande.

Lasarettens tal omfattar öppen vård vare sig den meddelats i sjukhusets regi eller på sjukhuset i läkarnas regi.

Tab A 10. Personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård år 1969

Personnel at somatic and mental hospitals 1969

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Personal <i>Personnel</i>	Lasarett för huvudsak- ligen soma- tisk vård ¹ <i>General hospitals</i>	Andra sjukhus av lasarett- karaktär <i>Other hospi- tals of simi- lar character</i>	Sjukstugor, förlös- ningshem och mindre enskilda sjukhem ² <i>Cottage hospi- tals, ma- ternity homes and private nur- sing homes</i>	Sjukhus och sjuk- hem för långvarigt kroppss- sjuka <i>Homes for the chronic sick</i>	Lasarett för psyki- atrisk vård ³ <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lätt- skötta psyki- ska sjuka <i>Mental nur- sing homes</i>	Sjukhus och sjuk- hem för epileptiker- vård <i>Institutions for epileptics</i>	Samtliga sjukhus Total
Absoluta tal <i>Absolute figures</i>								
Vårdpersonal d 1/10								
Läkare <i>Physicians</i>	4 878	67	(104)	(380)	464	(215)	(11)	(6 119)
Sjuksköterskor <i>Nurses</i>	12 740	289	324	1 584	895	316	14	16 162
Barnmorskor <i>Midwives</i>	750	—	31	—	—	—	—	781
Sjuktymnaster <i>Physiotherapists</i>	725	61	26	189	43	6	2	1 052
Sysselsättnings- och arbetsterapeu- ter <i>Occupational therapists</i>	386	21	18	180	.. ⁴	.. ⁴	.. ⁴	605
Kuratorer <i>Social workers</i>	473	12	2	9	121	11	2	630
Undersköterskor o barn- sköterskor <i>Enrolled nurses and infant nurses</i>	9 012	124	130	1 089	18	—	—	10 373
Vårdpersonal i övrigt ⁵ <i>Auxiliary nursing personnel</i>	31 451	710	942	7 160	12 098	2 140	267 ⁶	54 768
Summa vårdpersonal <i>Total nursing personnel</i>	60 415	1 284	(1 577)	(10 591)	13 639	(2 688)	(296)	(90 490)
Förvaltn o ekonomi personal d 31/12 <i>Administrative and domestic staff 31/12</i>								
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	2 647	51	111	178	532	75	12	3 606
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	11 193	380	513	2 781	2 374	774	109	18 124
Summa Total	74 255	1 715	(2 201)	(13 550)	16 545	(3 537)	(417)	(112 220)
Motsvarande antal vård- platser 31/12—69 <i>Correspon- ding no. of beds 31/12—69</i>	58 170	2 004	2 686	20 140	26 513	8 334	778	118 565
Per 100 vårdplatser <i>Per 100 beds</i>								
Läkare <i>Physicians</i>	8,39	3,34	3,87	1,89	1,75	2,58	1,41	
Sjuksköterskor o barnmorskor <i>Nurses and midwives</i>	23,19	14,42	13,22	7,86	3,38	3,79	1,80	
Vårdpersonal i övrigt <i>Auxiliary nursing personnel</i>	72,28	46,31	41,62	42,84	46,32	25,88	34,83	
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	4,55	2,54	4,13	0,88	2,01	0,90	1,54	
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	19,24	18,96	19,10	13,81	8,95	9,29	14,01	
Summa Total	127,65	85,57	81,94	67,28	62,41	42,44	53,59	

¹ Inkluderar lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård. — ² Vårdpersonal på psykiatriska kliniker (f d mentalsjukhus) redovisas i tabellen på »lasarett för psykiatrisk vård». — ³ Inkl lättvårdshem. — ⁴ Osäkra uppgifter som inräknats i »vårdpersonal i övrigt». — ⁵ Inkluderar 4 lärare. — ⁶ Inkl laboratorie- och röntgenpersonal, läkarsekreterare och skrivbiträden.

Tabell A 10

Tabellen omfattar den verksamma personalen vid sjukhus och sjukhem för kroppssjukvård, psykiatrisk vård och epileptikervård. Uppgifter om vårdpersonalen är hämtade från vakansrapporter per den 1 oktober. Läkarnas summatal har satts inom parentes, emedan viss dubbelräkning ägt rum

när samma läkare tjänstgjort vid mer än en anstalt. Förvaltnings- och ekonomipersonalen vid lasaretten har i viss utsträckning arbetat också för andra, smärre anstalters räkning. Tabellens kvoter över vårdpersonal uttrycker antalet anställda per 100 vårdplatser.

Tab A 11. Tjänster för personal vid kroppssjukhus och sjukhus för psykiatrisk vård 1969

Posts for personnel at somatic and mental hospitals 1969

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Tjänster Posts	Under- visnings- lasarett <i>Teaching hospitals</i>	Övriga delade lasarett ¹ <i>Other spe- cialized gen. hosp.</i>	Special- lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-spe- cialized gen. hosp.</i>	Lasarett för infektions- sjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	Lasarett för lungsjuk- vård <i>TB hospitals</i>	Övriga sjukhus för somatisk vård <i>Other somatic hospitals</i>	Summa kroppss- jukhus <i>All somatic hospitals</i>	Lasarett ¹ för psyki- atrisk vård <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lättakötta psykiiskt sjuka <i>Mental nursing homes</i>
Vårdpersonal den 1/10										
<i>Nursing personnel</i>										
Läkare <i>Physicians</i>	1 665	3 298	53	54	38	49	(600)	(5 757)	577	(215)
Sjuksköterskor i admini- stration <i>Registered nurses in nursing service admini- stration</i>	105	342	4	14 ^{1/2}	2	15	289	771	928 ^a	324
Övriga sjuksköterskor <i>Other registered nurses</i>	3 212	8 538	130	261	110	204	2 252	14 707		
Barnmorskor <i>Midwives</i>	92	590	41 ^{1/2}	28	—	—	58	809	—	—
Assistenter, lab-, op-, etc <i>Laboratory and operating room technicians</i>	1 000	1 218	10	18	23 ^{1/2}	13	44	2 326	13 116 ^a	—
Sjukgymnaster <i>Physio- therapists</i>	194	577	2	18	7	24	303	1 125		
Terapeuter <i>Occupational therapists</i>	84	320	2	8	4 ^{1/2}	25	200	644		
Kuratorer <i>Social workers</i>	129	350	4 ^{1/2}	3	3	14	11	515		
Undersköterskor <i>Enrolled nurses</i>	1 977	4 179	42	141	65	144	1 465	8 013	—	—
Barnsköterskor <i>Infant nurses</i>	930	1 487	132	6 ^{1/2}	15	6	131	2 708		
Läkarsekreterare o skriv- biträden <i>Doctors' secretaries and typists</i>	1 054	2 098	12 ^{1/2}	31 ^{1/2}	19 ^{1/2}	25	105	3 346	—	—
Vårdpersonal i övrigt <i>Auxiliary nursing personnel</i>	5 556	18 340	210	677	205	698	8 544	34 230		
Summa vårdpersonal <i>Total nursing personnel</i>	15 998	41 338	643	1 261	492	1 217	(14 002)	(74 951)	14 621	(2 726)
Förvaltn.- och ekonomi- personal den 31/12										
<i>Administrative and domestic staff 31/12</i>										
Förvaltningspersonal <i>Administrative staff</i>	683	1 832	36	42 ^{1/2}	15	48	354	3 010	540 ^a	78
Ekonomipersonal <i>Domestic staff</i>	2 623	7 544	187	318	108	440	3 816	15 036	2 399 ^a	776
Summa tjänster <i>Total</i>	19 304	50 714	866	1 621	615	1 705	(18 172)	(92 997)	17 560	(3 581)

¹ Psykiatriska kliniker, som tidigare utgjort fristående mentalsjukhus redovisas under lasarett för psykiatrisk vård. —² Personal vid S:t Eriks sjukhus mentalklinik redovisas under »Övriga delade lasarett». — ^a Osäkra tal på grund av bristfälligt rapportering.

Tabell A 11 och A 12

I tabellerna redovisas till skillnad mot tidigare även tjänster och vakanser vid sjukhus för psykiatrisk vård. Uppgifterna om vårdpersonalen hämtas från vakansrapporter per den 1 oktober. Tjänster och vakanser som i rapporterna redovisats som deltid har här omräknats till heltid. Med vakans menas tjänst, som saknar tjänstgörande personal och för vilken vikarie ansetts erforderlig. Uppgifterna om förvaltnings- och ekonomipersonal

har sammanställts från årsberättelserna och avser den 31 december.

Läkartjänster vid »övriga sjukhus för somatisk vård» har satts inom parentes då dessa till flertalet är deltidstjänster och uppehålls av tjänsteläkare i de flesta fall. Summan för läkare och vårdpersonal har därför också satts inom parentes. Detsamma är förhållandet med läkartjänster knutna till sjukhem för lättakötta psykiskt sjuka. En del av dessa innehas av läkare vid lasarett för psykiatrisk vård.

Tab A 12. Vakanser bland personalen vid kroppssjukhus och sjukhus för psykiatrisk vård 1969

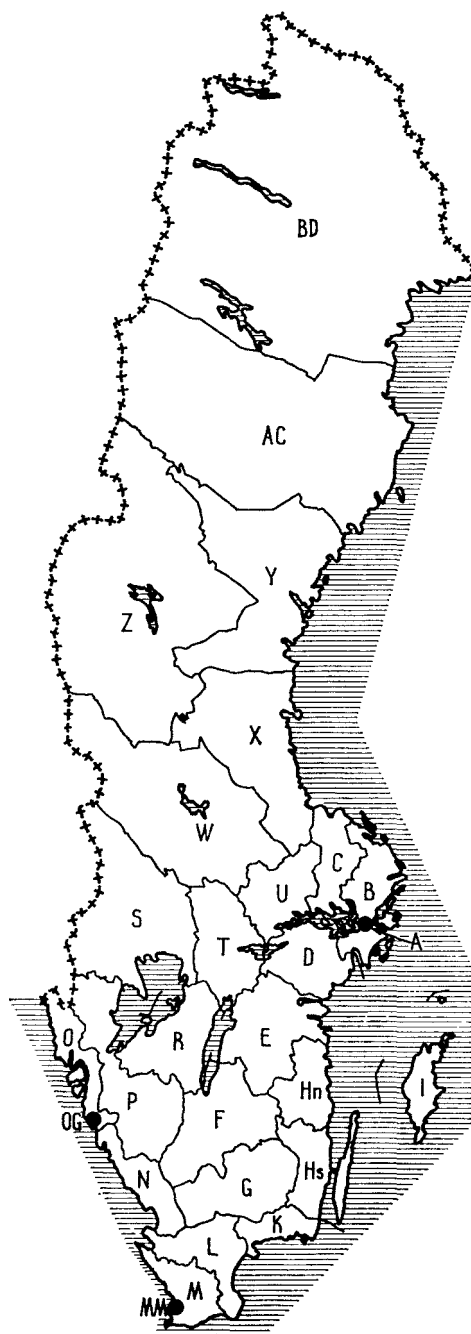
Vacancies among personnel at somatic and mental hospitals 1969

Källa: Personalinventeringen den 1/10 och sjukhusens årsberättelser.

Tjänster <i>Posts (English translation, see table A 11)</i>	Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	Övriga delade lasarett ¹ <i>Other specialized gen. hosp.</i>	Speciallasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-specialized gen. hosp.</i>	Lasarett för infektions- sjukvård <i>Epidemic hospitals</i>	Lasarett för lungsjukvård TB <i>hospitals</i>	Övriga sjukhus för somatisk vård <i>Other somatic hospitals</i>	Summa kroppssjukhus <i>All somatic hospitals</i>	Lasarett för psykiatrisk vård ² <i>Mental hospitals</i>	Sjukhem för lätt- skötta psykiiskt sjuka <i>Mental nursing homes</i>
Vakanta tjänster i behov av vikarie 1/10 <i>Vacancies</i>										
Läkare	47	184	1	13	—	11	(38)	294	102	—
Sjuksköterskor i administration	7	19 ¹ / ₂	—	—	—	1 ¹ / ₂	3	31	20*	8
Övriga sjuksköterskor	128	142	3 ¹ / ₂	10	1	11	51	346		
Barnmorskor	1	9 ¹ / ₂	—	1	—	—	7 ¹ / ₂	19	—	—
Assistenter, lab-, op-, etc	79	45 ¹ / ₂	—	1 ¹ / ₂	—	—	2	127	—	—
Sjukgymnaster	10	85	—	3	—	3	18	119	400*	2
Terapeuter	8	49 ¹ / ₂	—	1 ¹ / ₂	2	1	10	71		
Kuratorer	4	23 ¹ / ₂	—	—	—	1 ¹ / ₂	—	28		
Undersköterskor	37	51	1	2	—	14	53	158		
Barnsköterskor	6	4 ¹ / ₂	—	—	—	—	1 ¹ / ₂	12	—	—
Läkarsekreterare o skrivbiträden	16	9 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	—	1	—	1	28	—	—
Vårdpersonal i övrigt	109	99	—	—	—	1 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂	243	—	28
Summa vakanser för vårdpersonal	452	723	6	30	4	42 ¹ / ₂	(220)	(1 476)	522	38
Vakanser utan vikarie bland förvaltnings- och ekonomipersonal 31/12										
Förvaltningspersonal	—	10	—	—	—	—	4	14	8*	3
Ekonomipersonal	5	19	2	—	—	1	33	60	25*	2
Vakanta tjänster i % av tjänster 1/10 <i>Vacancies in per cent of posts</i>										
Läkare	2,8	5,6	1,9	24,1	—	22,4	6,3	5,1	17,7	—
Sjuksköterskor (samtliga)	4,1	1,8	2,6	3,6	0,9	5,7	2,1	2,4	2,2	2,5
Barnmorskor	1,1	1,7	—	3,6	—	—	12,9	2,3	—	—
Assistenter, lab-, op-, etc	7,9	3,7	—	2,8	—	—	4,5	5,5	—	—
Sjukgymnaster	5,2	14,7	—	16,7	—	12,5	5,9	10,6	3,0	25,0
Terapeuter	9,5	15,5	—	6,3	44,4	4,0	5,0	11,0		
Kuratorer	3,1	6,7	—	—	—	3,6	—	5,4	—	—
Läkarsekreterare och skrivbiträden	1,5	0,5	4,0	—	5,1	—	1,0	0,8	—	—
Vårdpersonal i övrigt ⁴	1,8	0,6	0,3	0,2	—	1,7	0,9	0,9	—	1,3
31/12										
Förvaltningspersonal	—	0,5	—	—	—	—	1,1	0,5	1,5	3,8
Ekonomipersonal	0,2	0,3	1,1	—	—	0,2	0,9	0,4	1,0	0,3

¹ Psykiatriska kliniker, som tidigare utgjort fristående mentalsjukhus redovisas under lasarett för psykiatrisk vård. —² Personal vid S:t Eriks sjukhus mentalklinik redovisas under »Övriga delade lasarett». — ³ Osäkra tal på grund av bristfällig rapportering. — ⁴ Inkl undersköterskor och barnsköterskor.

Karta 1. Sjukvårdsområden.

Principal districts for health and sick careLandstingsområden *County councils' districts*

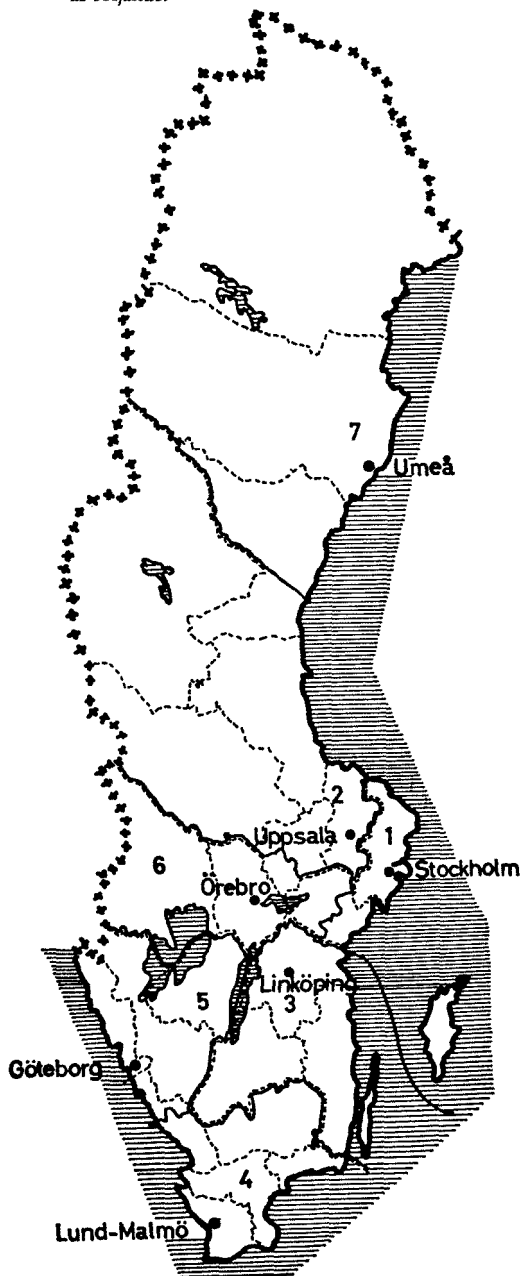
	län	landstings
B = Stockholms	»	»
C = Uppsala	»	»
D = Södermanlands	»	»
E = Östergötlands	»	»
F = Jönköpings	»	»
G = Kronobergs	»	»
Hn = Kalmar läns norra	»	»
Hs = Kalmar läns södra	»	»
I = Gotlands	»	»
K = Blekinge	»	»
L = Kristianstads	»	»
M = Malmöhus	»	»
N = Hallands	»	»
O = Göteborgs o Bohus	»	»
P = Älvsborgs	»	»
R = Skaraborgs	»	»
S = Värmlands	»	»
T = Örebro	»	»
U = Västmanlands	»	»
W = Kopparbergs	»	»
X = Gävleborgs	»	»
Y = Västernorrlands	»	»
Z = Jämtlands	»	»
AC = Västerbottens	»	»
BD = Norrbottens	»	»

Städer utom landsting *County boroughs*

A = Stockholm
MM = Malmö
OG = Göteborg

Omsorgsstyrelsernas sjukvårdsområden för psykiskt utvecklingsstörda skiljer sig från kroppssjukvårdens och psykiatriska vårdens sjukvårdsområden vad beträffar dels Göteborg och Göteborgs och Bohus läns landsting och dels Älvsborgs och Skaraborgs läns landsting, som bildar särskilda sjukvårdsområden.

Enligt riksdagens beslut år 1960 skall riket vara indelat i 7 sjukvårdsregioner för specialiserade vårdgrenar, som kräver så stort upptagningsområde, att de vanliga sjukvårdsområdena (landstingens resp städers utom landsting upptagningsområden) är för små att ensamma uppbära kliniker härför. Regionerna, som benämnas efter den ort där *regionsjukhuset* (eller sjukhusen) är beläget, är följande.

Folkmängd 31/12 1969 (prel uppg)

1 Stockholmsregionen	1 589 354 inv
2 Uppsalaregionen	1 231 645 »
3 Linköpingsregionen	923 142 »
4 Lund-Malmöregionen	1 412 357 »
5 Göteborgsregionen	1 430 165 »
6 Örebroregionen	784 987 »
7 Umeåregionen	642 046 »
Summa	8 013 696 »

Inom varje region finns en lokal regionsjukvårdsnämnd.

De heldragna linjerna på kartan anger regionerna, de streckade länsgränserna. (Jfr SOU 1958:26). Punkterna markerar regionsjukhusen.

Vid 1969 års ingång var följande regionkliniker m m i verksamhet enligt avtal mellan sjukvårdsstyrelserna:

Region, sjukhus och specialitet.

- 1 *S:t Eriks sjukhus*: Njurklirik.
- 2 *Akademiska sjukhuset*: Kliniker för neurologi, dermatologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neuro-, thorax- och plastikkirurgi; vårdplatser för kardiologi, reumatologi och medicinsk urologi vid medicinska kliniken, barnkirurgi och urologi vid kirurgiska kliniken samt medicinska barnkliniken avdelning för barn med rörelsehinder (Folke Bernadotte-hemmet, Valsätra).
- 3 *Regionsjukhuset Linköping*: Kliniker för njursjukdomar, neurologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neurokirurgi och plastikkirurgi; vårdplatser för kardiologi; audiologisk och foniatrisk avdelning och ett kliniskt-neurofysiologiskt laboratorium.
- 4 *Lunds lasarett*: Kliniker för njursjukdomar, reumatologi, neurologi, kardiologi, dermatologi, radioterapi (allmän), radioterapi (gynekologisk), neurokirurgi (2 st), thoraxkirurgi och urologi. *Malmö allmänna sjukhus*: Kliniker för thoraxkirurgi och plastikkirurgi.
- 5 *Sablgrenska sjukhuset*: Kliniker för neurologi, dermatologi, radioterapi (Konung Gustaf V:s jubileumsklinik, allmän), radioterapi (Konung Gustaf V:s jubileumsklinik, gynekologisk), neuro-, thorax- och plastikkirurgi; vårdplatser för medicinsk och kirurgisk (2 st) urologi. *Göteborgs barnsjukhus*: Klinik för barnkirurgi och röntgendiagnostisk avdelning.
- 6 *Regionsjukhuset Örebro*: Kliniker för reumatologi, dermatologi, neurologi, thorax-, plastikkirurgi, urologi och radioterapi (allmän); avdelning för kardiologi vid medicinska kliniken; barnavdelning för kirurgi vid kirurgiska kliniken.
- 7 *Umeå lasarett*: Kliniker för neurologi, dermatologi, neuro-, thorax-, plastikkirurgi och urologi; radioterapi (allmän) och radioterapi (gynekologisk); vårdplatser för konstgjord njure vid medicinska kliniken.

In conformity with a parliamentary decision in 1960 the country is divided into 7 regions for such specialized care for which the county councils and county boroughs are not large enough to support a clinic of their own. The regions and their population are listed above.

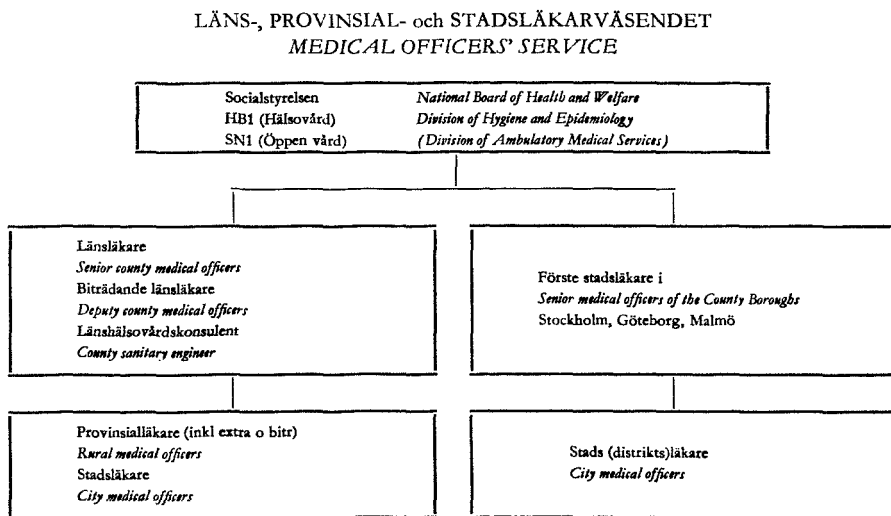
At the beginning of 1969 about 60 such regional clinics and 1 laboratory had been opened in accordance with agreements between the pertinent authorities. These were clinics for kidney diseases, neurology, neurosurgery, dermatology, thoracic surgery, plastic surgery, radiotherapy, urology, child surgery etc.

c. Vissa fristående organ och verksamheter

Tjänsteläkarna

Allmänna läkarinstruktionen 1963 samt sjukvårdslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1963 och hälsovärdsstadgan av 1958 med senare ändringar reglerar nuvarande tjänsteläkarväsende. Med tjänsteläkare förstås provinsialläkare, biträdande och extra provinsialläkare samt stadsdistriktsläkare. Huvudmän för provinsialläkarna (ordinarie, biträdande och extra) är sedan den 1 juli 1963 landstingskommunerna. Från den 1 juli 1968 har stadsdistriktsläkartjänsterna i städer under landsting överförs från den kommunala huvudmannen till landstingen och benämnes provinsialläkartjänster.

Enligt läkarinstruktionen skall stadsläkare under hälsovårdsnämnden öva tillsyn över allmänna hälsovården i staden. I stad, som ej tillhör landstingskommun, fullgör förste stadsläkare även de uppgifter som ankommer på länsläkare.

Den 1 juli 1962 upphörde förste provinsialläkarinstitutionen. I dess ställe trädde den av 1961 års höstriksdag antagna länsläkarorganisationen (instruktion från år 1965). Länsläkarna har bl a inseeende över tjänsteläkarna och annan medicinalpersonal och har att ägna tillsyn åt hälso- och sjukvårdande verksamhet inom länet. Utöver länsläkare (förut förste provinsialläkare) har den nya organisationen tillförts ytterligare kvalificerade läkarkrafter genom att befintliga arvodestjänster som biträdande förste provinsialläkare successivt utbytes mot heltidstjänster som biträdande länsläkare. Som framgår

nedan fanns 15 sådana tjänster den 1 oktober 1969. Avsikten är att i de flesta länen efter hand skall inrättas biträdande länsläkartjänster. I länsläkarorganisationen ingår också för varje län en länshälsovårdskonsulent. För befattningshavare inom länsläkarorganisationen är staten huvudman.

I nedanstående tabell redovisas tjänsteläkarna med uppgifter om antal tjänster och hur dessa tjänster uppehölls den 1 oktober 1969.

Tab A 13. Länsläkar-, stadsläkar-, stadsdistriktsläkar- och provinsialläkartjänster hösten 1969. Posts for medical officers 1969.

Källa: Personalinventeringen den 1 oktober 1969.

Befattning	Antal tjänster	Därav samma dag uppehållna av				Vikarie saknas ¹
		läkare med svensk leg	svensk med kand	utländska läkare utan svensk legitimation		
				med tids- begränsad behörighet	övriga	
Länsläkare	24	24	—	—	—	—
Bitr länsläkare	15	13	—	—	—	2
1:e stadsläkare	3	3	—	—	—	—
Stadsläkare	31	31	—	—	—	—
Stadsdistriktsläkare	69	64	1	—	—	4
Provinsialläkare ²	962	675	55	24	53	155
Summa provinsialläkare och stads- distriktsläkare	1 031	739	56	24	53	159

¹ Inkl uppehållna medelst dubbelbeförordnande. — ² Ordinarie, extra och biträdande.

Distriktsvården m m

Distriktssköterskornas verksamhet är till stor del förlagd till landsbygden. Den skall svara för sjukvård i hemmen, bedriva hälsouppllysning samt i övrigt medverka inom hälsovårdens olika grenar såsom skolhälsovård och dispensärvård. Verksamheten regleras genom normalinstruktion för distriktssköterska (30 juli 1964). Se vidare tabellerna A 14, A 15 och B 5.

Antal yrkesverksamma sjuksköterskor i september 1969 med tjänstgöring motsvarande distriktssköterskornas och verksamheten förträdesvis förlagd till städer var följande: Vid barnavårds- och mödravårdscentraler 450, skolhälsovård 1020, industrihälsovård 480, dispensärer och skärmbildscentral 95 och i stadssjukvård 110. Härtill kommer ca 750 sjuksköterskor vid fristående polikliniker, läkarmottagningar och i församlingsvård. De i tabell B 5 upptagna sköterskorna i Stockholm, Göteborg och Malmö som numera är att betrakta som distriktssköterskor ingår ej här ovan och ej heller i tab. A 14 och A 15.

Tab A 14. Distriktssköterskornas verksamhet

Public Health Nurses' activity

Källa: Årsberättelser från landsting

År Year	Antal distrikts- sköterskor <i>No. of nurses</i>	Hembesök per distriktssköterska <i>Home visits per nurse</i>	I sjuk- vård <i>Curative care</i>	I hälso- vård <i>Health care</i>	Biträdd vid läkarmot- tagning i hälsovård ¹ Ggr per sjuk- sköterska <i>Assisted doctor in health clinics Times per nurse</i>
1950	1 264	699	468	43	
1955	1 502	799	374	35	
1960	1 598	825	304	35	
1961	1 620	785	293	29	
1962	1 609	830	281	29	
1963	1 651	840	266	28	
1964	1 664	852	264	30	
1965	1 697	862	251	28	
1966	1 718	820	265	30 ²	
1967	1 764	896	255	23 ²	
1968	1 774	919	245	25 ²	
1969	1 820	919	220	26 ²	

I antalet distriktssköterskor ingår vikarier men ej distriktssköterskor i Stockholm, Göteborg och Malmö. Distriktsskötersketjänsternas antal inom olika sjukvårdsområden redovisas i tabell B 5.

¹ Barn- mödra- och skolhälsovård. — ² Beräknat på de landsting som lämnat fullständiga uppgifter.

Tab A 15. Specifikation av tab A 14 för år 1969

	Inom stadsdistrikt	Inom övr distrikt	Samtliga distrikt
<i>Antal distriktssköterskor</i>	271	1 549	1 820
<i>Antal hembesök:</i>			
<i>Sjukvård exkl långtidsvård per distriktssköterska</i>	317 820 1 173	082 695 699	1 400 515 .
<i>Långtidsvård per distriktssköterska</i>	74 364 274	197 360 127	271 724 .
<i>Hälsovård per distriktssköterska</i>	9 533 35	390 845 252	400 378 .
<i>Därav barnhälsovård</i>	—	309 205	309 205
<i>Antal besök av patienter i distriktssköterskans egen mottagning:</i>			
<i>Sjukvård exkl långtidsvård</i>	251 248	1 147 447	1 398 695
<i>Långtidsvård</i>	4 946	19 419	24 365
<i>Hälsovård</i>	27 821	511 959	539 780

Mödra- och barnhälsovården

Bland de befolkningspolitiska åtgärderna under 1930-talet i anledning av den sjunkande nativiteten ingick, fr o m år 1938, statsbidrag till »förebyggande mödra- och barnavård».

Mödra- och barnhälsovård är en organisation för kostnadsfri hälsokontroll av blivande och nyblivna mödrar och av barn i förskoleåldern i landstings och städers utom landsting regi. Centraler av typ I är oftast anknutna till kvinno- eller barnklinik vid lasarett och står under ledning av specialist vid kliniken medan central av typ II sköts av icke-

(Forts. på sidan 70)

Tab A 16. Mödra- och barnavårdscentraler 1969

Maternity and child welfare services

Källa: Förteckning från sjukvårdsstyrelser.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>		Antal hälsovårdsorgan <i>Services</i>				
		Mödravårdscentraler, typ I <i>Type I Maternal Welfare Centres</i>	Barnavårdscentraler, typ I <i>Type I Children's Welfare Centres</i>	Mödravårdscentraler, typ II	Barnavårdscentraler, typ II	Mödra- och barnavårdscentraler, typ II
1	Stockholms stad	16	78	—	—	—
2	Stockholms län	11	19	23	90	—
3	Uppsala län	1	7	3	3	12
4	Södermanlands län	3	11	8	36	—
5	Östergötlands län	7	7	—	6	32
6	Jönköpings län	2	10	9	25	21
7	Kronobergs län	1	1	1	5	30
8	Kalmar läns norra	2	2	2	12	14
9	Kalmar läns södra	1	2	19	26	—
10	Gotlands län	1	1	—	—	10
11	Blekinge län	1	2	—	3	25
12	Kristianstads län	2	3	2	16	29
13	Malmö stad	1	14	—	—	—
14	Malmöhus län i övrigt	2	14	5	26	21
15	Hallands län	2	3	2	18	16
16	Göteborgs stad	9	56	—	—	—
17	Göteb o Bohus län i övr	2	4	6	12	44
18	Älvsborgs län	6	9	3	3	50
19	Skaraborgs län	4	9	5	5	16
20	Värmlands län	1	4	6	29	25
21	Örebro län	1	6	3	15	31
22	Västmanlands län	2	5	7	25	8
23	Kopparbergs län	2	6	33	41	—
24	Gävleborgs län	2	6	5	20	27
25	Västernorrlands län	5	7	13	30	—
26	Jämtlands län	1	4	1	2	30
27	Västerbottens län	2	8	1	1	43
28	Norrbottens län	5	8	2	6	33
29	Summa Total	95	306	159	455	517

Tab A 17. Den förebyggande mödra- och barnvården år 1969 *Maternity and child welfare*

Källa: Sjukvårdsstyrelsernas årsberättelser.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Barnaföderskor <i>Mothers</i>		Spädbarn <i>Infants</i>			Småbarn <i>Pre-school children</i>			
	Övervakade ¹ <i>Supervised</i>	Medeltal besök per barnaföderska ² <i>Visits per mother</i>	Antal levande födda ³ <i>Number of live born</i>	Antal övervakade ⁴ <i>Number supervised</i>	Medeltal besök per spädbarn ⁵ <i>Visits per infant</i>	Antal övervakade ett-åringar <i>Number supervised one year old children</i>	Medeltal besök per ettåring ⁶ <i>Visits per one year old child</i>	Antal övervakade 2-7 åringar <i>Number supervised 2-7 years</i>	Medeltal besök per 2-7 åring ⁷ <i>Visits per 2-7 year old child</i>
	Antal <i>Number</i>								
1 Stockholms stad	8 128	10,6	7 248	6 514	13,1	6 432	3,6	31 319	2,2
2 Stockholms län	11 303	11,5	12 473	13 001	9,9	12 040	2,7	40 820	1,6
3 Uppsala län	3 341	11,8	3 340	3 340	9,8	3 614	2,5	9 969	1,4
4 Södermanlands län	3 483	12,4	3 397	3 388	10,1	3 551	3,1	15 513	1,6
5 Östergötlands län	5 192	12,5	4 919	5 068	9,8	5 122	2,4	18 825	1,3
6 Jönköpings län	4 530	11,1	4 301	4 435	8,5	4 379	2,8	16 105	1,4
7 Kronobergs län	2 163	11,7	2 322	2 252	8,0	2 262	3,0	9 208	1,6
8 Kalmar läns norra	1 045	12,1	984	975	10,2	1 068	3,1	5 246	1,8
9 Kalmar läns södra	2 255	12,4	2 068	2 029	10,0	2 133	2,9	9 498	1,5
10 Gotlands län	710	9,8	684	670	10,2	722	2,0	3 788	1,5
11 Blekinge län	1 745	10,7	2 150	2 195	9,5	2 063	3,1	8 084	1,8
12 Kristianstads län	3 346	12,2	3 428	3 376	8,9	3 607	3,3	14 729	1,6
13 Malmö stad	1 716	14,7	3 278	3 221	15,7	3 339	3,7	18 386	2,1
14 Malmöhus län i övr	4 430	11,1	6 299	6 299	11,0	6 708	2,8	24 037	1,7
15 Hallands län	2 377	10,6	2 593	2 640	9,3	2 695	2,7	11 390	1,6
16 Göteborgs stad	5 593	12,3	6 240	5 779	13,7	6 040	3,1	29 399	1,7
17 Göteborg o Bohus län i övrigt	3 819	12,5	3 762	3 762	12,4	4 109	3,2	17 512	1,8
18 Älvsborgs län	5 001	12,6	5 397	5 385	10,4	5 786	3,4	22 526	1,6
19 Skaraborgs län	3 120	11,7	3 639	3 534	9,7	3 435	2,2	13 529	1,5
20 Värmlands län	3 355	11,9	3 318	3 267	9,9	3 516	3,1	14 849	1,7
21 Örebro län	3 861	13,9	3 566	3 528	10,6	3 748	2,7	17 072	1,6
22 Västmanlands län	4 106	10,9	3 789	3 820	9,9	4 196	2,8	18 419	1,5
23 Kopparbergs län	3 300	12,0	3 269	3 226	10,0	3 331	3,2	11 795	1,8
24 Gävleborgs län	3 995	13,5	3 578	3 578	11,3	4 017	2,9	19 177	1,6
25 Västernorrlands län	3 562	13,1	3 309	3 316	9,8	3 572	2,8	16 314	1,4
26 Jämtlands län	1 365	13,6	1 410	1 393	10,9	1 426	3,8	8 732	2,0
27 Västerbottens län	3 089	11,2	3 081	3 045	9,3	3 259	3,4	13 694	1,9
28 Norrbottens län	3 893	11,2	3 658	3 569	7,7	3 823	5,6	17 468	2,2
29 Summa ⁸ Total	103 823	11,9	107 500	106 605	10,5	109 993	3,1	457 403	1,7

¹ Inbegriper graviditeter som avslutats före 28:e havandeskapsveckan. — ² Inkluderar besök hos läkaren, besök hos barnmorskan/sjuksköterskan och hembesök av barnmorskan/sjuksköterskan. Se spec. nedan. — ³ Definitiv uppgift ur »Befolkningsförändringar» 1969. — ⁴ Antalet övervakade spädbarn tenderar att vara något för högt beräknat i jämförelse med antalet levande födda barn under året därför att en del barn som fötts under föregående år medräknats.

⁵ Besök hos läkaren, barnmorskan/sjuksköterskan och hembesök av barnmorskan/sjuksköterskan.

Medeltal besök avseende hela riket per	hos läkaren	hos barnmorskan/sjuksköterskan	hembesök av barnmorskan/sjuksköterskan	Totalt
barnaföderska	3,8	7,8	0,3	11,9
spädbarn	4,6	2,9	3,1	10,5
1-åring	1,6	0,9	0,6	3,1
2-7 åring	0,8	0,5	0,4	1,7

(Forts. från sidan 68)

specialist, t ex stadsläkare eller provinsialläkare. I det senare fallet användes före 1969 benämningen station. Verksamheten drivs fr. o. m. 1969 i enlighet med »Normalreglemente för mödra- och barnhälsovården» och består främst av mottagningar hos centralernas läkare, barnmorskor och sjuksköterskor samt av besök i hemmet. Mödrarna kan erhålla sådana läkemedel som erfordras för behandling av graviditetskomplikationer och både mödrar och barn erhåller behövliga skyddsläkemedel, såsom vitamin- och järnpreparat osv. Mödraundervisning med mödragymnastik anordnas. Preventivmedelsrådgivning är en särskild uppgift för mödrahälsovården. — Organisationen omfattar hela landet.

Uppgifter om antalet mödra- och barnavårdscentraler, övervakade mödrar och barn lämnas i tabellerna A 16—A 20. Medeltal besök per barnaföderska på läkares och barnmorskors mottagningar, som angivits i tabell A 17, har räknats fram genom att sätta antalet besök i förvård och eftervård i förhållande till antalet nyinskrivna gravida inom de olika sjukvårdsområdena.

Barn räknas som övervakat om det kontrollerats på barnavårdscentral, eller hembesök därifrån gjorts under året.

Utöver vad som framgår av tabellerna kan nämnas att 56 % av de övervakade barnaföderskorna hade inskrivits före fjärde havandeskapsmånadens början. Antalet övervakade som deltagit i mödragymnastik var 29 %. Eftervård vid besök hos läkaren hade 60 % erhållit och specialistvård (vid mödravårdscentral typ I) 56 %.

Barnmorskeväsendet. Enligt sjukvårdslagen är huvudmannen skyldig att ombesörja öppen och sluten förlossningsvård i den mån icke annan drager försorg härom. Verksamheten drivs enligt fastställd normalinstruktion (MF 92:1963). Dess omfattning under ett antal år framgår av tabell A 20.

Antalet tjänster för barnmorskor redovisas i tabell B 5. Beträffande förlossningar m m se i övrigt kap D, d.

Förlossningsvården

Antalet anstalter och vårdplatser för förlossningsvård utgjorde den 31 december 1969:

	Typ I Antal	Antal anstalter	Antal vård- platser	Typ II Antal	Antal anstalter	Antal vård- platser	Typ III Antal	Antal anstalter	Antal vård- platser	Summa Antal	Antal
Lasarett (inkl bb-hus)	54	—	2 594	46	—	692	—	—	100	—	3 286
Sjukstugor	—	—	—	20	—	137	—	—	20	—	137
Fristående förlossningshem	—	—	—	—	—	—	5	—	26	—	26
Summa	54	—	2 594	66	—	829	5	—	125	—	3 449

Typ I = Förlossningsavdelning med egen specialutbildad läkare.

Typ II = Annan förlossningsavdelning än typ I vid lasarett eller förlossningshem vid sjukstuga.

Typ III = Övriga förlossningshem.

Tab A 18. Barnavård 1966—1969. Antal ympade barn i åldern 0—7 år*Inoculated children 0—7 years.*

Källa: Sjukvårdsstyrelsernas årsberättelser.

	1966		1967		1968		1969	
	Antal	I % ¹	Antal	I % ¹	Antal	I % ¹	Antal	I % ¹
Totalt antal övervakade barn (0—7 år)								
<i>No. supervised</i>	602 816		597 109		653 091		675 138	
smittkoppsympade <i>smallpox</i>	129 846	21,5	132 392	22,2	121 038	18,5	123 206	18,2
trippelympade <i>P. D. T.</i>	106 917	17,7	110 078	18,4	104 043	15,9	101 862	15,1
polioympade <i>polio</i>	126 347	20,9	123 941	20,7	117 342	18,0	116 381	17,2

Tab A 19. Barnavård 1966—1969. Uppfödning av barn, synprövade och hörselprövade barn*Child health. Breastfeeding, checking sight and hearing.*

Källa: Sjukvårdsstyrelsernas årsberättelser och »Befolkningsförändringar».

	1966		1967		1968		1969	
	Antal	I % ²	Antal	I % ²	Antal	I % ²	Antal	I % ²
Totala antalet levande födda barn <i>No. live born</i>	123 354		121 360		113 033		107 500	
Antal kontrollerade barn under första halv- året <i>Supervised during first six months</i>	107 359		109 400		107 868		101 077	
Därav barn som fått enbart bröstmjölk <i>Breastfeeding alone</i>								
2 mån eller längre <i>2 months or more</i>	56 333	52,5	51 575	47,1	45 830	42,5	39 228	38,8
4 mån eller längre <i>4 months or more</i>	27 865	26,0	24 046	22,0	21 175	19,6	17 484	17,3
6 mån eller längre <i>6 months or more</i>	14 729	13,7	12 180	11,8	9 995	9,3	7 982	7,9
Antal synprövade barn	60 811		78 875		86 189		98 432	
med synskärpa 5/5 på båda ögonen <i>Acuity of vision 5/5 on both eyes</i>	53 911	88,7	69 301	87,9	74 433	86,4	84 466	85,8
med synskärpa < 5/5 på det ena eller båda ögonen < 5/5 <i>on one or both eyes</i>	4 590	7,5	4 641	5,9	4 928	5,7	6 100	6,0
Antal hörselprövade barn <i>Hearing checked</i>	28 313		36 493		45 151		53 422	
Därav remitterade till hörcentral <i>Referred to audiological centre</i>	2 748	9,7	2 495	6,8	2 739	6,1	3 357	6,3

Tab A 20. Barnmorskornas verksamhet inom mödravårdsvården åren 1966—1969*Maternity care of district midwives*

Källa: Distriktsbarnmorskornas årsberättelser.

	1966	1967	1968	1969
	Antal No.	Antal No.	Antal No.	Antal No.
Hemförlösning <i>Home delivery</i>	129	90	67	46
Läkarmottagning förebyggande vård <i>Assisting Dr's clinic</i>	25 800	25 100	25 700	25 000
Egen mottagning, kontroll och råd- givning <i>Own clinic, visits</i>	506 400	523 800	511 200	511 300
Hembesök <i>Home visiting</i>				
förvård	43 300	37 400	36 200	27 900
eftervård	8 700	7 400	6 300	5 000
barnavård	600	1 200	} 950	} 1 700
sjukvård	1 800	2 900		
Sluten vård, bitr vid förlösning <i>Hospital deliveries</i>	1 500	900	800	600

¹ Av antalet övervakade barn. — ² Av antalet kontrollerade resp syn- och hörselprövade barn.

Lungsjukvården

Den slutna vården. En sammanfattning av den slutna vårdens platstillgång vid slutet av år 1969, vad avser lungsjukvård och kirurgisk tuberkulos, ter sig sålunda:

	Antal anstalter	Antal vårdplatser
Lasarettskliniker för medicinsk lungsjukvård	18	1 557
Thoraxkirurgiska lasarettskliniker	6	318
Lasarett för lungsjukvård	13	1 280
Apelvikens kustsanatorium	1	ca 20
Tbc-avdelningar vid lasarett för psykiatrisk vård	3	ca 150
Summa	41	(3 325)

På en del av dessa platser vårdas tillfälligt andra långvarigt kroppssjuka än lungsjuka. I den mån särskilda platser är mera varaktigt avdelade för ändamålet är de dock icke medräknade här. Vad angår Apelvikens kustsanatorium skall anmärkas, att vid detta efterbehandlas fall av led-, ben- och körteltuberkulos, poliofall m fl. De tre lasaretten för psykiatrisk vård med tuberkulosavdelningar är Ulleråkers, S:t Lars och Umedalens sjukhus. I översikten av vårdformerna i tabell A 4 och i tabell A 5, där också intagningar och vård dagar för tuberkulosvården redovisas, och tabell A 3, har dessa avdelningar räknats till psykiatriska vården. Thoraxkirurgin och Apelvikens sanatorium har i tabellerna A 3, A 4 m fl räknats till »lasarettsvård och liknande».

Dispensärerna. Enligt det av socialstyrelsen år 1968 fastställda normalreglementet för dispensärverksamheten skall inom varje sjukvårdsområde (län eller stad utom lands-ting) finnas minst en tuberkulosdispensär, i första hand anknuten till lasarettsklinik för lungsjukdomar eller motsvarande sjukhus. Klinikens (sjukhusets) överläkare eller biträdande överläkare antages i regel också skola förestå dispensären (vara dispensärläkare).

Vid dispensären undersöker personer misstänkta för eller lidande av tuberkulos kostnadsfritt. Även vård meddelas och hälsoundersökningar med avseende på förekomsten av tuberkulos och BCG-ympningar företages.

Dispensärläkaren skall föra register över alla fall av aktiv tuberkulos inom dispensärens distrikt. Till Nationalföreningen mot Hjärt- och Lungsjukdomar skall han lämna uppgift varje månad om personer som införts i eller avförts ur registret. Jämför tabellerna A 9, A 21, D 7 och D 8.

Socialstyrelsens skärmbildsundersökningar. Sedan den 1 oktober 1946 har en systematisk undersökning av svenska folket medelst skärmbildsfotografering (röntgenfotografering) pågått i syfte att på ett tidigt stadium upptäcka fall av lungtuberkulos och bringa dessa under behandling.

	Civil allmänhet	Patienter på lasarett för psykiatrisk vård	Militärer	Företag/ skolor m m
År 1946	22 635	—	25 104	—
» 1950	621 091	—	97 232	—
» 1955	526 042	—	138 892	—
» 1960	339 791	—	151 962	—
» 1965	450 597	14 294	140 288	—
» 1966	258 466	22 322	116 075	48 626
» 1967	144 131	12 565	90 128	35 649
» 1968	295 014	8 985	75 646	31 854
» 1969	175 462	19 839	74 844	39 869

Tab A 21. Verksamheten vid tuberkulosdispensärerna år 1969 *TB dispensaries*

Källa: Tuberkulosdispensärernas årsberättelser bearbetade inom Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Antal tuberkulos- dispensärer <i>No. of dispensaries</i>	Röntgen- undersök- ningar <i>No. of X-ray examinations</i>	därav skb-undersökningar <i>there of small film</i>	Mass- undersök- ningar <i>Mass radiography</i>	Summa <i>Total</i>	Calmette- vaccinationer <i>No. of BCG vaccinations</i>
Stockholms stad	1	23 411	7 396	170 742	194 153	1 457
Stockholms län	4	20 310	5 343	952	21 262	77
Uppsala län	1	14 260	4 470	33 290	47 550	509
Södermanlands län	2	19 391	11 845	2 159	21 550	6
Östergötlands län	2	16 528	10 490	5 084	21 612	73
Jönköpings län	2	12 340	3 406	8 364	20 704	136
Kronobergs län	1	9 405	—	2 423	11 828	115
Kalmar län (norra o södra)	3	8 886	5 525	1 819	10 705	222
Gotlands län	1	5 130	3 121	—	5 130	25
Blekinge län	2	7 897	3 303	2 416	10 313	81
Kristianstads län	2	4 843	2 412	—	4 843	5
Malmö stad	1	16 900	7 656	26 256	43 156	1 397
Malmöhus län i övr	2	43 771	41 494	16 999	60 770	242
Hallands län	1	9 356	729	1 868	11 224	378
Göteborgs stad	1	21 624	17 746	35 397	57 021	2 350
Göteborgs o Bohus län i övr	3	12 956	5 368	1 262	14 218	54
Älvsborgs län	3	15 195	11 077	1 877	17 072	3 624
Skaraborgs län	1	6 010	3 647	—	6 010	—
Värmlands län	2	10 754	4 608	3 267	14 021	40
Örebro län	1	10 218	5 884	2 078	12 296	30
Västmanlands län	1	3 190	414	7 527	10 717	—
Kopparbergs län	2	8 707	3 277	—	8 707	95
Gävleborgs län	1	7 369	4 562	26 313	33 682	141
Västernorrlands län	3	15 457	8 344	3 013	18 470	52
Jämtlands län	1	4 764	2 333	1 949	6 713	43
Västerbottens län	3	17 031	7 261	4 138	21 169	274
Norrbottens län	4	20 893	4 622	17 784	38 677	3
Summa <i>Total</i> 1969	51	366 596	186 333	376 977	743 573	11 429
» » 1968	53	..	..	..	708 582	14 103
» » 1965	57	..	..	..	670 462	15 500
» » 1960	62	..	..	..	525 602	25 590
» » 1955	62	..	..	..	573 319	..
» » 1950	58	..	..	..	503 865	..

Alla personer, som fyllt 10 år, har rätt att bli undersökta, men även en del barn under denna ålder har medtagits. Vilka län, som besökts, och antalet i dem undersökta civila personer (utom patienter vid sjukhus för psykiatrisk vård) framgår av tabell D 7.

Verksamhetens totala omfattning framgår av ovanstående uppgifter om antalet undersökta personer. För fullständighetens skull har även den inom försvarsväsendet bedrivna verksamheten här medtagits.

De undersökta militärerna torde i en del fall ha blivit undersökta även i egenskap av civila personer och även en del civila har undersökts mer än en gång.

Driftkostnaderna för det civila klientelet uppgick kalenderåret 1969 till 1 206 000 kr.

Dessutom bestrider staten ensam kostnaderna för den centrala granskningen m m av skärmbilderna. Denna granskning kostade budgetåret 1968/69 508 000 kr.

Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar utbetalade år 1969 till vetenskaplig forskning rörande tuberkulos och lungsjukdomar samt hjärt- och kärlsjukdomar 1 394 308 kr. För studier och eftervård har till f d sanatoriepatienter utbetalats 333 420 kr.

Uppgifter om tuberkulosens utbredning återfinns i kapitel D, a.

Vården av veneriskt sjuka

Kostnadsfri undersökning och behandling av personer lidande av eller misstänkta för venerisk sjukdom i smittsamt skede utföres av vederbörande tjänsteläkare på landsbygden och i mindre städer. I städer med mer än 20 000 invånare meddelas sådan vård i regel på särskilda polikliniker. Under år 1968 var sådana polikliniker anordnade i 28 städer. Poliklinikerna förestås i regel av specialutbildade läkare. Vid dessa har även ett stort antal personer vårdats som lidit av venerisk sjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdom etc.

Enligt smittskyddslagen (SFS 1968:231) är det länsstyrelsen (i kommunen hälsovårdsnämnden) som skall vaka över att smittsamma sjukdomar bekämpas i länet (kommunen) och tillse att lämpliga åtgärder vidtas. Socialstyrelsen har högsta tillsynen över bekämpandet av smittsamma sjukdomar i riket.

Länsläkarnas verksamhet framgår av nedanstående uppgifter, som hämtats från deras till socialstyrelsen ingivna rapporter.

Antalet personer som år 1969 av länsläkaren anmanats att underkasta sig läkarundersökning var 22 123. I fråga om 5 639 fall kunde smittfrihet styrkas, medan 14 212 påbörjat läkarbehandling.

Antalet personer, som anmälts till länsläkaren på grund av underlåtelse att följa läkares föreskrifter om behandling eller för avbrott i behandlingen var 6 448.

I 5 625 fall hade länsläkaren underrättat länsstyrelsen att anmaning icke följts.

Uppgifter om de veneriska sjukdomarnas utbredning återfinnes i kapitel D, b.

Den abortförebyggande verksamheten

avser enligt fastställd normalinstruktion »att på ett personligt sätt taga sig an kvinna, som på grund av ett icke önskat havandeskap vill söka abort. Den skall underlätta för henne att lösa hennes svårigheter. Om indikation för abort kan anses föreligga och kvinnan slutligt önskar sådan, skall hon få biträde med sin ansökan härom». För denna verksamhet utgår statsbidrag enligt kungl kungörelse den 17 juni 1955 (SFS 1955:456) till landsting eller stad utom landsting på villkor bl a att verksamheten ingår i av socialstyrelsen godkänd plan, att den utövas vid särskilda rådgivningsbyråer, till vilka skall vara knutna legitimerade läkare och kvinnliga kuratorer, och att avgift icke uttages för meddelande av råd eller i samband därmed utfärdat intyg. Dessutom ger en del av byråerna råd i andra sexualfrågor, bl a rörande preventivmedel. Se även kapitel D, e.

Verksamheten omfattade vid utgången av år 1969 23 byråer samt en filialmottagning inom 13 landstingsområden och 3 städer utom landsting. Dessutom bedrevs abortråd-

givning vid 5 byråer för försöksvis anordnad familjerådgivning inom 4 landstingsområden.

Omfattningen av verksamheten vid rådgivningsbyråerna var år 1969 följande. Av under året nyinskrivna var 10 688 abortsökande. Ifrågavarande graviditeter avbröts i 8 837 fall med legal abort. Härtill kommer 1 489 abortsökande och 1 241 legala aborter vid familjerådgivningsbyråer med abortrådgivning. (Hela antalet aborter enligt lagen om avbrytande av havandeskap redovisas i kapitel D, e.)

Inom de landstingsområden, där huvudmannen icke anordnat särskild abortförebyggande verksamhet eller försöksverksamhet med familjerådgivning innefattande även abortförebyggande verksamhet, har istället det abortsökande klientelet i allmänhet hänvisats till läkare och kuratorer vid lasarettens kvinnoklinik och psykiatriska klinik.

Statens kostnader uppgick budgetåret 1969/70 till 658 000 kr, inräknat medel till kvinnor, som av kuratorer ansetts ha ett omedelbart behov av hjälp, samt ersättning till laboratorier för utförande av graviditetsreaktioner.

Skyddsympningarna

Enligt lagen den 28 juli 1958 om *ympning mot smittkoppor* (2 §) skall barn i regel ympas före utgången av det kalenderår under vilket de fyller fyra år.

Enligt till länsbyråerna för folkbokföringen inkommet material uppgick antalet ympade barn till följande:

	0—4 år	5—14 år	Summa
År 1960	76 595	58 082	134 677
» 1965	93 713	15 143	108 856
» 1966	106 196	17 497	123 693
» 1967	114 654	18 517	133 171
» 1968	96 250	15 329	111 579
» 1969	91 760	15 500	107 260

Enligt 7 § i lagen har länsläkare (förste stadsläkare) under år 1969 medgivit undantag från ympningsplikt ifråga om 971 barn, som till följd av sjukdom, sjukdomsanlag eller allmän svaghet befarats erhålla men av ympningen.

Föräldrar, som hyser allvarliga betänkligheter mot ympning, kan under förutsättning, som anges i 8 § i lagen, genom beslut av hälsovårdsnämnd få sina barn befriade från ympningsplikt. Sådan befrielse har under år 1969 meddelats ifråga om 219 barn.

Beträffande *polioympning* kan meddelas följande, som avser perioden 1.7 1969—30.6.1970. 88 309 förskolebarn erhöll första injektionen, 87 918 andra injektionen, 85 916 tredje injektionen och 74 229 fjärde injektionen. Under 1969 tillfördes denna kategori ca 107 000 nya barn och av dessa har 88 000 påbörjat ympningen d v s 82 %. En jämförelse med föregående år, då motsvarande siffra var 92 %, visar att frekvensen av nya ympningar minskat.

4 050 skolelever erhöll under perioden första injektionen mot polio, 4 224 andra injektionen, 5 363 tredje och 33 988 fjärde injektionen. Antalet elever som under perioden erhöll första, andra eller tredje injektionen är helt naturligt förhållandevis

lågt, beroende på att flertalet tidigare som förskolebarn eller skolelever erhållit dessa. Antalet skolelever som erhåller fjärde injektionen minskar av samma anledning successivt. Sedan 1963, då man började ge den fjärde injektionen mot polio, har sammanlagt mer än 1 301 000 ympats fyra gånger mot polio.

19 589 andra personer har under perioden ympats första gången mot polio, 18 015 andra gången, 19 117 tredje gången och 87 681 fjärde gången.

Sammanfattningsvis kan konstateras att sedan polioympningarna började i större skala år 1956, har sammanlagt närmare 5,8 miljoner personer erhållit minst två injektioner (antalet som erhållit 3 injektioner är oväsentligt lägre) och 4 miljoner fyra injektioner (se tabblan nedan).

Totala antalet personer som erhållit 4 injektioner mot polio.

Budgetår	Förskolebarn	Skolelever	Övriga	Totalt
1962/1963	7 000	648 000	169 000	824 000
1963/1964	48 000	304 000	263 000	615 000
1964/1965	72 000	100 000	475 000	647 000
1965/1966	64 000	78 000	749 000	891 000
1966/1967	71 000	63 000	336 000	470 000
1967/1968	67 000	40 000	119 000	226 000
1968/1969	72 000	34 000	63 000	169 000
1969/1970	74 000	34 000	88 000	196 000
Summa	475 000	1 301 000	2 262 000	4 038 000

Karantänsväsendet

Enligt 3 § karantänskungörelsen den 24 april 1953 (SFS 1953:222) var år 1968 följande 10 hamnstäder karantänstationer, nämligen Stockholm, Kalmar, Malmö, Hälsingborg, Göteborg, Gävle, Sundsvall, Umeå, Skelleftehamn och Luleå. Bevis om råttutrotning och om befrielse från råttutrotning fick — förutom av hälsovårdsnämnd i ovannämnda 10 karantänstationer — utfärdas av hälsovårdsnämnderna i 39 av socialstyrelsen härför godkända hamnar.

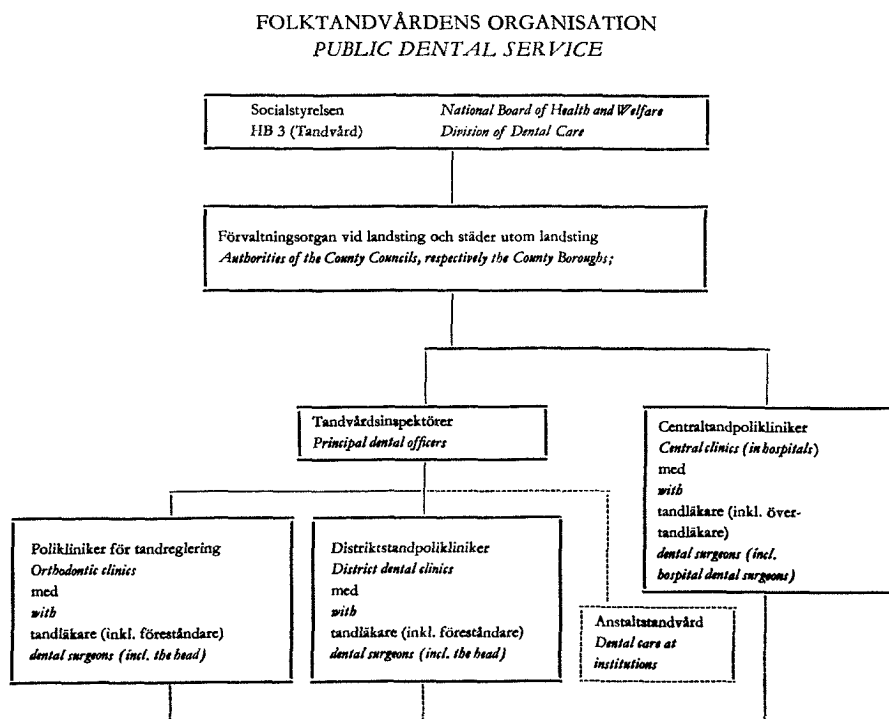
Som tullflygplatser med internationell karaktär fungerade Stockholm-Arlanda, Stockholm-Bromma, Göteborg-Torslanda och Malmö-Bulltofta, Jönköping, Kiruna, Norrköping, Sundsvall, Umeå, Visby.

d. Folktandvården

Första kungörelsen angående statsbidrag till folktandvård trädde i kraft den 1 januari 1939. Den har sedermera ersatts av kungl kungörelserna den 1 januari 1951 och den 26 maj 1961 (SFS 1961:278).

Uppgifter rörande verksamhetens omfattning samt utgifter och inkomster för driften lämnas i tabellerna A 22 och A 23 jämte kommentarer.

Den 31 december 1969 fanns 28 tandvårdsinspektörer, en i varje landstingskommun och stad, som ej tillhör landstingskommun. Vidare fanns enligt tandvårdsinspektörernas uppgifter vid 31 centraltandpolikliniker — tandläkarhögskolorna i Stockholm och Umeå inräknade — 107 tandläkare inklusive övertandläkare, vid distriktstandpoliklinikerna 1 889 tandläkare och vid polikliniker för tandreglering 115 (se tab A 22). Deltidstjänstgörande tandläkare har omräknats till heltidstjänstgörande. Antal inrättade tandpolikliniker framgår av tabellen med kommentar. Folktandvårdens organisation framgår av nedanstående diagram.

Tab A 22. Folk tandvård. Verksamheten år 1969

Public dental care

Källa: Årlig rapport från huvudmännen (landsting och städer utom landsting).

Huvudman (landsting, städer utom landsting) Responsible authority (counties, county boroughs)	Antal tandpolikliniker den 31/12 1969 Dental clinics			Antal tandl. ¹ den 31/12 1969 vid No. of dental surgeons			Antal vid distriktstankpoliklinikerna behandlade Number of patients treated at district dental clinics				Arbetstimmar av tandläkare i tandvård (i distr.) Hours worked at district poliklinics	
	central central	distrikts dis- tricts ²	för tand- regle- ring for ortho- dontics ³	central central	dis- trikts- tand- poli- klini- kerna central	pol. för tand- regle- ring for ortho- dontics ³	barn children		vuxna adults		hela antalet total	därav i org. barn- tandvård thereof org. child dental care
							fullständigt complete treatment	partiellt partial treatment	fullständigt complete treatment	partiellt partial treatment		
Stockholms stad	3	104 ⁴	3	34	180	18 1/2	64 926	1 103	7 290	9 031	257 935	155 227
Stockholms län	1	40	5	3	161 1/2	10	72 469	3 291	16 171	26 158	235 260	135 613
Uppsala län	1	18	2	4 1/2	48	4	30 469	1 477	11 445	12 665	73 343	40 453
Södermanlands län	1	14	2	3	61	4	33 756	2 629	9 066	14 310	77 739	46 131
Östergötlands län	2	31 ⁴	2	7	79	5	52 245	1 304	12 784	12 858	117 310	69 224
Jönköpings län	1	30	1	3	66	3	37 697	1 614	9 023	13 877	105 734	69 489
Kronobergs län	1	21	2	2	36 1/2	3	20 400	1 080	6 267	7 669	59 200	31 700
Kalmar läns norra	—	14	1	—	20	1	8 736	877	4 480	4 164	30 782	15 855
Kalmar läns södra	1	19	2	2	34	1	20 646	1 095	7 369	8 924	54 629	30 582
Gotlands län	1	9	1	1	13	—	6 574	333	1 350	2 077	21 138	12 937
Blekinge län	1	16	1	2	31 1/2	1	13 614	856	4 460	6 004	49 717	27 783
Kristianstads län	1	33	3	1	61	4	32 518	1 569	10 861	8 475	101 164	57 039
Malmö stad	1	27	2	5	82	4	28 013	599	4 453	5 300	112 942	81 741
Malmöhus län i övr.	1	44	5	6	114 1/2	6	53 875	2 831	15 531	17 213	184 214	110 845
Hallands län	1	24 ⁴	2	2	50 1/2	4 1/2	30 536	992	5 756	6 592	82 243	53 468
Göteborgs stad	1	35 ⁴	2	—	119	10 1/2	45 938	1 095	10 006	16 601	179 727	101 694
Göteb. o Bohus län i övrigt	1	28 ⁴	1	2	54 1/2	2	28 792	2 739	6 720	9 264	95 568	59 410
Älvsborgs län	2	50	2	6	91 1/2	3 1/2	42 139	1 936	13 991	13 124	121 705	74 210
Skaraborgs län	1	17	2	2	48	4 1/2	28 592	903	6 834	6 632	80 771	50 770
Värmlands län	1	29	1	3	67 1/2	3 1/2	30 905	1 964	6 904	10 377	104 315	61 927
Örebro län	1	24 ⁴	1	4	66 1/2	7 1/2	33 112	1 081	5 700	8 591	94 770	64 102
Västmanlands län	1	21	1	3	38 1/2	2	25 875	1 678	6 108	9 685	60 030	37 584
Kopparbergs län	1	35	1	3	48 1/2	3	33 205	3 442	15 576	12 029	78 283	43 961
Gävleborgs län	1	29	2	2	63	2	40 951	1 622	17 264	17 673	106 768	56 818
Västernorrlands län	1	31	1	1	61	2 1/2	36 420	1 685	14 401	17 241	107 224	54 525
Jämtlands län	1	30	1	2	34	2	15 117	1 879	5 122	5 839	51 622	28 883
Västerbottens län	1	28 ⁴	1	—	57	1	28 201	2 216	7 996	11 014	83 480	53 180
Norrbottnens län	1	36 ⁴	1	4	102	2	48 914	3 510	17 064	20 174	136 688	76 555
Summa Total	31	837 ⁴	51	107	1 889	115	944 635	47 400	259 992	313 561	2 864 301	1 701 776
därav landsting Counties	26	671	44	68 1/2	1 508	82	805 748	44 603	238 243	282 629	2 313 696	1 363 114
städer utom landsting County boroughs	5	166	7	39	381	33	138 887	2 797	21 749	30 932	550 604	338 662
Summa Total 1968	31	797	52	104	1 744	120	907 813	41 717	246 787	306 992	2 668 653	1 610 219
» » 1967	31	827	56	106	1 630	107	864 003	42 133	227 282	298 630	2 527 742	1 569 447
» » 1966	31	774	47	99	1 576	85	833 579	43 299	209 275	299 304	2 456 122	1 568 336
» » 1965	29	770	45	99	1 559	78 1/2	783 340	42 201	224 024	315 334	2 558 296	1 620 219
» » 1960	24	742	28	81	1 514	53	719 850	52 400	217 724	281 211	2 516 919	1 596 057
» » 1955	19	596	..	33	1 342	..	608 920	60 487	166 850	235 642	2 056 021	1 296 398
» » 1950	13	401	..	16	664	..	281 702	66 042	85 404	143 147	1 055 345	631 780

¹ Deltidsarbetande, totalt 397, har omräknats till 198 heltidsarbetande. Kommentar, se nästa sida. — ² Exkl tandpolikliniker på anstalt, totalt 68 st kliniker. — ³ Exkl specialtandpolikliniker: 6 kliniker och 25 tandläkare. — ⁴ Inkl tandpolikliniker vid skolor.

Tabell A 22

Tandpoliklinikerna och tandläkarna. Centraltandpoliklinikerna är förlagda till vissa lasarett, utom Eastmaninstitutet i Stockholm, som är fristående. Det senare är samtidigt utbildningsanstalt och även organisatoriskt inlemmat i distriktsvården.

De i folktandvården till heltid omräknade tandläkarna (tillhoppa 2 136 enligt tabellen) utgör 32 % av samtliga verksamma tandläkare i riket (jfr tab B 1).

Antalet tjänster vid central-, distriktstandpolikliniker och polikliniker för tandreglering utgjorde tillsammans 2 523 för heltid och 73 för deltid enligt vakansrapporter per den 1 oktober 1969.

Behandlade personer. Av de sammanlagt 992 035 barn, som redovisas i tabellen hade 978 353 be-

handlats i organiserad barntandvård, d v s systematisk behandling av vissa grupper, såsom skolklasser, årskullar eller anstaltsklientel, och 941 087 hade därvid erhållit fullständig behandling. — Till tabellens tal skall för folktandvårdens del tilläggas, att vid Eastmaninstitutet behandlades 6 575 barn fullständigt och 1 072 barn partiellt, vid tandläkarhögskolan i Stockholm 328 barn fullständigt och inga partiellt, vid tandläkarhögskolan i Malmö 745 barn fullständigt och 653 partiellt samt vid tandläkarhögskolan i Umeå 443 barn fullständigt och 254 partiellt, allt i organiserad barntandvård.

Arbetsstimmar. Av hela antalet timmar vid distriktstandpoliklinikerna utgör de som utförts i organiserad barntandvård 59 %.

Tabell A 23

Utgifter för driften. Till de redovisade beloppen kommer kostnader för lokaler, städning, värme och lyse. I vissa län bestrides dessa helt eller delvis av huvudmannen men i andra av den primärkommun, där lokalen är belägen, och vad städer utom landsting beträffar förekommer, att de del-

vis går utanför sjukvårdsstyrelsens budget. I intetdera fallet ingår de i tabellen. Dock må nämnas, att de faktiskt av huvudmännen redovisade beloppet uppgick till 26 468 000 kronor, varav 21 614 000 för landstingens och 4 854 000 för städernas del.

Tab A 23. Folk tandvårdens utgifter och inkomster för driften år 1969

Distrikts- och centraltandpolikliniker *Public dental care, running cost and receipts*

Källa: Årlig rapport från huvudmännen (landsting och städer utom landsting).

Huvudman (landsting, städer utom landsting) <i>Responsible authority (counties, county boroughs)</i>	Utgifter för driften, 1 000-tal kr <i>Running cost, 1 000 kr</i>				Inkomster att täcka vidstående driftutgifter, 1 000-tal kr <i>Receipts to cover running cost, 1 000 kr</i>				
	Avlöningar <i>Salaries</i>	Läke- medel, förbr.- art m m <i>Drugs, materials etc</i>	Övrigt utom för lokaler, städning, värme, lyse ^a <i>Other expenses except for premises</i>	Summa <i>Total</i>	Statsbidrag <i>Subsidies from the State</i>	Årsav- gifter av kommuner ¹ <i>Receipts from local authorities</i>	Vård- avgifter <i>Fees</i>	Vissa övriga in- komster <i>Other sources</i>	Huvud- mannens (lands- tingets, stadens) kostnad <i>Responsible authority</i>
Stockholms stad	26 810	2 480	2 444	31 734	662	3	2 058	134	28 877
Stockholms län	19 523	2 133	1 129	22 785	1 158	361	3 589	11	17 666
Uppsala län	6 628	789	816	8 233	505	139	1 751	1	5 837
Södermanlands län	6 515	762	439	7 716	481	263	1 440	1	5 533
Östergötlands län	11 123	1 279	1 031	13 433	770	—	2 927	7	9 729
Jönköpings län	8 245	1 094	1 536	10 875	603	253	1 803	17	8 199
Kronobergs län	5 349	582	629	6 560	257	96	1 388	—	4 819
Kalmar läns norra	2 596	401	311	3 308	131	44	740	2	2 391
Kalmar läns södra	5 503	650	635	6 788	330	133	1 400	—	4 925
Gotlands län	2 174	317	262	2 753	105	31	379	—	2 238
Blekinge län	3 801	291	227	4 319	217	75	894	14	3 119
Kristianstads län	8 054	989	553	9 596	521	236	2 162	21	6 656
Malmö stad	9 855	546	658	11 059	350	1	898	—	9 810
Malmöhus län i övrigt	14 769	1 418	1 210	17 397	861	279	3 266	17	12 974
Hallands län	7 012	673	523	8 208	489	133	1 212	—	6 374
Göteborgs stad	15 413	1 443	1 629	18 485	375	—	2 371	48	15 691
Göteborgs o Bohus län i övrigt	6 760	906	1 505	9 171	462	—	1 808	7	6 893
Älvsborgs län	9 571	1 095	1 035	11 701	747	231	2 450	7	8 266
Skaraborgs län	7 101	729	1 219	9 049	458	90	1 386	1	7 114
Värmlands län	8 567	1 249	658	10 474	494	162	2 268	51	7 499
Örebro län	9 236	1 052	1 975	12 263	525	159	1 908	50	9 621
Västmanlands län	5 201	691	392	6 284	443	119	1 119	18	4 585
Kopparbergs län	7 175	1 090	906	9 171	528	167	2 369	1	6 106
Gävleborgs län	9 570	1 243	1 263	12 076	665	—	3 048	87	8 276
Västernorrlands län	9 167	1 306	877	11 350	588	198	2 444	46	8 074
Jämtlands län	3 984	750	1 072	5 806	241	102	1 110	—	4 353
Västerbottens län	6 996	714	2 499	10 209	458	144	1 596	1	8 010
Norrbottnens län	13 920	2 018	1 806	17 744	783	244	3 279	29	13 409
Summa Total	250 618	28 690	29 239	308 547	14 207	3 663	53 063	571	237 044
Därav landsting <i>Counties</i>	198 540	24 221	24 508	247 269	12 820	3 659	47 736	389	182 666
Därav städer utom landsting <i>County boroughs</i>	52 078	4 469	4 731	61 278	1 387	4	5 327	182	54 378
Summa Total 1968	220 222	24 297	23 703	268 222	13 580	2 967	49 572	566	201 537
» » 1967	195 022	22 182	24 645	241 849	12 714	3 877	45 163	412	179 683
» » 1966	164 844	19 324	23 751	207 919	12 199	3 356	42 485	1 217	148 662
» » 1965	143 952	..	39 713	183 665	11 244	3 428	36 989	1 420	130 584
» » 1960	85 550	..	19 679	105 229	10 255	2 794	30 676	755	60 749
» » 1955	54 318	..	11 393	65 711	8 736	2 300	21 304	437	32 934

¹ För barntandvård. — ^a Inkl avskrivningar för vissa landsting.

e. Apoteken

Apoteksinrättningarna utgöres av självständiga apotek, filialapotek och sjukhusapotek. De självständiga apoteken är i princip privata företag, vilka äges och drives av apotekare enligt Kungl Maj:t tilldelade personliga privilegier. Apoteken är sammanslutna i ett kollektiv under myndigheternas överinseende, varigenom bl a den ekonomiska rörelsefriheten begränsats avsevärt.

Filialapoteken är i administrativt och ekonomiskt avseende knutna till självständiga apotek. Verksamheten på filialapoteken bedrivs oftast i nära samarbete med moderapoteket, vilket möjliggjort förenklingar i fråga om utrustning och arbetsuppgifter under bibehållande av en service, som gör dem praktiskt taget likvärda med självständiga apotek ur allmänhetens synpunkt. De har i regel förlagts till platser, där självständiga apotek icke kan beräknas bli ekonomiskt bärkraftiga samt — framför allt på senare tid — inom områden, som är under utbyggnad, till exempel ytterområdena till de större städerna. Vid ändrade förutsättningar omprövas inrättningarnas status, varvid filialapotek kan förändras till självständiga apotek och vice versa. Även sjukhusapoteken fungerar i regel som filialer till självständiga apotek. De är förlagda till de större sjukhusen och företrädesvis inriktade på läkemedelsförsörjningen inom dessa. Såväl filial- som sjukhusapoteken förestås av personer med farmaceutisk examen, vilka förordnats av socialstyrelsen efter förslag av vederbörande apoteksinnehavare.

I enlighet med kungl kungörelsen den 28 juni 1963 (SFS 1963:440) kan sjukhusapotek även drivas av sjukvårdsinrättningens huvudman såsom fristående apotek. Kungl Maj:t har förordnat, att Stockholms stad och Västmanlands läns landsting må inrätta och driva fristående sjukhusapotek vid respektive Södersjukhuset, Sabbatsbergs sjukhus och S:t Eriks sjukhus i Stockholm samt vid lasarettet i Västerås. Verksamheten bedrivs under ledning av en av Kungl Maj:t förordnad chefsapotekare. I apotekens försäljningskostnader, som redovisas i tabell A 24, ingår inte kostnaderna vid nämnda sjukhusapotek.

Som komplement till apoteksinrättningarna finnes speciellt på landsbygden läkemedelsförråd, som tillhandahåller ett begränsat urval av de vanligaste läkemedlen. Förråden fungerar som utlämningsställen för självständiga apotek och förestås av personer utan farmaceutisk examen.

Personalsituationen på apoteken karakteriserades under tidigare år av ett kännbart underskott av farmaceutiskt utbildad personal. I anledning härav vidtogs åtgärder i syfte att temporärt öka farmaceutiska institutets utbildningskapacitet. Åtgärderna har redan fått effekt, och i de största städerna råder t o m ett visst överskott.

Antalet apotek, dessas försäljning och personal redovisas i tabell A 24.

Läkemedelsförmåner. Personer som omfattas av den allmänna sjukförsäkringen åtnjuter sedan den 1 januari 1968 större förmåner än tidigare vid inköp av läkemedel, förskrivna vid sjukdom på recept. Sålunda kan ytterligare några medel erhållas kostnadsfritt, medan för andra rabatt utgår med hälften av det belopp, varmed läkemedlens pris överstiger 5 kronor upp till 25 kronor. Den del av priset som överstiger 25 kronor rabatteras helt. Rabatten beräknas på kostnaden för alla vid ett och samma expeditionstillfälle för

Tab A 24. Antal apotek, dessas försäljningsbelopp och personal år 1969

Number of pharmacies, their sale and personnel

Källa: Årliga uppgifter från apoteken jämte »Svensk Farmaceutisk matrikel» utg. av Farmaceutiska föreningen (antal apotek och personal); uppgifter från Apotekarsocieteten (försäljningen).

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	Antal apotek <i>No. of pharmacies</i>			Läke- medels- förråd <i>Medicine supply</i>	Apotekens försäljning, ^a 1 000 kr <i>Total sale 1 000 kr</i>	Antal invånare per apotek (i 1 000- tal) ^b <i>Inhabitants per pharmacy</i>	Läke- medels- förbruk- ning per invånare, kr <i>Sale per inhabitant</i>	Apoteks- inne- havare <i>Pharma- cists, proprie- tors</i>	Apoteks-personal (tjänstgörande) <i>Pharmaceutical personnel</i>		
	Själv- ständiga <i>independ- ent</i>	Filial- apotek <i>branch</i>	Sjukhus- apotek <i>at hos- pital</i>						Apote- kare <i>Pharma- cists</i>	Farm. kand. ² (recept-) <i>Bachelors</i>	Apoteks- elöver <i>Pupils</i>
Stockholms stad	38	32	6	6	141 939	11	146,9	36	98	358	71
Stockholms län	21	28	2	54	72 705	15		21	28	163	25
Uppsala län	6	10	2	17	32 095	13	159,5	6	18	65	20
Södermanlands län	12	6	1	13	30 723	14	124,2	12	11	71	6
Östergötlands län	15	21	2	18	50 367	10	134,1	15	18	101	11
Jönköpings län	11	10	—	18	41 683	15	136,8	11	13	65	9
Kronobergs län	9	4	—	20	21 415	13	129,1	8	6	42	6
Kalmar län	13	6	—	41	43 552	13	179,9	13	10	52	10
Gotlands län	3	2	—	15	7 953	11	147,3	2	3	13	3
Blekinge län	6	2	—	13	19 844	19	130,2	6	9	38	3
Kristianstads län	15	9	1	15	23 807	11	90,0	13	9	65	7
Malmö stad	12	2	1	29	34 790	18	174,2	12	28	106	35
Malmöhus län i övrigt	21	10	1		88 136	14		20	12	94	16
Hallands län	9	—	—	9	17 226	22	88,8	8	9	44	6
Göteborgs stad	18	14	2	46	76 633	14	150,2	18	34	148	21
Göteb o Bohus län i övr	11	10	1		28 281	12		11	11	59	10
Älvsborgs län	15	11	1	38	48 417	15	120,8	15	20	87	7
Skaraborgs län	14	4	—	11	31 115	14	121,8	14	19	58	8
Värmlands län	14	12	1	37	40 461	11	142,2	14	18	74	10
Örebro län	14	8	1	11	36 988	13	134,4	14	18	67	9
Västmanlands län	11	9	1	15	27 330	13	104,8	10	8	60	8
Kopparbergs län	16	9	1	55	38 665	11	139,0	14	14	67	12
Gävleborgs län	11	14	1	37	38 817	12	132,6	9	16	77	11
Västernorrlands län	13	7	—	45	35 084	14	128,2	13	20	55	5
Jämtlands län	8	8	1	49	18 510	8	146,7	7	7	28	5
Västerbottens län	9	16	1	75	30 354	9	130,0	9	6	66	13
Norrbottnens län	11	8	—	94	32 344	13	126,2	10	13	56	6
Hela riket Total 1969	356	272	27	781	1 109 233	13	138,6	341	476	2 179	353
» » 1968	377	238	24	773	1 011 346	13	127,5	354	457	1 907	430
» » 1965	413	161	20	776	701 459	14	90,2	386	405	1 747	621
» » 1960	417	126	15	733	413 881	14	55,2	398	375	1 436	43
» » 1955	414	93	14	572	243 187	14	33,4	398	465	1 147	24
» » 1950	414	67	12	511	149 192	15	21,2	413	493	962	20
» » 1930	395	25	—	..	..	15	..	865	476	..	..

¹ Sjukhusapotek ej medräknade. — ² Inkluderar farmaceuter med utländsk utbildning. Kommentar, se nästa sida.

^a Exkl försäljning vid vissa sjukhusapotek, se texten.

f. Åtgärder med anledning av läkemedels biverkningar

Under 1969 erhöi biverkningsnämnden 1 103 anmälningar om läkemedelsbiverkningar mot 653 under föregående år. Ökningen beror delvis på att man under 1969 började utnyttja information om biverkningar i det databehandlade diagnosregister som finns tillgängligt för Uppsala sjukvårdsregion. De flesta biverkningarna rapporterades efter användning av kemoterapeutika och perorala antikonceptionsmedel.

Nämnden informerade läkarkåren om sin verksamhet i tre meddelanden. Härvid riktade nämnden bl a uppmärksamheten på risken för anafylaktoid reaktion vid användning av dextran, akut dystoni vid behandling med fentiazin- och butyrofenon-derivat, leverskador vid erytromycinpropionatmedikation och halotantillförsel, hörselskador vid etakrynsyraterapi och amenorré efter avslutad peroral antikonceptionsbehandling.

I två specialartiklar presenterades utredningar rörande förekomsten av gulsot och blodpropp under peroral antikonceptionsbehandling.

g. Missbildningsregistret

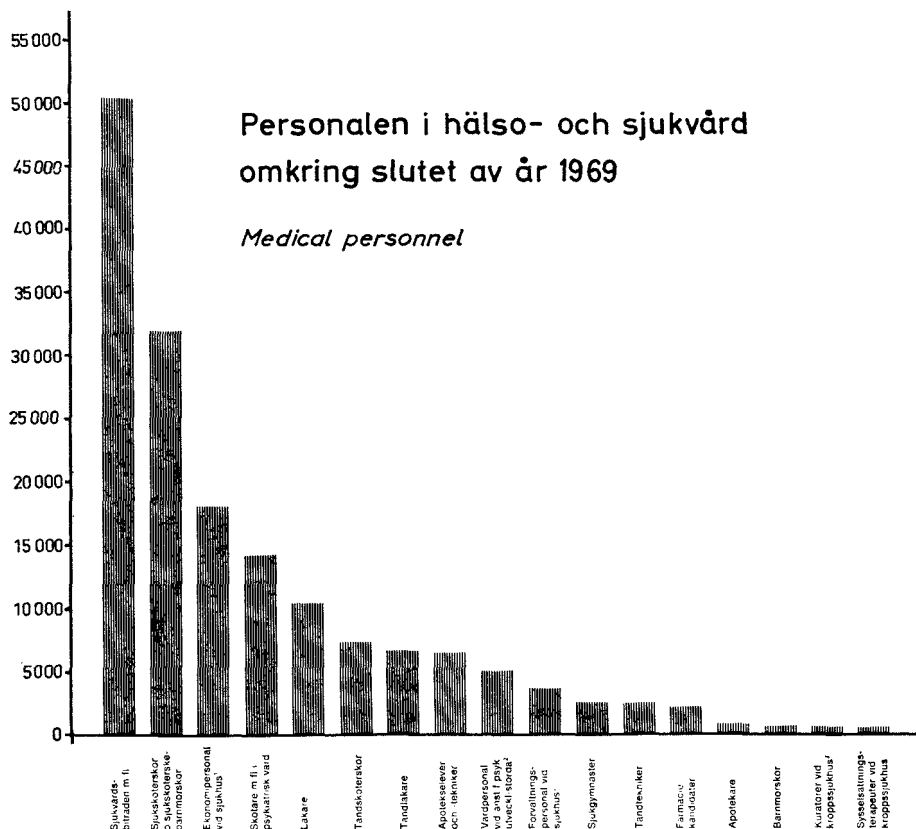
Från april till december 1964 prövades vid 39 sjukhus en särskild, frivillig registrering av missbildningar bland nyfödda, och fr o m 1965 infördes denna registrering som obligatorisk för alla förlossningsanstalter med tillgång till pediatrik expert. Detta innebär, att ca 50 sjukhus med sammanlagt ca 75 000 förlossningar per år (65 % av samtliga i riket) numera deltagar. Avsikten med missbildningsregistrering är att denna effektivt skall kunna begränsa omfattningen av en ny missbildningsepidemi framkallad av läkemedel eller andra kemiska substanser. Varje iakttaget fall skall rapporteras med verbal diagnos och rapporteras individuellt, månadsvis till socialstyrelsen. Inkomna rapporter granskas kontinuerligt av experter. Då frekvensen av en viss missbildning närmar sig eller överstiger vissa statistiskt fastställda värden kommer detta att föranleda åtgärder.

Under år 1969 har inga förändringar i de registrerade frekvenserna iakttagits, som ger anledning att förmoda att någon ökning av frekvensen missbildade barn av någon speciell typ förelegat. Inga säkra förändringar i registreringsunderlag eller registreringsförfarande har kunnat iakttagas under året. En sammanfattning av data för året 1969 lämnas i nedanstående sammanställning:

Förlossningsunderlag:	77 477 födslar
Totalt antal registrerade missbildade barn:	830 (= 10,7 pro mille)
Totalt antal registrerade missbildningar:	988
Könsfördelning:	513 gossar, 310 flickor, 7 okänt eller ej angivet
Dödlighet:	149 döda (=18%), därav 114 obducerade (= 77%).
Antal registrerade missbildningar per barn:	1 missbildning — 741 barn
	2 missbildningar — 54 barn
	3 missbildningar — 17 barn
	4—7 missbildningar — 18 barn

KAP. B

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDENS PERSONAL

¹ Personal vid inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda ingår ej. — ² För år 1967, senare uppgifter saknas. — ³ och sjukhus för psykiatrisk vård.

Till hälso- och sjukvårdens personal har här räknats dels personer, som erhållit en för hälso- och sjukvårdande verksamhet speciell utbildning, såsom läkare, sjuksköterskor osv, dels också personer som, utan att äga sådan utbildning, är verksamma vid sjukhus antingen som biträdande personal till den första gruppen eller som förvaltnings- eller ekonomipersonal. Veterinärer och deras biträdande personal är icke medräknade.

Naturligtvis är och måste avgränsningen av sjukvårdspersonalen och därvid särskilt den icke sjukvårdsutbildade vara i betydande mån godtycklig. Bland annat är det svårt att avgöra, hur långt man skall sträcka sig i medräknandet av förvaltnings- och ekonomipersonal. Lika väl som sjukhusens kunde man ju räkna med huvudmännens administrativa personal och den centrala medicinförvaltningen. Vidare kunde man tänka sig medräkna städerskor och annan ekonomipersonal vid apotek och fristående laboratorier. Också i fråga om biträden i direkt hälso- och sjukvård finns godtyckliga luckor. Så t ex har privatpraktiserande läkares mottagningssköterskor icke medräknats, så framt de icke är legitimerade sjuksköterskor eller barnmorskor, och ingått som sådana. Detta, liksom beträffande vissa andra grupper, beror helt enkelt på svårigheten att skaffa uppgifter om dem.

Förvaltnings- och ekonomipersonalen verkar indirekt i sjukvården. Så gör emellertid också läkemedelsindustrin och fabrikanter av medicinsk utrustning, ehuru på ett annat sätt. Dessa sistnämnda har dock här lämnats utanför gruppen hälso- och sjukvårdspersonal.

Vad närmast angår den medicinskt utbildade personalen, gäller det att ur totalantalet skilja ut den del, som är yrkesverksam. Detta utgör i en del fall ingen svårighet, emedan årlig anmälningsplikt med angivande av yrkesverksamhet föreligger såsom för tandläkare, sjuksköterskor, barnmorskor och sjukgymnaster, och vidare emedan de flesta övriga grupper är anställda vid sjukhus eller apotek, från vilka summariska uppgifter kan inhämtas.

I tabell B 1 och B 3 har man liksom tidigare beräknat andelen yrkesverksamma svenska läkare till 95 % av de i matrikeln upptagna legitimerade läkarna, vilket ger 9 963 yrkesverksamma. Dessutom fanns 413 utländska läkare utan svensk legitimation, varigenom hela antalet yrkesverksamma läkare skulle utgöra 10 376.

I internationella sammanhang uttryckes stundom relationen läkare—invånare som antalet invånare på en läkare. För Sveriges del blir det med denna metod i genomsnitt 760 invånare år 1969 per legitimerad läkare (även icke yrkesverksamma inräknade), om talet avrundas till närmaste tiotal. År 1950 var motsvarande tal 1 440. Om man som läkare räknar endast de yrkesverksamma men i stället inbegriper utländska läkare enligt tabell B 3 (d v s räknar med totalantalet 10 376) får man för 1969 770.

I den av WHO utgivna publikationen *World Health Statistics Annual* finner man uppgifter om medicinalpersonal m m i en rad länder och från denna publikation har de senaste uppgifterna hämtats, som ligger till grund för sammanställningen på sidan 88.

Man bör observera, att talen endast ger en grov bild av verkligheten. Bortsett från att begreppet läkare icke är internationellt entydigt, är metoderna för räkningen av läkarnas antal säkerligen växlande. I en del fall torde man liksom i Sverige ha medräknat endast de yrkesverksamma, i andra fall samtliga läkare med vederbörlig examen. Det är heller icke givet, att endast de läkare medräknats, som är verksamma inom ifrågavarande land. Motsvarande reservationer, som anförts om läkarna, gäller även tandläkarna.

Tab B 1. Den yrkesverksamma personalen i hälso- och sjukvård i slutet av åren 1950—1969 *Active medical personnel at end of year*

Källa: Matrikeln »Läkare och tandläkare», registren över utländska läkare i Sverige, sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster och apotekspersonal; vakansrapporter omkring 1 oktober och sjukhusens årsberättelser.

År Year	1950	1955	1960	1965 ^a	1968 ^a	1969 ^a
Läkare <i>Physicians</i>	4 890	5 700	7 130	8 520	9 840	10 380
Sjuksköterskor <i>Nurses</i> ^a	12 600 ¹	16 370	21 410	23 190	27 770	30 800
Sjuksköterskebarnmorskor <i>Nurse-midwives</i>	210	490	640	1 040	1 210	1 310
Barnmorskor <i>Midwives</i>	1 350 ¹	1 290	1 060	720	650	650
Sjukgymnaster <i>Physiotherapists</i>	1 090	1 380	1 790	2 310	2 560	2 560
Sysselsättningsterapeuter vid kropps-sjukhus <i>Occupational therapists at somatic hospitals</i>	50	150	210	420	560	600
Kuratorer vid kroppssjukhus <i>Social workers at somatic hospitals</i>	105	150	230	360	570 ^a	630 ^a
Sjukvårdsbiträden m fl vid kropps-sjukhus <i>Auxiliary nursing personnel in somatic hospitals</i>	21 520 ¹	25 740	32 860	35 790	47 750	50 620
Skötare m fl i psykiatrisk vård <i>Nursing personnel at mental hospitals etc</i>	7 890 ¹	8 930	11 000	12 870	13 820	14 260
Vårdpersonal vid anstalter för psykiskt utvecklingsstörda och epileptiker ^a <i>Ditto at homes for mentally retarded</i>	2 220 ¹	2 670	3 870	5 430 ^a	290 ¹⁰	270 ¹⁰
Förvaltningspersonal vid sjukhus ^a <i>Administrative staff at hospitals</i>	1 350	1 520 ¹	1 870 ¹	2 730	3 190 ¹⁰	3 610 ¹⁰
Ekonomipersonal vid sjukhus <i>Domestic staff at hospitals</i>	13 530	14 310	15 200	16 520	17 240 ¹⁰	18 120 ¹⁰
Tandläkare <i>Dental surgeons</i>	3 430	4 360	5 090	6 080	6 300 ⁷	6 630
Tandtekniker ^b <i>Dental technicians</i>	1 500	1 600	1 850	2 300	2 400	2 500
Tandsköterskor ^b <i>Dental chairside assistants</i>	3 400	4 400	5 090	6 800	7 100	7 400
Apotekare <i>Pharmacists</i>	900	860	770	790	810	820
Farm. kand., receptarier <i>Bachelors of pharmacy</i>	960	1 150	1 440	1 750	1 910	2 180
Apoteks elever <i>Pupils</i>	20	25	40	620	430	350
Tekniker <i>Technical personnel in pharmacies</i>	4 180	4 575	4 960	5 800	6 400	6 460
Summa Total	81 195	95 670 ¹	116 510 ¹	134 040	150 800 ¹⁰	160 150 ¹⁰

¹ Korrigerat tal. — ^a Ny beräkning av yrkesverksam fr o m år 1962, se kommentar till tabell B 4. —

^a Fr o m 1963 beräknat på annat material (årsberättelser) än tidigare. — ⁴ Exkl sjuksköterskor och läkar-sekreterare. — ⁵ Uppskattning. — ⁶ Uppgifter om vårdpersonal på kroppssjukhus är hämtade från vakansrapporter omkring 1 oktober, se kommentar till tabell A 10. — ⁷ Fr o m 1966 infördes ny metod

vid beräkning av tandläkare *med praktik*, som gav ett lägre tal än tidigare. I överensstämmelse härmed har beräkningen av tandsköterskor justerats. — ⁸ Ny beräkningsmetod införd. — ⁹ Innefattar även sjukhus för psykiatrisk vård. — ¹⁰ Personal vid inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda ingår ej.

Tabell B 1

Samtliga tal är avrundade. Beträffande beräkningen av antalet läkare och tandläkare, se sammanställning nedan. Uppgifter om sysselsättningssterapeuter och kuratorer avser, som angives, endast dem som verkat vid kroppssjukhus. För år 1968 och 1969 ingår i talet för kuratorer även de som varit verksamma vid sjukhus för psykiatrisk vård. Terapeuter och kuratorer inom psykiatriska vården ingick förut bland »skötare m fl» i denna vårdform. Laboratorie- och röntgenpersonal, avdelningsstäderskor, praktiserande sjuksköterskeelever, undersköterskor, läkarsekreterare och skrivbiträden ingår i gruppen »Sjukvårdsbiträden m fl vid kroppssjukhus». En närmare specifikation av vårdpersonalen framgår av tabell A 11 och A 12, som avser tjänster och vakanser. Som vårdpersonal vid mentalsjukhus och anstalter för psykiskt utvecklingsstörda har räknats även uppsyningsmän och föreståndarinnor men icke examinerade sjuksköterskor. Antalet yrkesverksamma tandtekniker har uppskattats i en utredning genomförd under år 1966, angående tandteknikernas utbildning. Sedan dess har ca 200 tillkommit. Tandsköterskornas antal är blotta uppskattningar. — Jfr tabell A 10.

Det i tabellen upptagna antalet yrkesverksamma läkare i slutet av år 1969 har beräknats sålunda:

a) Legitimerade läkare enligt matrikel	10 512
Ej legitimerade läkare med utländsk examen	
b) med tidsbegränsad behörighet (tab B 3)	81
c) förordnade av socialstyrelsen som vakansvikarier	332
Avgår:	
d) Läkare i tandvård	25
e) Icke yrkesverksamma (5 % av grupperna a minus d)	524
Nettosumma	10 376

Det i tabellen upptagna antalet yrkesverksamma tandläkare i slutet av år 1969 har beräknats sålunda:

a) Legitimerade tandläkare enl matrikel	6 974
Ej legitimerade tandläkare med utländsk examen	
b) med Kungl Maj:ts bemyndigande att arbeta i folktandvården	97
c) med tidsbegränsat förordnande i folktandvården	135
Avgår: ej praktiserande o utomlands	573
Nettosumma	6 633

Utöver tabellens uppgifter kan nämnas, att antalet yrkesverksamma veterinärer år 1969 var 850.

Antal invånare per läkare i olika länder

Inhabitants per physician

Israel	(1967)	420
Sovjetunionen	(1967)	450
Tjeckoslovakien	(1967)	510
Österrike	(1967)	570
Italien	(1967)	570
Ungern	(1967)	590
Australien	(1966)	600
Västtyskland (inkl Väst-Berlin)	(1967)	610
USA	(1967)	650
Belgien	(1967)	660
Grekland	(1967)	680
Danmark	(1967)	710
Schweiz	(1967)	720
Polen	(1967)	740
Norge	(1967)	750
Sverige	(1969)	770
Sverige	(1968)	810
Sverige	(1967)	850
Island	(1967)	830
Nya Zeeland	(1967)	850
Frankrike	(1967)	850
Nederländerna	(1967)	850
England och Wales	(1967)	860
Canada	(1967)	880
Japan	(1967)	920
Jugoslavien	(1967)	1 130
Venezuela	(1967)	1 180
Finland	(1967)	1 180
Chile	(1967)	2 320

Antal invånare per tandläkare i olika länder

Inhabitants per dental surgeon

Sverige	(1969)	1 210
Sverige	(1968)	1 260
Sverige	(1967)	1 280
Norge	(1967)	1 260
Israel	(1967)	1 400
Danmark	(1967)	1 540
Västtyskland (inkl Väst-Berlin)	(1967)	1 910
Finland	(1967)	1 960
USA	(1967)	2 020
Schweiz	(1967)	2 530
Frankrike	(1967)	2 590
Sovjetunionen	(1967)	2 990
Nya Zeeland	(1967)	3 020
Canada	(1967)	3 300
Australien	(1966)	3 350
Nederländerna	(1967)	4 020
Belgien	(1967)	5 130

Tab B 2. Legitimerade läkare¹ fördelade efter kön och tjänstgöringsområde den 30 november 1969

Physicians according to sex and station

Källa: Socialstyrelsens läkarregister.

Tjänstgöringsområde (län, städer) <i>Station (counties, country boroughs)</i>	Summa <i>Total</i>	Därav		På 1 000 inv (M+Kv) <i>Per 1 000 inh. (M+F)</i>
		Män <i>Male</i>	Kvinnor <i>Female</i>	
Stockholms stad	1 805	1 410	395	2,4
Stockholms län	1 196	946	250	1,7
Uppsala län	554	453	101	2,8
Södermanlands län	211	190	21	0,9
Östergötlands län	394	351	43	1,0
Jönköpings län	230	196	34	0,8
Kronobergs län	139	129	10	0,8
Kalmar län	170	149	21	0,7
Gotlands län	39	29	10	0,7
Blekinge län	123	106	17	0,8
Kristianstads län	216	192	24	0,8
Malmö stad	469	396	73	1,8
Malmöhus län i övr	812	690	122	1,8
Hallands län	159	142	17	0,8
Göteborgs stad	1 064	877	187	2,4
Göteborgs och Bohus län i övr	220	183	37	0,9
Älvsborgs län	332	286	46	0,8
Skaraborgs län	183	166	17	0,7
Värmlands län	235	207	28	0,8
Örebro län	264	226	38	1,0
Västmanlands län	212	187	25	0,8
Kopparbergs län	197	178	19	0,7
Gävleborgs län	222	197	25	0,8
Västernorrlands län	211	181	30	0,8
Jämtlands län	112	102	10	0,9
Västerbottens län	300	265	35	1,3
Norrbottnens län	173	148	25	0,7
Utomlands <i>Abroad</i>	274	220	54	.
Summa <i>Total</i>	10 516	8 802	1 714	1,3

¹ Innefattar även icke yrkesverksamma. Dessa redovisas på bostadsorten.

Tab B 3. Läkarkårens utveckling 1930—1969 (prel. tal för 1970)

Physicians

Källa: Matrikeln »läkare och tandläkare», 1970 utgiven av socialstyrelsen (nyttillkomna läkare, bestånd och döda); uppgift från universitetskanslersämbetet (intagna på nybörjarkurs).

År Year	Intagna på ny- börjar- kurs <i>Admitted to study course</i>	Nyttillkomna genom <i>New addition through</i>		Därav nyttill- komna kvinnliga leg läk ¹	Döda Dead	Bestånd den 31/12 (leg + resolution) ²		Därav yrkes- verk- samma <i>Thereof active (estimated number)</i>	Tillkommer ut- ländska läkare ³		Hela antalet yrkes- verk- samma <i>Total active</i>
		legitime- ring <i>licence</i>	Kungl Maj:ts resolution <i>Royal decree</i>			total	därav kvinnor ⁴		utan generell behörig- het ⁵	därav med tids- begränsad behörig- het ⁶	
1930	..	..	—	..	—	2 540	..	2 400	—	—	2 400
1940	194	119	1	..	42	3 436	..	3 242	..	—	..
1945	185	194	—	30	50	4 089	..	3 850	..	—	..
1950	304	218	47	38	52	4 915	445	4 631	263	—	4 894
1951	306	206	73	55	55	5 134	493	4 834	243	—	5 077
1952	310	186	29	40	52	5 285	528	4 978	255	—	5 233
1953	308	166	74	46	62	5 452	572	5 136	148	—	5 284
1954	309	209	34	44	68	5 619	623	5 296	181	—	5 477
1955	363	234	42	44	48	5 840	671	5 508	191	—	5 699
1956	410	259	29	46	59	6 045	721	5 698	167	—	5 865
1957	408	293	58	57	56	6 333	782	5 974	258	—	6 232
1958	410	302	36	56	55	6 602	841	6 229	375	94	6 604
1959	408	298	45	62	67	6 870	908	6 484	413	184	6 897
1960	431	252	45	56	67	7 095	967	6 694	433	218	7 127
			legitimering								
1961	457	250	130	63	62	7 413	1 024	6 997	380	183	7 377
1962	524	280	98	83	68	7 721	1 108	7 289	342	126	7 631
1963	566	309	88	85	74	8 044	1 188	7 628	339	121	7 967
1964	586	323	75	84	83	8 347	1 267	7 915	306	111	8 221
1965	652	343	72	96	73	8 696	1 332	8 240	274	83	8 514
1966	728	347	73	89	92	9 013	1 418	8 548	287	82	8 835
1967	801	394	70	97	81	9 406	1 530	8 921	317	94	9 238
1968	845	512	99	124	77	9 957	1 627	9 438	403	91	9 841
1969	896	524	120 ⁸	138	90	10 512	1 765	9 963	413	81	10 376
1970	956	546	157	150	89	11 100*		10 521*	428	58	10 949*

¹ Thereof licenced female physicians.

² Number of physicians (licence and decree).

³ Thereof female

⁴ Foreign physicians (to be added).

⁵ Uppgifterna om utländska läkare, som saknar generell behörighet, är osäkra.

⁶ Not fully licenced.

⁷ Thereof temporary licence.

* Preliminär uppgift.

⁸ Utländska legitimerade läkare uppdelade efter examensland:

Danmark	30	Mexiko	1
Finland	3	Nederländerna	1
Island	7	Polen	5
Norge	22	Portugal	1
		Rumänien	3
Bulgarien	3	Schweiz och Spanien	1
Grekland	1	Spanien	3
Indonesien	1	Tjeckoslovakien	7
Israel och Turkiet	1	Tyskland	13
Italien	1	Ungern	2
Jugoslavien	8	Österrike	5
Lettland	1		

Tabell B 3

Utländska läkare, som önskar arbeta i Sverige, kan göra detta på grund av särskilt, tidsbegränsat förordnande på viss tjänst eller med på annat sätt begränsad behörighet, såvida han icke genom resolution av Kungl Maj:t erhållit generell behörighet. Från och med år 1961 avskaffades sistränmda form för tillståndsgivande och därtill kvalificerade läkare erhåller i stället legitimation som svenska lä-

kare. Antalet sådana läkare 1969 var 120, vilket framgår av tabellen. Talet 524 till vänster därom motsvarar dem, som 1969 legitimerats efter studier i Sverige i vanlig ordning.

Antalet yrkesverksamma läkare har schablonmässigt beräknats som 95 % av hela antalet legitimerade läkare på sätt som framgår av kommentaren till tabell B 1

Tab B 4. Sjuksköterskeåkarens utveckling 1930—1969 *Nurses*

År Year	Elevplatser den 31/12 Capacity of students	Intagna elever Admitted to study courses	Tillskott Addition through		Avgångna på grund av Retired because of			Antal aktiva sjuk- sköt. med svensk legitimation den 1/9 ⁴		Utländska sjuksköter- skor utan svensk legi- timation den 31/12 (uppkatt- ning) ⁵
			Nyut- bildade ¹	Åter- inträdda m fl ²	familje- skäl m m ³	pension pension	döden death	Hela antalet Total	Därav sjuksköt. barn- morskor ⁴	
1930	706	640	556	10	107	60	26	7 077	..	..
1935	654	639	598	6	165	120	24	8 338	..	..
1940	1 024	995	609	27	219	141	40	8 847	..	..
1945	1 172	1 085	889	62	413	213	37	10 293	..	..
1950	1 387	1 382	964	132	347	102	15	12 501	211	314
1951	1 524	1 496	960	115	346	83	19	13 128	257	322
1952	1 549	1 544	1 097	207	282	97	25	14 028	313	305
1953	1 569	1 581	1 243	201	539	81	27	14 825	354	370
1954	1 611	1 596	1 310	227	574	110	18	15 660	410 ⁷	200
1955	1 593	1 600	1 367	197	376	115	29	16 704	430 ⁷	160
1956	1 591	1 624	1 499	193	322	154	26	17 894	450 ⁷	168
1957	1 599	1 618	1 454	502	562	158	31	19 099	525 ⁷	150
1958	1 611	1 657	1 427	474	739	181	32	20 045	603 ⁷	168
1959	1 669	1 734	1 476	361	771	192	34	20 885	668	154
1960	1 857	1 872	1 447	793	1 032	179	28	21 886	645	172
1961	2 015	1 999	1 556	797	1 602	218	30	22 389	693	200
1962	2 323	2 185	1 612	868	1 517	228	30	23 094	750	324
legitimering										
1962 ny beräkning	2 323	2 185	1 660	..	..	..	30	20 766	750	324
1963	2 347	2 297	1 823	..	..	..	37	21 614	874	290 ⁷
1964	2 532	2 486	1 945	..	..	..	28	22 559	941	270 ⁷
1965	2 604	2 637	2 142	..	..	..	31	23 970	1 040	260
1966	2 699	2 697	2 242	..	..	..	24	24 637	1 126	350
1967	ca 3 000	2 801	2 585	..	..	..	44	26 203	1 250	250
1968	ca 3 000	2 917	2 925 ⁸	..	..	..	29 ⁹	28 653	1 210	330
1969	ca 3 000	2 988	3 886 ⁸	..	..	..	41 ⁹	31 779	1 306	331

¹ Examination. — ² Reinstatement. — ³ Family reasons etc. — ⁴ Active nurses (Swedish licence). — ⁵ Thereof nurse-midwives. — ⁶ Foreign. — ⁷ Korrigerat tal. — ⁸ Därav 112 utländska sjuksköterskor, som fått svensk legitimation. — ⁹ Bland aktiva; i hela kåren 78 avlidna.

Tabell B 4

Definitionen på »aktiv» (yrkesverksam) har ändrats fr o m år 1962 och beräkningen av antalet utförts i enlighet härmed. Med »aktiv» sjuksköterska menas nu sjuksköterska som var yrkesverksam den 1 september (dvs vid tidpunkten för den årliga anmälan) eller som nyexaminerats under kalenderåret, även om hon icke meddelat, att hon inträtt i yrkeslivet. Tidigare räknade man som aktiv sådan sjuksköterska, som arbetat minst två månader under året sedan förra årets anmälan, om hon då räknats som aktiv, eller sex månader, om hon räknats som passiv, plus nyexaminerade som ovan.

Socialstyrelsens sjuksköterskeregister upptog den 31 december 1969 48 481 personer under 66 års ålder. Av de preliminära uppgifter, som lämnats angående yrkesaktivitet under tiden 1/9 1968—1/9

1969 framgår, att av sjuksköterskor under 60 år (exkl de under året legitimerade) hade, vad beträffar ogifta eller förut gifta, 68 % arbetat heltid under mer än 9 månader av det redovisade verksamhetsåret, medan 21 % hade varit yrkesverksamma under kortare tid. 11 % redovisade icke någon yrkesverksamhet. Av de gifta under 60 år hade 24 % arbetat fullt, 46 % haft kortare tids yrkesverksamhet eller deltidverksamhet och 30 % icke redovisat någon yrkesverksamhet. Av samtliga sjuksköterskor under 60 års ålder hade 36 % arbetat heltid under mer än 9 månader av det redovisade verksamhetsåret, medan 39 % hade utövat yrkesverksamhet av mindre omfattning. De som icke redovisat yrkesverksamhet under året utgjorde sålunda 25 % av hela antalet.

Vissa sjukskötersketjänster redovisas i tabell B 5.

Tab B 5. Vissa sjukskötersketjänster och barnmorsketjänster år 1969

Certain posts for nurses and midwives

Källa: Årsberättelser från sjukhus, landsting och barnmorskestyrelser och personalinventering 1/4 1970.

Län eller stad, där tjänsten är stationerad <i>Counties, county boroughs</i>	Sjukskötersketjänster <i>Posts for nurses</i>							Barnmorsketjänster <i>Posts for midwives</i>				
	Vid anstalter för kroppssjukvård hos <i>Somatic hospitals</i>					I distriktsvård <i>P. H.</i>		Summa <i>Total</i>	Vid anstalter <i>Hospitals</i>	I öppen vård <i>Out-pat. care</i>		Summa <i>Total</i>
	staten	lands- ting etc	övriga	Summa <i>Total</i>	Vakanta med behov av vikarie	Antal	Därav besatta			Dis- trikts- vård	Före- byg- gande mödra- vård	
Stockholms stad ¹	797	1 178	284	2 259	74 ¹ / ₂	49	49	2 308	76	—	19	95
Stockholms län	13 ¹ / ₂	680	3	696	15 ¹ / ₂	130	119	826	63 ¹ / ₂	26 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
Uppsala län	386	128	28 ¹ / ₂	542	8	51 ¹ / ₂	36 ¹ / ₂	594	23	9 ¹ / ₂	4	36 ¹ / ₂
Södermanlands län	—	366	8	374	9	81	79	455	25	10	2	37
Östergötlands län	—	681	—	681	6 ¹ / ₂	83	80	764	33 ¹ / ₂	13	7	53 ¹ / ₂
Jönköpings län	11 ¹ / ₂	487	1	500	9	77	70	577	28	15	2	45
Kronobergs län	—	285	—	285	7 ¹ / ₂	52	52	337	17 ¹ / ₂	10	2	29 ¹ / ₂
Kalmar läns norra	—	151	—	151	3	32	23	183	8 ¹ / ₂	6	—	14 ¹ / ₂
Kalmar läns södra	—	250	3	253	4	54	47	307	15 ¹ / ₂	11	—	26 ¹ / ₂
Gotlands län	—	90 ¹ / ₂	—	90 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	21	20	111	4	3	—	7
Blekinge län	—	224	—	224	2 ¹ / ₂	43	30	267	14	8	1	23
Kristianstads län	—	386	—	386	5 ¹ / ₂	88	81	474	26 ¹ / ₂	9	2	37 ¹ / ₂
Malmö stad	—	558	—	558	9	16	16	574	16	1	1	18
Malmöhus län i övrigt	—	840	14 ¹ / ₂	854	24	105	93	959	33	12	4	49
Hallands län	—	243	26 ¹ / ₂	270	1 ¹ / ₂	45	45	315	19 ¹ / ₂	6	1	26 ¹ / ₂
Göteborgs stad	—	1 121	20	1 141	63 ¹ / ₂	28	28	1 169	45	—	7 ¹ / ₂	52 ¹ / ₂
Göteborgs o Bohus län i övrigt	—	398	—	398	8	69	51	467	34	13	3	50
Älvsborgs län	—	655	—	655	10 ¹ / ₂	97	91	752	40 ¹ / ₂	19	2	61 ¹ / ₂
Skaraborgs län	—	351	—	351	5 ¹ / ₂	75	63	426	29	10	—	39
Värmlands län	—	458	—	458	4 ¹ / ₂	101	84	559	33 ¹ / ₂	15	2	50 ¹ / ₂
Örebro län	—	530	—	530	10	78	62	608	25	9	5	39
Västmanlands län	—	408	—	408	10	64	53	472	26	10	3	39
Kopparbergs län	—	446	—	446	8	84	52	530	23	12	1	36
Gävleborgs län	—	536	—	536	9 ¹ / ₂	109	97	645	33 ¹ / ₂	17	—	50 ¹ / ₂
Västernorrlands län	—	506	—	506	8	98	86	604	27	20	—	47
Jämtlands län	8	252	9	269	4 ¹ / ₂	62	55	331	9	19	1	29
Västerbottens län	—	471	—	471	21	78	67	549	29	24	—	53
Norrbottnens län	—	538	—	538	11	106	74	644	51	14	—	65
Summa <i>Total</i>	1 216	13 217	397	14 830	356	1 976	1 704	16 806	809	322	77	1 208
Därav vakanta med behov av vikarie <i>Vacant</i>	34 ¹ / ₂	317	4 ¹ / ₂	356	.	63	.	419	19	15	1	35

¹ Inklusive Karolinska sjukhuset, Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet (sammanlagt 698 tjänster).

Tabell B 5

Tabellen upptager icke av sjuksköterskor uppehållna tjänster inom mentalsjukvården och — med undantag av distriktsvården — ej heller sjukskötersketjänster i sådan öppen sjukvård, som icke är ansluten till anstalt. Kolumnen »Övriga» anstalter för kroppssjukvård upptager huvudsakligen tjänster hos huvudmän av kategori F (föreningar etc) jämte »Vissa enskilda sjukhus», se bilaga 1, och sjukhemmet Solhöjden och Tranås kuranstalt.

Hem för långvarigt kroppssjuk^a lydande under socialvårdsmyndighet ingår icke. Detta bör observeras vid jämförelse med tabell A 10. Bland sjuksköterskorna i distriktsvård ingår 99 distriktsköterskebarnmorskor. Till de besatta tjänsterna i distriktsvården har räknats 32 vakanta tjänster med kompetent vikarie. Däremot är 210 tjänster, besatta med vikarie utan formell kompetens, ej medräknade. Första distriktskötersketjänster är inte inräknade.

KAP. C

KOSTNADER FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Uppgifterna om *statens* utgifter för hälso- och sjukvårdsändamål har sammanställts efter publikationen Budgetredovisning utgiven av riksräkenskapsverket. Alla poster som kunnat särskiljas som utgifter för hälso- och sjukvård samt för medicinsk forskning och undervisning har medräknats. Poster, som icke kunnat medtagas till följd av redovisningssättet är bl a kostnaderna för de statsanställdas pensionering, för driften av socialdepartementet och landstingens kanslier o dyl, ej heller kostnader för verksläkare och anvisningsläkare eller för byggnadsarbeten vid medicinska fakulteter. Investeringskostnader ingår med hela de belopp, som tagits i anspråk under redovisningsåret, och häruti skiljer sig vår framställning från den eljest brukliga, när det gäller statsutgifterna. Enligt praxis tages nämligen i regel endast en del (vanligen hälften) av de verkliga investeringsutgifterna med bland utgifterna det år medlen tages i anspråk. Genom att ta upp hela beloppet, uppnår man överensstämmelse med landstingens och städernas utom landsting redovisningssätt. Statsbidrag till anläggning och drift av bl a kommunal hälso- och sjukvård ingår bland statens kostnader, men givetvis icke bland landstingens, städernas o s v. I statens utgifter ingår icke statsbidrag till den allmänna sjukförsäkringen. Däremot har i tab C 1 och C 2 försäkringskassornas utgifter för sjukvård redovisats särskilt, och inbegriper därvid statsbidrag.

Uppgifterna rörande *landsting och städer utom landsting* har för åren 1960—1968 hämtats ur publikationen Kommunernas finanser (utgiven av statistiska centralbyrån) och för år 1969 sammanställts inom socialstyrelsen på till centralbyrån inkommet, ehuru icke slutgranskat material till samma publikation. Dessa preliminära uppgifter överensstämmer i regel rätt väl med centralbyråns definitiva. I landstingens och städernas redovisning ingår även kostnaden för de anställdas pensionering. Investeringskostnaderna avser hela utgiften under redovisningsåret, även om de bestritts med lånemedel. Följaktligen ingår icke avskrivningar, ej heller amorteringar på tidigare upptagna lån bland utgifterna. Nettoutgifterna för *övriga primärkommuner*, andra än städer utom landsting, för år 1969 var 75,9 miljoner kronor. På socialvårdsmyndighets stat upptagna kostnader för hälso- och sjukvård ingår i beloppen för nämnda »övriga primärkommuner».

I tabell C 1 har uppgifter om kostnaderna sammanställts varvid totalbelopp (netto) för det allmännas drift- och investeringsutgifter för hälso- och sjukvård beräknats för åren 1960—1969.

Som ovan nämnts ingår icke vissa förvaltningskostnader m m i ovanstående belopp, som alltså icke är fullt kompletta. Redovisningen av utgifterna påverkas vidare av tidpunkten, då bidragsposter ställts till förfogande av vederbörande myndighet.

Tab C 1. Statens, allmänna försäkringskassornas, landstingens, städers utom landsting och övriga primärkommuners nettokostnader (drift- och anläggningskostnader) för hälso- och sjukvården åren 1960—1969 (1960/61—1969/70 för staten), miljö kr. *Net expenses for health and sick care (operation and investments), million kronor*

Källa: För staten: Publikationen »Budgetredovisning» (utg. av riksrevisionsverket); för övriga »Kommunernas finanser» (SOS) och, för sista året, material till denna i statistiska centralbyrån.

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1968	1969
Staten <i>The State</i>	600,8	660,1	733,2	855,6	982,6	1 097,6	1 814,1	2 039,8
De allmänna försäkringskassorna <i>Public insurance funds</i>	386,5	422,2	455,6	509,4	560,2	624,6	1 038,9	1 141,3
Landstingen <i>Counties</i>	1 002,0	1 160,6	1 357,7	1 596,4	1 915,7	2 285,7	4 372,0	5 214,3*
Städer utom landsting <i>County boroughs</i>	384,3	423,1	490,4	494,1	581,3	705,5	1 074,9	1 159,8*
Övriga primärkommuner, andra än städer utom landsting <i>Other local communes</i>	17,7	20,8	21,8	31,8	44,8	38,3	70,1	75,9
Summa <i>Total</i>	2 391,3	2 686,8	3 058,7	3 487,3	4 084,6	4 751,7	8 370,0	9 631,1*
Total i medeltal per invånare, kr <i>Mean cost per inhabitant, kr</i>	319,6	357,2	404,4	458,6	533,1	614,4	1 057,9	1 208,7*

Tab C 2. Försäkringskassornas utgifter för sjukvård år 1969

Expenses of the insurance funds for care of the sick

Källa: Riksförsäkringsverkets publikation »Allmän försäkring».

	Miljö kr	
Läkarvård och tandvård	436,7	Kassornas totala utgift var 4 229,7 miljö kr.
Resor till och från läkare och tandläkare	67,1	Huvuddelen av skillnaden mot tabellens summa hänför sig till utbetalning av sjukpenning o dyl.
Sjukhusvård	94,3	Förvaltningskostnaderna är icke medräknade i tabellen. De belöpte sig till 282,8 miljö kr.
Resor till och från sjukhus	26,6	
Utgifter enligt 2 kap 6 § AFL	29,3	
Utgifter enligt 2 kap 7 § AFL	35,5	
Läkemedelsutgifter	451,8	
Summa	1 141,3	

Tab C 3. Det allmänna nettokostnader för nyanläggning och investering (nybyggnader och nyuppsättning av inventarier) åren 1960—1969 (1960/61—1969/70 för staten) miljö kr. *Investments for health and sick care, million kronor*

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1968	1969
Staten <i>The State</i>	105,56	101,17	98,25	95,01	111,75	99,91	211,37	240,74
Landstingen ¹ <i>County councils</i>	192,77	231,96	251,87	318,06	392,37	477,72	973,17	1 038,29*
Städer utom landsting <i>County boroughs</i>	39,38	41,81	45,38	45,31	62,72	115,51	232,78	239,87*
Summa <i>Total</i>	337,71	374,94	395,50	458,38	566,84	693,14	1 417,32	1 518,90*

¹ För åren 1960 — 1968 reviderade tal

Tab C 4. Driftkostnader (brutto) avseende sjukhus för somatisk och (eller) psykiatrisk vård

Annual running cost of somatic and mental hospitals

Källa: Sjukhusens årsberättelser

Sjukhustyp <i>Hospital type</i>	Milj kr			
	1960 ¹	1965 ²	1968 ³	1969 ⁴
Lasarett för huvudsakligen somatisk vård ⁵ <i>General hospitals etc</i>	898,6	2 028,7	3 460,6	3 981,7
Andra sjukhus av lasarettskaraktär ⁵ <i>Other hospitals of general hospital character</i>	29,5	64,0	85,6	91,6
Lasarett för psykiatrisk vård ⁴ <i>Mental hospitals</i>	249,8	447,4	730,1	786,1
Sjukstugor och fristående förlossningshem ⁶ <i>Cottage hospitals and maternity homes</i>	34,2	55,7	73,1	94,5
Mindre enskilda sjukhem ⁶ <i>Private nursing homes</i>	9,9	20,0	24,1	25,2
Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka ⁵ <i>Homes for chronic sick</i>	153,0	307,0	570,7	654,7
Landstings och städers utom landsting sjukhem för lätt-skötta psykiskt sjuka <i>Mental nursing homes: of county health authorities</i>	26,2	55,7	99,7	118,1
Enskilda sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka ⁵ <i>Ditto: private</i>	6,0	16,3	31,8	41,0
Summa Total	1 407,2	2 994,8	5 075,7	5 792,9

¹ Exkl pensionsavgifter, avskrivningar och interna poster. — ² Inklusive pensionsavgifter, avskrivningar och interna poster. — ³ Inklusive lasarett för tbc-vård och epidemivård. — ⁴ Inklusive familjevård och hjälpverksamhet. — ⁵ Uppskattningar. — ⁶ Inklusive sjukhem för lättvård fr o m år 1969.

Tabell C 4

Kostnaderna avser sjukhusens bruttoutgifter för driften. Inga avdrag har nämligen gjorts för bl a bidrag och ersättningar från staten eller andra huvudmän eller för vårdavgifter. Från och med år 1964 upptar sjukhus drivna av landsting och städer utom landsting även pensionskostnader, avskrivningar och interna poster bland driftutgifterna.

För enskilda sjukhus och sjukhem och sjukhem för långvarigt kroppssjuka under socialvårdsmyndighet, som icke är skyldiga redovisa sin ekonomi i årsberättelsen, har utgifter uppskattats med ledning av dagkostnaden för likartad vård.

Tabellen omfattar inte driftkostnader avseende inrättningar för psykiskt utvecklingsstörda och epileptiker.

Bryter man ur tabell C 1 ut investeringskostnaderna, erhåller man ett resultat, som framgår av tabell C 3.

Förutom det allmännas drift- och anläggningskostnader för hälso- och sjukvård redovisas i detta kapitel även driftkostnader för olika sjukhustyper dels med totala belopp och dels per vård dag och per intagen. Dessa driftkostnader, som sjukhusen redovisar i sina årsberättelser, skall visa kostnaderna avseende sjukhusens egna patienter. Intäkter som uppstått genom utförda prestationer åt andra än de egna patienterna är fråndragna. Där emot avdras inte bidrag och ersättningar från staten och från andra huvudmän och inte heller vårdavgifter för slutna och öppna vård, varför sjukhusens redovisade kostnader kan benämnas bruttoutgifter för driften. Dessa kostnader avser såväl slutna som öppna vård, och när kostnaden per vård dag och per intagen anges, ingår alltså oriktigt den öppna vårdens kostnader i talen, vilket påpekas i kommentar till tabell C 5.

Tab C 5. Driftkostnad per vård dag resp per intagen 1950—1969

Running cost per bed-day and per admission

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Sjukhus <i>Hospitals</i>	Dagkostnad, kr ¹ , ² <i>Cost per bed-day</i>				Föränd- ring 1968— 1969, %	Kostnad per intagen, kr ³ <i>Cost per admission</i>				Föränd- ring 1968— 1969, %
	1950	1960	1968	1969		1950	1960	1968	1969	
Undervisningslasarett <i>Teaching hospitals</i>	33,8	91,8	292,9	326,4	+11	554	1 344	3 628	3 943	+ 9
Städer utom landsting <i>Other specialized gen. hosp. in county boroughs</i>	..	..	246,1	275,9	+12	..	..	4 246	4 197	— 1
Övriga delade lasarett <i>Other spec. gen. hosp. in county councils districts</i>	..	..	203,4 ⁴	222,9 ⁴	+10	..	..	2 513 ⁴	2 937 ⁴	+17
Speciallasarett <i>Single clinic hospitals</i>	—	—	247,3	287,1	+16	—	—	1 832	2 163	+18
Odelade lasarett <i>Non specialized hospitals</i>	25,5	62,9	144,2	154,7	+ 7	331	851	3 668	4 190	+14
Summa lasarett för huvudsakligen kroppssjukvård ² <i>Total</i>	28,4	71,5	223,5 ⁴	246,0 ⁴	+10	409	972	2 856 ⁴	3 246 ⁴	+14
Lasarett för lungsjukvård <i>TB hospitals</i>	16,3	45,5	138,8	141,9	+ 2	2 745	4 032	10 699	11 341	+ 6
Lasarett för infektionssjukdomar <i>Epidemic hospitals</i>	21,1	59,3	231,4	269,0	+16	293	1 038	4 024	4 516	+12
Sjukstugor <i>Cottage hospitals</i>	19,8	46,0	118,1	124,7	+ 6	280	851	3 492	3 877	+11
Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka under sjukvårdsstyrelse <i>Homes for chronic sick under health authority</i>	12,4	29,0	94,6	102,5	+ 8	2 752	6 430	18 912	19 443	+ 3
Lasarett för psykiatrisk vård <i>Mental hospitals</i>	..	25,1	88,3	98,9	+12	.	.	.	.	.
Sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka under sjukvårdsstyrelse <i>Mental nursing homes</i>	..	15,3	48,9	56,4	+15	.	.	.	.	.

¹ Diagram i 1964 års publikation. — ² Exkl lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård, inkl S:t Eriks sjukhus mentalklinik. — ³ I driftkostnaderna ingår fr o m årgång 1965 pensionskostnader och kostnader för interna poster och avskrivningar. — ⁴ Exkl lasarett vari f d mentalsjukhus ingår.

Tabell C 5

I såväl kostnader per vård dag som per intagen ingår utgifterna för sjukhusens öppna vård, vilket är oegentligt men oundvikligt, då sjukhusens bok-

föring i regel icke medger dessas särskiljande. En specifikation av lasarettens driftkonton framgår av tabell C 6.

Tab C 6. Lasarettens¹ driftkonton år 1969 *Running cost of general hospitals*

Källa: Redogörelse B i lasarettens årsberättelser.

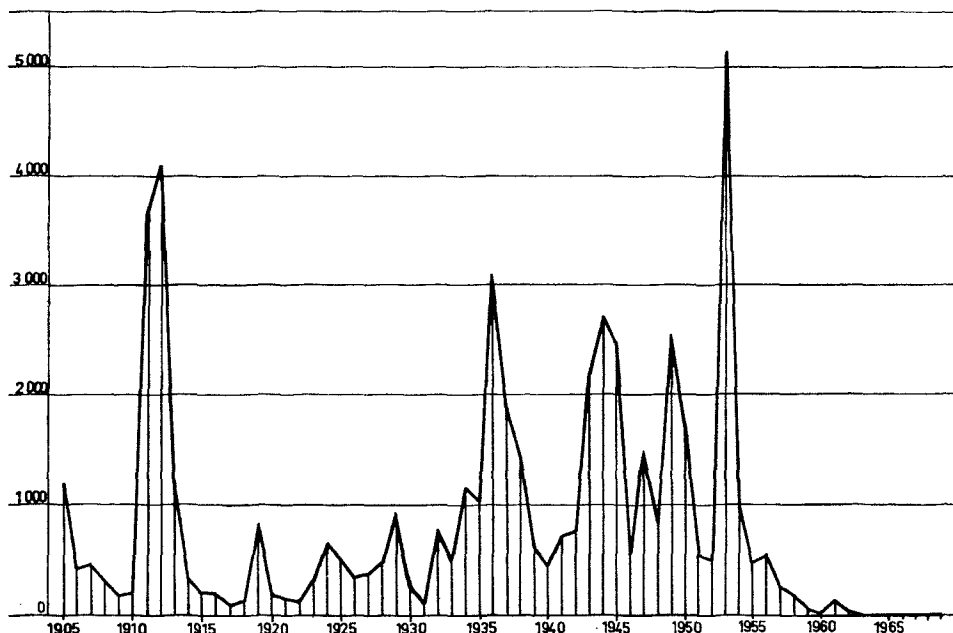
Kontobeteckning <i>Item</i>	Under- visnings- lasarett <i>Teaching hospitals</i>	Övr delade lasarett <i>Other specialized general hospitals</i>	Special- lasarett <i>Single clinic hospitals</i>	Odelade lasarett <i>Non-spe- cialized general hospitals</i>	Summa <i>Total</i>	
		Stöders utom landsting ^a	Landstings exkl ^a			
Hela utgiften, 1 000-tal kronor <i>Total cost, 1 000 kr</i>						
Löner o arvoden o avgifter till sjuk- o yrkesskadeförsäkring <i>Salaries, insurance contributions</i>	599 318	169 575	1 314 131	216 469	31 130	2 380 386
Läkemedel <i>Drugs</i>	40 805	15 217	83 017	12 823	1 389	155 793
Sjukvårdsartiklar <i>Dressings</i>	44 988	10 533	81 144	9 069	909	148 930
Förbrukningsartiklar o råvaror <i>Articles of consumption and raw materials</i>	51 753	17 325	141 271	25 160	2 529	243 712
Administration o div <i>Office expenses</i>	15 894	2 412	25 390	4 098	371	49 256
Främmande tjänster <i>Outside services</i>	52 578	19 862	76 209	13 198	4 637	169 749
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m <i>Care by others, insurance, taxes, etc</i>	2 046	91	3 009	1 541	142	6 901
Interna poster och avskrivningar <i>Internal items and depreciations</i>	66 636	20 458	231 680	37 373	3 785	367 562
Pensionskostnader <i>Superannuation</i>	63 657	39 291	192 238	34 677	3 570	341 100
Summa kostnader <i>Total</i>	937 675	294 764	2 148 089	354 408	48 462	3 863 389
Summa kostnader exkl pensionskostnader, interna poster o avskrivningar	807 382	235 015	1 724 171	282 358	41 107	3 154 727
Per vård dag, kronor <i>Per patient-day, kr</i>						
Löner och arvoden o avgifter till sjuk- o yrkesskadeförsäkring	208,62	158,72	136,35	95,54	184,40	144,00
Läkemedel	14,20	14,24	8,61	5,66	8,22	9,42
Sjukvårdsartiklar	15,66	9,86	8,42	4,00	5,38	9,01
Förbrukningsartiklar o råvaror	18,02	16,22	14,66	11,10	14,98	14,74
Administration och diverse	5,53	2,26	2,63	1,81	2,20	2,98
Främmande tjänster	18,30	18,59	7,91	5,83	27,46	10,27
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m	0,71	0,09	0,31	0,68	0,84	0,42
Interna poster o avskrivningar	23,19	19,15	24,04	16,50	22,42	22,24
Pensionskostnader	22,16	36,77	19,95	15,30	21,14	20,63
Summa kostnader	326,39	275,90	222,88	156,42	287,06	233,71
Summa kostnader exkl pensionskostnader, interna poster o avskrivningar	281,04	219,98	178,89	124,62	243,49	190,84
Procentuell fördelning <i>Percentages</i>						
Löner och arvoden och avgifter till sjuk- och yrkesskadeförsäkring	63,9	57,5	61,2	61,1	64,2	61,6
Läkemedel	4,4	5,2	3,9	3,6	2,9	3,2
Sjukvårdsartiklar	4,8	3,6	3,8	2,6	1,9	2,8
Förbrukningsartiklar och råvaror	5,5	5,9	6,6	7,1	5,2	7,1
Administration och diverse	1,7	0,8	1,2	1,2	0,8	1,4
Främmande tjänster	5,6	6,7	3,5	3,7	9,6	4,1
Vårdavg o bidrag, skatter, försäkringsavgifter m m	0,2	0,0	0,1	0,4	0,3	0,1
Interna poster och avskrivningar	7,1	6,9	10,8	10,5	7,8	9,5
Pensionskostnader	6,8	13,3	8,9	9,8	7,3	9,6
Summa kostnader	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vårdplatser (fastställt antal) den 31/12 <i>Beds</i>	10 769	3 844	34 753	7 197	606	58 956
Vård dagar, 1 000-tal <i>Patient-days</i>	2 873	1 068	9 638	2 266	169	16 531

¹ Lasarett för lungsjukvård och infektionssjukvård ingår ej. — ² Inkl S:t Eriks sjukhus avdelning för mentalsjukvård.² Lasarett vari f d mentalsjukhus ingår (Västerviks, Örebro, Bollnäs, Härnösands och Sundsvalls lasarett).

KAP. D

Sjukdomar, FÖRLOSSNINGAR M. M.

Akut polio 1905-1969. Antal fall (med och utan förlamning) i hela riket
Acute poliomyelitis with and without paralysis

a. Smittsamma sjukdomar

De nedan redovisade uppgifterna är grundade på den rapportering som sker av läkarna till Statens bakteriologiska laboratorium om antalet fall av smittsam sjukdom enligt den nya smittskyddslagen, vilken trädde i kraft den 1 januari 1969 (SFS 1968:231, 234, MF 1968:54, 55).

Enligt denna indelas smittsamma sjukdomar i allmänfarliga, veneriska och övriga smittsamma sjukdomar.

Rapporteringen av dessa sker dels till Statens bakteriologiska laboratorium, dels även till länsläkaren eller till förste stadsläkaren i stad som ej tillhör landstingskommun. Dessutom sker rapportering till hälsovårdsnämnden av tjänsteläkare i landstingskommun och läkare vid sjukvårdsanstalt i stad som ej tillhör landstingskommun.

Sjukdomar med anmälningsplikt uppräknas i tabell D 1. En historisk översikt av

Tab D 1. Antal fall av anmälningsspliktiga smittsamma sjukdomar med undantag av veneriska sjukdomar åren 1955—1969 (kliniska fall). *Cases of notifiable infectious diseases (clinical cases)*

Källa: Sammanställning av Statens bakteriologiska laboratorium.

Nr i den internationella klassifikationen	Diagnosens benämning <i>Diagnoses</i>	1955	1960	1965	1967	1968	1969
Allmänfarliga sjukdomar¹ <i>Dangerous infectious diseases</i>							
	Karantänssjukdomar ² <i>Quarantinable diseases</i>	—	—	—	1 ³	—	—
001	Nervfeber (tyfoidfeber) <i>Typhoid fever</i>	18	14	5	18	18	9
002	Paratyfoidfeber <i>Paratyphoid fever</i>	—	—	67	51	77	55
003	Annan salmonella infektion <i>Other salmonella infections</i>	685	628	1 156	1 324	1 170	1 430
004	Rödsot (dysenteri) <i>Bacillary dysentery</i>	484	123	92	65	109	139
006	Amöbadysenteri <i>Amoebic dysentery</i>	—	9	5	14	10	32
036	Meningokocksjukdom <i>Meningococcal meningitis</i>	65	64	229	106	118	107
040—044	Akut barnförlamning (polio) <i>Acute polio</i>	486	18	1	—	—	—
	Primär icke-varig hjärn- och hjärnhinneinflammation <i>Non purulent meningitis and meningoencephalitis</i>	240	427	627	1 005	712	574
100	Weils sjukdom och andra leptospiroser <i>Weil's disease and other leptospiroses</i>	5	—	1	—	—	—
070	Epidemisk gulsot <i>Infectious hepatitis</i>	1 038	873	1 236	1 294	1 803	1 289
	Inokulationsgulsot <i>Inoculation hepatitis</i>	..	..	..	..	..	1 233
032	Difteri <i>Diphtheria</i>	4	2	—	—	—	—
022	Mjältbrand <i>Anthrax</i>	—	—	—	1	—	—
073	Papegojsjuka <i>Psittacosis</i>	—	5	14	36	47	79
030	Spetälska (lepra) <i>Leprosy</i>	—	—	—	—	—	1
Övriga anmälningsspliktiga sjukdomar <i>Other infectious diseases with individual notification</i>							
005, 10	Botulism	..	..	..	..	..	1
	Elakartad gastroenterit hos barn under 2 år <i>Malignant gastro-enteritis in children under 2 years</i>	2	47	55	93	72	41
027, 01—, 09	Listerios <i>Listeriosis</i>	..	5	3	—	2	2
034, 10—, 19	Scharlakansfeber <i>Scarlet fever</i>	7 581	11 827	4 006	6 046	9 764	6 371
021	Tularemi <i>Tularaemia</i>	1	229	1	2 739	15	6
023	Undulantfeber <i>Brucellosis</i>	3	2	1	1	3	2
037	Stelkramp <i>Tetanus</i>	..	..	..	..	..	1
125	Filarios <i>Filariasis</i>	..	..	..	..	..	30
120	Schistosomiasis	..	..	..	..	..	16
124	Trikinos <i>Trichinosis</i>	..	..	..	..	..	34
084	Malaria <i>Malaria</i>	5	10	13	17	24	28
130	Toxoplasmos <i>Toxoplasmosis</i>	..	..	..	..	..	14
	Summa <i>Total</i>	10 617	14 283	7 512	12 811	13 944	11 494

¹ Exkl tuberkulos som redovisas i annat sammanhang. — ² 000 Kolera, 020 Pest, 050 Smittkoppor, 060 Gula febern, 080-81 Fläckfeber, 088 Återfallsfeber. — ³ Fläckfeber.

vissa bland dessa från 1875 finns i tabell D 3. Förutom de 55 kliniska fallen av paratyfoidfeber rapporterades år 1969 4 fall av smittbärare. Av salmonellaenteriterna upptar tabellen 1 430 kliniska fall, vartill kommer 536 smittbärare. De humanbakteriologiska laboratorierna specificerade 1 fall av *Salmonella paratyphi A*, 66 fall av *Salmonella paratyphi B* och 2 014 fall av *Salmonella enteritidis* (sjukdomsfall och smittbärare).

Dessutom förtjänar nämnas, att viruslaboratorierna rapporterade 292 fall av cox-

Tab D 2. Insjuknade i smittsamma sjukdomar med individuell anmälningsplikt, med undantag av veneriska sjukdomar, länsvis år 1969

Cases of notifiable infectious diseases (except venereal) reported during the year, by county.

Källa: Se tabell D 1.

Län, städer	Allmänfarliga sjukdomar										
Counties, county boroughs	001	002	003	004	006	036		070,09		073	030
	Nerv- feber (tyfoid- feber)	Para- tyfoid- feber	Annan salmo- nella inf	Dysen- teri (rödsot)	Amöba- dysenteri	Menin- gokock- menin- git (epid. hjärn- hjärnhin- neinfl.)	Primär icke varig hjärn- och hjärnhin- neinflam- mation	Epide- misk gulsot	Inoku- lations- gulsot	Pape- goj- sjuka	Spet- älska (lepra)
	<i>Typhoid fever</i>	<i>Para- typhoid fever</i>	<i>Other salmo- nellainf</i>	<i>Bacillary dysentery</i>		<i>Meningo- coccal menin- gitis</i>		<i>Infectious hepatitis</i>			
Stockholms stad	2	12	162	8	9	16	90	275	305	9	—
Stockholms län	—	8	87	11	3	15	27	140	136	5	1
Uppsala län	—	4	16	1	—	2	6	20	37	—	—
Södermanlands län	—	1	51	24	2	6	31	26	18	3	—
Östergötlands län	—	—	44	—	—	2	18	52	47	2	—
Jönköpings län	—	—	49	8	—	2	34	62	16	5	—
Kronobergs län	—	—	13	2	—	—	30	9	5	—	—
Kalmar län	—	1	30	1	1	1	4	15	2	—	—
Gotlands län	—	3	52	—	—	—	11	5	4	—	—
Blekinge län	—	3	15	5	1	1	34	15	8	—	—
Kristianstads län	1	1	19	1	1	2	33	24	88	—	—
Malmö stad	—	2	66	8	8	3	14	79	106	8	—
Malmöhus län i övr	—	6	72	26	2	3	29	103	56	5	—
Hallands län	—	—	23	7	—	3	17	9	12	—	—
Göteborgs stad	3	6	445	19	1	7	29	114	197	4	—
Göteb o Bohus län i övrigt	—	—	35	10	—	5	11	34	17	—	—
Älvsborgs län	—	1	35	3	—	7	14	47	23	9	—
Skaraborgs län	—	—	27	—	—	2	19	29	6	2	—
Värmlands län	1	1	16	—	—	3	4	24	15	23	—
Örebro län	1	1	21	1	—	6	13	43	43	2	—
Västmanlands län	—	3	20	—	—	9	53	36	42	—	—
Kopparbergs län	—	—	16	—	—	1	—	14	2	—	—
Gävleborgs län	—	—	17	1	2	6	9	30	6	1	—
Västernorrlands län	—	2	33	2	—	2	10	30	4	—	—
Jämtlands län	1	—	13	—	—	—	10	11	5	—	—
Västerbottens län	—	—	30	1	2	1	16	20	24	—	—
Norrbottnens län	—	—	23	—	—	2	8	23	9	1	—
Summa	9	55	1 430	139	32	107	574	1 289	1 233	79	1

sackievirusinfektioner, därav 118 fall av typ B 6. Echovirus påvisades i 140 fall, varav ECHO 6 i 66 fall, ECHO 9 i 24 fall, och ECHO 17 i 23 fall. Adenovirus typ 1—7 rapporterades i 324 fall.

För tjänsteläkare föreligger skyldighet att till länsläkaren anmäla (summeriskt) även fall av epidemisk influensa, mässling, påssjuka, kikhosta och röda hund (MF 1968:84).

Län, städer	Övriga anmälningspliktiga sjukdomar											
	005,10 Botu- lism	Elak- artad gastro- enterit hos barn under 2 år	027,01 —,09 Liste- rios	034,10 —,19 Schar- lakans- feber	021 Tular- emi	023 Undu- lant feber	037 Stel- kramp	125 Fila- rios	120 Schisto- somi- asias	124 Triki- nos	084 Mala- ria	130 Toxo- plasmos
Stockholms stad	—	3	—	203	—	—	—	3	4	—	3	1
Stockholms län	—	7	—	761	—	—	1	2	1	—	3	1
Uppsala län	—	1	—	203	—	—	—	—	1	—	1	—
Södermanlands län	—	5	—	136	—	—	—	—	—	—	2	—
Östergötlands län	—	2	—	332	—	—	—	—	3	20	1	—
Jönköpings län	—	2	—	222	—	—	—	4	2	1	2	1
Kronobergs län	—	1	—	172	—	—	—	6	—	—	—	—
Kalmar län	—	—	—	272	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands län	—	1	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län	—	3	—	294	—	—	—	—	—	1	—	1
Kristianstads län	—	—	—	298	—	—	—	4	—	—	—	—
Malmö stad	1	—	—	70	—	—	—	—	—	—	5	4
Malmöhus län i övr	—	—	1	274	—	—	—	1	—	1	1	3
Hallands län	—	—	—	167	—	1	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	207	—	1	—	1	—	—	4	—
Göteb o Bohus län i övrigt	—	1	—	115	—	—	—	—	1	—	—	2
Älvsborgs län	—	4	1	204	—	—	—	1	—	—	—	—
Skaraborgs län	—	—	—	448	—	—	—	2	—	9	—	—
Värmlands län	—	—	—	138	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro län	—	2	—	304	—	—	—	—	1	1	2	—
Västmanlands län	—	2	—	235	—	—	—	1	—	—	—	—
Kopparbergs län	—	—	—	113	—	—	—	3	—	—	—	1
Gävleborgs län	—	5	—	247	3	—	—	2	2	—	—	—
Västernorrlands län	—	—	—	218	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands län	—	—	—	88	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens län	—	2	—	220	3	—	—	—	1	1	3	—
Norrbottnens län	—	—	—	393	—	—	—	—	—	—	1	—
Summa	1	41	2	6 371	6	2	1	30	16	34	28	14

Av röda hund rapporterades år 1969 11 500 fall och av påssjuka 9 500; de övriga sjukdomarna framgår av följande.

	Kikhosta	Mässling	Influensa		Kikhosta	Mässling	Influensa
1950	14 400	6 400	40 000	1965	5 000	30 000	58 000
1955	12 700	42 200	17 400	1968	1 600	22 000	35 000
1960	9 000	11 000	136 000	1969	1 000	13 500	182 000

Tab D 3. Vissa smittsamma sjukdomar 1875—1969. Sjukdomar och nummer enligt internationell statistisk klassifikation

Infectious diseases 1875—1969. Numbering according to the international statistical classification

Källa: Rapporter insända av länsläkare och med dem jämställda förste stadsläkare.

År	001-003	004	034, 10	032	036	040-044	År	Salmo-	Dysen-	Schar-	Difteri	Menin-	Polio ^a
Year	Salmo-	Dysen-	-19	Difteri	Me-	Polio ^a	Year	nela-	teri	lakans-		go-	
	infek-	teri			ningo-			nella-		feber ¹		kock-	
	tioner	Bacil-	Schar-	Diph-	kock-	Polio		infek-				menin-	
	Salmo-	lary	lakans-	teria	men-			tioner				git	
	nela in-	dysen-	feber ¹		git Me-								
	fections	tery	Scarlet		ningo-								
			fever		roccal								
					menin-								
					gitis								
1875	7 153	812	4 117	2 733	37	..	1920	1 266	71	9 750	26 448	102	181
1876	5 995	405	9 684	4 043	39	..	1921	1 123	125	9 264	15 133	120	141
1877	5 002	443	16 682	4 116	30	..	1922	896	63	10 718	6 610	79	112
1878	8 282	587	15 655	5 492	47	..	1923	808	37	10 829	4 840	85	309
1879	5 178	245	10 060	5 801	27	..	1924	1 401	82	10 882	4 240	115	656
1880	6 271	1 014	8 461	7 258	21	..	1925	1 458	108	10 613	3 820	136	517
1881	4 398	814	6 195	7 732	32	..	1926	816	59	8 513	3 561	147	341
1882	6 288	4 211	6 066	8 020	40	..	1927	417	77	5 289	3 776	127	375
1883	5 898	512	13 661	8 581	400	..	1928	440	60	6 017	2 820	131	482
1884	6 304	357	14 327	6 901	83	..	1929	456	97	8 533	2 630	112	950
1885	4 510	179	14 443	5 386	77	..	1930	541	128	8 046	4 178	67	304
1886	6 045	694	12 900	5 025	94	..	1931	337	626	5 922	2 576	62	98
1887	4 698	254	9 698	6 284	112	..	1932	597	1 385	5 241	1 933	58	777
1888	3 736	139	6 084	4 798	117	..	1933	294	1 437	7 425	1 708	56	506
1889	6 866	226	6 991	4 878	196	..	1934	382	1 557	10 912	935	48	1 173
1890	4 263	175	12 975	6 848	605	..	1935	429	776	8 081	916	45	1 049
1891	4 010	697	8 994	5 853	227	..	1936	511	464	7 567	781	51	3 112 ^a
1892	4 194	236	9 628	6 776	102	..	1937	545	328	14 572	299	51	1 888 ^a
1893	3 949	739	12 046	10 086	111	..	1938	447	522	26 113	107	53	1 450 ^a
1894	3 826	327	9 818	10 196	122	..	1939	479	228	40 505	181	31	615 ^a
1895	3 547	330	7 345	8 675	96	..	1940	456	166	24 373	290	32	450 ^a
1896	3 438	692	7 586	8 061	165	..	1941	643	652	12 953	280	104	720 ^a
1897	2 751	518	6 487	8 837	118	..	1942	270	1 458	20 684	1 284	110	750 ^a
1898	2 351	332	5 745	11 219	89	..	1943	444	1 669	29 812	2 457	77	2 198 ^a
1899	2 698	957	9 159	20 446	283	..	1944	258	1 786	29 537	3 868	118	2 716 ^a
1900	2 200	865	9 428	21 004	255	..	1945	359	661	15 931	2 620	90	2 446 ^a
1901	3 573	873	11 147	21 435	167	..	1946	677	480	12 087	932	130	558 ^a
1902	1 440	277	9 180	14 993	99	..	1947	1 206	442	11 111	357	86	1 481 ^a
1903	1 550	292	7 081	13 933	91	..	1948	362	123	7 744	206	67	818 ^a
1904	1 717	395	8 312	14 994	102	..	1949	212	168	23 960	73	60	2 560 ^a
1905	2 313	303	11 473	18 996	113	1 199	1950	391	180	34 527	71	45	1 704 ^a
1906	1 823	225	8 122	15 298	82	429	1951	160	102	13 661	30	46	551 ^a
1907	1 732	112	4 918	11 460	81	467	1952	147	94	7 816	30	30	492 ^a
1908	1 916	321	5 750	8 856	66	316	1953	8 770	432	5 413	13	30	5 090 ^a
1909	1 130	94	7 617	9 602	52	172	1954	812	128	5 545	1	51	1 009
1910	1 866	136	9 614	10 460	611	186	1955	703	484	7 581	4	65	486
1911	1 916	113	12 000	12 027	40	3 646	1956	481	67	9 027	—	72	549
1912	1 214	57	9 043	10 294	68	4 112	1957	1 035	70	6 422	11	118	250
1913	1 513	72	10 228	11 927	127	1 220	1958	562	40	10 389	1	79	192
1914	1 940	60	10 204	12 030	70	325	1959	650	66	18 256	—	91	56
1915	1 301	68	13 086	11 471	910	214	1960	642	123	11 827	2	64	18
1916	1 495	179	10 482	12 385	557	207	1961	572	93	5 962	2	112	124
1917	1 836	576	9 490	14 674	224	99	1962	1 113	147	4 124	1	180	14
1918	2 941	89	7 769	27 645	118	122	1963	916	58	3 580	—	138	—
1919	3 827	53	9 310	40 514	116	820	1964	1 016	48	4 983	—	148	1
							1965	1 228	92	4 006	—	229	1
							1966	1 470	86	5 742	—	164	4
							1967	1 393	65	6 046	—	106	—
							1968	1 265	109	9 764	—	118	—
							1969	1 494	139	6 371	—	107	—

¹ Även puerperal scarlatina (stat. klass. 670.08). — ^a Inkl fall utan förklaring, vilka enligt uppgifter, som finns för vart och ett av åren 1936—1953 utgjorde respektive 517, 246, 163, 70, 56, 170, 121, 258, 265, 610, 133, 416, 182, 717, 540, 212, 129 och 2 061. För åren efter 1953 hänvisas till tab D 1 i föregående årgångar av denna publikation. För åren före 1936 är antalet okänt.

Tab D 4. Fall av venerisk sjukdom år 1969 fördelade efter bostadsort

Cases of venereal diseases according to domicile

Källa: Sammanställning av Statens bakteriologiska laboratorium.

Län, vissa städer <i>Counties, county boroughs</i>	Ärvt syfilis <i>Congenital syphilis</i>		Fövärvad syfilis ¹ <i>Acquired syphilis</i>		Gonorré <i>Gonorrhoea</i>		Ulcus molle <i>Chancroid</i>			Summa Total ¹	På 1 000 av folk- mängden Per 1 000 inhabitants		
	M	Kv	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa		
	M	F	M	F	Total	M	F	Total	M	F	Total		
Bostadsort Patients' domicile													
Stockholms stad	—	—	91	18	109	4 010	3 114	7 124	1	2	3	7 236	9,7
Stockholms län	—	—	23	14	37	1 534	1 398	2 932	3	—	3	2 972	4,2
Uppsala län	—	—	9	3	12	569	633	1 202	—	—	—	1 214	6,0
Södermanlands län	—	—	3	—	3	500	410	910	—	—	—	913	3,7
Östergötlands län	—	—	4	—	4	783	574	1 357	—	—	—	1 361	3,6
Jönköpings län	1	—	5	2	7	381	262	643	—	—	—	651	2,1
Kronobergs län	—	—	3	1	4	181	142	323	—	—	—	327	2,0
Kalmar län	—	—	5	2	7	376	278	654	—	—	—	661	2,7
Gotlands län	—	—	1	—	1	125	84	209	—	1	1	211	3,9
Blekinge län	—	—	4	4	8	314	209	523	2	—	2	533	3,5
Kristianstads län	—	—	5	4	9	207	175	382	—	—	—	391	1,5
Malmö stad	—	—	22	9	31	1 241	906	2 147	—	—	—	2 178	8,4
Malmöhus län i övr	—	—	13	6	19	889	614	1 503	—	—	—	1 522	3,4
Hallands län	—	—	7	1	8	239	163	402	—	—	—	410	2,1
Göteborgs stad	1	—	35	14	49	2 244	1 618	3 862	3	3	6	3 918	8,8
Göteborgs län i övr	—	—	3	—	3	344	236	580	—	—	—	583	2,3
Älvsborgs län	—	—	7	3	10	621	542	1 163	—	1	1	1 174	2,9
Skaraborgs län	—	—	9	3	12	326	284	610	1	—	1	623	2,4
Värmlands län	—	—	1	1	2	512	442	954	3	—	3	959	3,4
Örebro län	—	—	6	9	15	552	501	1 053	—	—	—	1 068	3,9
Västmanlands län	—	—	4	1	5	560	491	1 051	—	—	—	1 056	4,0
Kopparbergs län	—	—	—	1	1	495	447	942	—	—	—	943	3,4
Gävleborgs län	—	—	5	1	6	730	559	1 289	—	—	—	1 295	4,4
Västernorrlands län	—	—	5	1	6	527	371	898	—	—	—	904	3,3
Jämtlands län	—	—	2	—	2	280	211	491	—	—	—	493	3,9
Västerbottens län	—	—	—	—	—	235	232	467	—	—	—	467	2,0
Norrbottnens län	—	—	2	1	3	426	323	749	—	—	—	752	2,9
Summa Total 1969	2	—	274	99	373	19 201	15 219	34 420	13	7	20	34 815	4,3
» » 1968	—	—	199	79	278	17 291	12 923	30 214	6	—	6	30 498	3,8
» » 1967	3	1	215	119	334	14 950	11 024	25 974	5	—	5	26 317	3,3
» » 1966	—	5	299	130	429	14 542	10 460	25 002	5	—	5	25 441	3,2
» » 1965	4	3	328	156	484	14 393	9 707	24 100	10	1	11	24 602	3,2
» » 1960	1	—	66	23	89	11 501	6 972	18 473	6	—	6	18 569	2,5
» » 1955	6	3	105	63	168	9 027	4 825	13 852	16	—	16	14 045	1,9
» » 1950	8	12	358	250	608	7 005	3 207	10 212	40	3	43	10 883	1,5

¹ Tillkommer 12 fall av venerisk lymfogranulom.

Tab D 5. Gonorré 1950—1969 *Gonorrhoea*

Källa: Sammanställning av Statens bakteriologiska laboratorium.

	Rapporterade fall						Fall per 100 000 invånare					
	Reported cases						Cases per 100 000 inhabitants					
	Ålder, år Age, years					Summa	Ålder, år Age, years					Summa
	0—9	10—14	15—19	20—24	25— ¹	Total	0—9	10—14	15—19	20—24	25— ¹	Total
Män Male												
1950	7	5	872	2 353	3 768	7 005	..	2,2	411,5	1 009,4	170,1	200,4
1954	3	31	1 147	2 930	4 792	8 903	..	11,3	519,5	1 348,0	210,4	247,7
1955	—	6	1 142	2 989	4 890	9 027	..	2,1	502,2	1 387,3	213,4	249,4
1956	1	3	1 234	2 881	4 794	8 913	..	1,0	528,2	1 335,5	207,8	244,4
1957	1	4	1 163	2 766	4 194	8 128	..	1,2	478,1	1 270,8	180,8	221,2
1958	—	6	1 333	2 880	4 070	8 289	..	1,8	517,3	1 300,5	174,6	224,1
1959	1	6	1 859	3 422	4 280	9 568	..	1,8	676,8	1 507,5	182,9	257,3
1960	2	16	2 441	4 348	4 694	11 501	..	5,0	832,3	1 868,4	200,1	308,0
1961	—	21	3 091	4 550	4 759	12 421	..	6,8	992,8	1 901,9	202,2	331,1
1962	1	14	3 414	5 231	4 824	13 484	..	4,8	1 044,4	2 052,8	203,6	356,6
1963	3	11	3 237	5 286	4 349	12 886	..	3,8	986,1	1 938,1	182,9	338,7
1964	4	14	3 572	5 745	4 683	14 018	..	5,0	1 105,0	1 963,0	195,5	365,1
1965	2	10	3 099	6 228	5 054	14 393	..	3,6	980,4	1 968,4	209,3	370,7
1966	1	10	2 810	6 327	5 394	14 542	..	3,6	919,4	1 893,6	221,5	371,0
1967	3	9	2 675	6 526	5 763	14 976	..	3,3	902,5	1 918,9	234,7	379,9
1968	1	6	2 885	7 551	6 828	17 291	..	2,2	997,8	2 225,3	275,5	436,7
1969	1	10	2 337	8 827	8 026	19 201	..	3,7	823,0	2 598,0	319,2	480,4
Kvinnor Female												
1950	15	8	759	959	1 466	3 207	..	3,7	368,0	415,8	64,2	91,1
1954	13	48	1 299	1 395	2 059	4 814	..	18,3	605,6	639,5	87,6	133,0
1955	8	31	1 316	1 413	2 057	4 825	..	11,1	595,7	656,3	87,0	132,4
1956	11	34	1 382	1 419	2 051	4 897	..	11,5	609,5	662,9	86,1	133,5
1957	5	52	1 409	1 311	1 825	4 602	..	16,9	598,2	610,3	76,2	124,6
1958	6	94	1 655	1 294	1 700	4 749	..	30,2	664,7	594,4	70,6	127,8
1959	8	94	2 530	1 459	1 762	5 853	..	30,4	956,6	655,7	72,9	156,7
1960	15	134	3 317	1 675	1 831	6 972	..	44,4	1 178,8	736,4	75,5	185,9
1961	12	198	3 565	1 747	1 769	7 291	..	67,7	1 194,4	748,2	72,7	193,4
1962	9	179	4 185	1 946	1 787	8 106	..	64,3	1 334,5	781,7	72,9	213,3
1963	6	187	4 428	2 022	1 608	8 251	..	69,1	1 409,8	771,2	65,2	215,9
1964	13	215	4 734	2 204	1 752	8 918	..	81,6	1 523,8	786,2	70,6	231,3
1965	10	181	4 618	2 866	2 032	9 707	..	69,4	1 526,9	959,7	81,3	249,5
1966	10	137	4 587	3 355	2 371	10 460	..	52,7	1 567,4	1 064,4	94,2	266,6
1967	6	152	4 410	3 831	2 599	10 998	..	58,6	1 554,8	1 185,1	102,4	278,4
1968	7	136	5 203	4 393	3 184	12 923	..	52,8	1 886,4	1 348,9	124,2	325,3
1969	6	100	5 505	5 808	3 800	15 219	..	38,7	2 033,3	1 784,4	146,2	379,7
Båda könen Both sexes												
1950	22	13	1 631	3 312	5 234	10 212	..	2,9	390,1	714,2	116,3	145,6
1954	16	79	2 446	4 325	6 851	13 717	..	14,8	562,0	993,1	148,0	190,2
1955	8	37	2 458	4 402	6 947	13 852	..	6,5	548,3	1 021,9	149,1	190,7
1956	12	37	2 616	4 300	6 845	13 810	..	6,1	568,2	1 000,5	146,0	188,8
1957	6	56	2 572	4 077	6 019	12 730	..	8,9	537,1	942,7	127,6	172,8
1958	6	100	2 988	4 174	5 770	13 038	..	15,7	589,7	950,4	121,8	175,8
1959	9	100	4 389	4 881	6 042	15 421	..	15,8	814,0	1 085,9	127,0	206,9
1960	17	150	5 758	6 023	6 525	18 473	..	24,2	1 002,0	1 308,9	136,7	246,8
1961	12	219	6 656	6 297	6 528	19 712	..	36,5	1 091,5	1 332,1	136,3	262,1
1962	10	193	7 599	7 177	6 611	21 590	..	33,8	1 186,4	1 424,7	137,1	284,8
1963	9	198	7 665	7 308	5 957	21 137	..	35,6	1 193,3	1 366,2	123,0	277,1
1964	17	229	8 306	7 949	6 435	22 936	..	42,2	1 310,2	1 387,3	132,0	298,1
1965	12	191	7 717	9 094	7 086	24 100	..	35,6	1 247,6	1 478,6	144,2	310,1
1966	11	147	7 397	9 682	7 765	25 002	..	27,4	1 236,4	1 491,1	156,8	318,8
1967	9	161	7 085	10 357	8 362	25 974	..	30,2	1 221,5	1 561,3	167,4	329,1
1968	8	142	8 088	11 964	10 012	30 214	..	26,8	1 431,6	1 796,7	198,5	380,9
1969	7	110	7 842	14 635	11 826	34 420	..	20,7	1 413,7	2 199,9	231,3	430,0

¹ Inkl okänd ålder. Incl unknown age

Tab D 6. Fall av venerisk sjukdom år 1969 efter ålder och kön

Cases of venereal diseases by age and sex

Källa: Sammanställning av Statens bakteriologiska laboratorium.

Sjukdom <i>Disease</i>	Summa <i>Total</i>	Den snittades ålder <i>Age of the infected</i>										
		under 1 år <i>under 1 year</i>	1—9 år <i>years</i>	10—14 år <i>years</i>	15—19 år <i>years</i>	20—24 år <i>years</i>	25—29 år <i>years</i>	30—39 år <i>years</i>	40—49 år <i>years</i>	50—59 år <i>years</i>	60 år och däröver <i>60 years and more</i>	okänd ålder <i>unknown age</i>
Syfilis ¹ <i>Syphilis</i>	{M M Kv F	275 100	— —	— 1	13 11	83 35	69 26	73 13	31 7	2 6	4 1	— —
Summa Total		375	—	1	24	118	95	86	38	8	5	—
Gonorré <i>Gonorrhoea</i>	{M M Kv F	19 201 15 219	— —	1 6	10 100	2 337 5 505	8 827 5 808	4 643 2 152	2 467 1 175	671 370	209 93	36 10
Summa Total		34 420	—	7	110	7 842	14 635	6 795	3 642	1 041	302	46
Ulcus molle <i>Chancroid</i>	{M M Kv F	13 7	— —	— —	— —	7 6	3 1	2 —	1 —	— —	— —	— —
Summa Total		20	—	—	—	13	4	2	1	—	—	—

¹ Här ingår samtliga fall av syfilis, såväl medfödd som förvärvad. *Congenital and acquired.**Veneriska sjukdomar (Tab D 4 — D 6)*

Uppgifterna om dessa sjukdomar inkluderar i princip även militärpatienter, men redovisningen av dessa till länsläkarna, vilka i sin tur redovisar till Statens bakteriologiska laboratorium, torde vara ofullständig.

Trots detta torde den föreliggande statistiken i stort sett ge en riktig bild åtminstone av utvecklingstendenserna i tiden och förhållandet mellan olika åldrar och kön.

Utan tvivel är det sålunda att gonorrén stigit från 1950 i minst den grad som anges i statistiken. Sjukdomen hade 1944 drygt 20 000 fall, men efter att ha minskat fram till 1949 (9 700 fall) ökade den till 30 214 fall år 1968 och 34 420 fall år 1969.

Antalet fall av syfilis visar en stegring från 1958 (75 fall) fram till 1964 då 495 fall rapporterades för att ånyo öka till 375 fall år 1969 efter att år 1968 ha minskat till 278 fall.

Tab D 7. Socialstyrelsens skärmbildsundersökningar 1946—1969. Antal vid länsundersökningarna undersökta personer.

Massradiofluorography of the National Board of Health and Welfare concerning civilians (except in mental hospitals etc.)

Källa: Rapport från socialstyrelsens skärmbildscentral.

Län, städer <i>Counties, county boroughs</i>	1946—1955	1956—1965	1966	1967	1968	1969
	Undersökta personer <i>Individuals examined</i>	Undersökta personer <i>Individuals examined</i>	Undersökta personer <i>Individuals examined</i>	Undersökta personer <i>Individuals examined</i>	Undersökta personer <i>Individuals examined</i>	Undersökta personer <i>Individuals examined</i>
Stockholms stad	521 941	502 950	—	—	—	—
Stockholms län	491 686	270 144	—	—	—	—
Uppsala län	96 541	25 615	—	—	—	—
Södermanlands län	346 223	—	—	—	—	—
Norrköpings stad	61 380	65 928	—	—	—	—
Östergötlands län i övrigt	205 509	225 482	—	—	—	—
Jönköpings län	259 668	278 487	29 646	—	—	—
Kronobergs län	129 419	117 930	—	—	—	—
Kalmar län	180 227	183 763	—	34 240	90 908	34 343
Gotlands län	—	43 271	—	—	—	—
Blekinge län	102 154	101 550	—	—	—	—
Kristianstads län	—	195 077	3 867	—	—	—
Malmöhus län	53 592	251 199	—	—	—	—
Hallands län	125 090	—	—	—	60 096	37 047
Göteborgs stad	259 847	—	—	—	—	—
Göteborgs o Bohus län i övrigt	150 661	—	—	22 824	42 981	16 735
Älvsborgs län	273 539	236 281	16 901	—	—	—
Skaraborgs län	183 984	178 376	—	—	—	—
Värmlands län	246 703	158 055	42 915	1 324	—	—
Örebro län	—	—	—	—	—	—
Västmanlands län	164 043	—	—	—	64 974	33 504
Kopparbergs län	206 570	215 573	—	—	—	—
Gävleborgs län	252 015	191 798	72 014	37 099	36 055	22 287
Västernorrlands län	221 886	50 472	92 123	48 644	—	—
Jämtlands län	—	106 392	—	—	—	—
Västerbottens län	81 535	82 297	—	—	—	31 546
Norrbottnens län	6 402	172 553	—	—	—	—
Summa <i>Total</i>	4 620 615	3 653 193	257 466	144 131	295 014	175 462

Specifisering av gjorda fynd vid 1969 års skärmbildsundersökningar:

	Länsunder- sökningarna	Lasarett för psykiatrisk vård	Företag/ Skolor	Försvars- makten
Antal undersökningar	175 462	19 839	39 869	74 844
Därav				
Negativa	157 538	55 580		74 628
Tbc, läkt	873	214		29
Tbc, ej säkert läkt	1 202	285		24
Tbc, pågående (aktiv)	4	2		—
Övriga lungförändringar	1 030	317		128
Hjärt-, kärlfynd	236	47		7
Övriga extra pulmonärt	216	36		2
Anomali, deformitet	12	3		—
Ej säkert patologiskt	145	46		26
Betydelselösa fynd	14 201	3 177		—
Personen olämplig för skärmbild	5	1		—

Tab D 8. Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1969

Tuberculosis morbidity and mortality

Källa: Inom Nationalföreningen mot hjärt- och lungsjukdomar fört register; betr avlidna, publikationen »Dödsorsaker» (SOS) av statistiska centralbyrån och betr nyupptäckta tbc-fall årsrapport från Statens bakteriologiska laboratorium.

Län, städer Counties, county boroughs	Tbc-fall kvarstående i tuberkulosregistret den 31/12 Persons with TB registered at TB dispensaries					Nyupptäckta tbc-fall New findings of TB		Avlidna i tbc (alla slag) enligt statistiska centralbyråns material Deaths from TB (all forms)	
	Hela antalet All cases	På 1 000 inv. Per 1 000 inh.	Därav lungtbc TB of the lungs			Hela antalet All cases	På 1 000 inv. Per 1 000 inh.	Deaths from TB (all forms)	
			Hela antalet All cases	Öppen tbc Contagious				Antal Number	På 1 000 inv.
				Antal Number	På 1 000 inv.				
								Antal Number	På 1 000 inv.
Stockholms stad	3 478	4,6	3 211	409	0,5	386	0,5	73	0,10
Stockholms län	2 175	3,1	1 919	55	0,1	179	0,3	5	0,01
Uppsala län	284	1,4	258	15	0,1	37	0,2	3	0,02
Södermanlands län	973	4,0	820	53	0,2	54	0,2	13	0,05
Östergötlands län	1 203	3,2	1 071	33	0,1	62	0,2	15	0,04
Jönköpings län	518	1,7	420	30	0,1	44	0,1	10	0,03
Kronobergs län	470	2,6	421	33	0,2	33	0,2	6	0,04
Kalmar län	985	4,1	887	32	0,1	51	0,2	13	0,05
Gotlands län	309	5,7	253	15	0,3	18	0,3	1	0,02
Blekinge län	341	2,3	280	18	0,1	33	0,2	4	0,03
Kristianstads län	1 034	3,9	931	13	0,1	17	0,1	11	0,04
Malmö stad	1 089	4,2	930	22	0,1	85	0,3	17	0,07
Malmöhus län i övrigt	1 123	2,5	983	52	0,1	62	0,1	14	0,03
Hallands län	534	2,8	469	20	0,1	64	0,3	4	0,02
Göteborgs stad	1 319	3,0	1 148	49	0,1	135	0,3	20	0,04
Göteborgs o Bohus län i övrigt	923	3,7	784	41	0,2	81	0,3	6	0,02
Älvsborgs län	900	2,3	786	64	0,2	91	0,2	15	0,04
Skaraborgs län	431	1,7	358	7	0,0	65	0,3	5	0,02
Värmlands län	1 060	3,7	940	16	0,1	62	0,2	9	0,03
Örebro län	672	2,5	582	25	0,1	87	0,3	12	0,04
Västmanlands län	868	3,4	721	39	0,2	92	0,4	13	0,05
Kopparbergs län	863	3,1	710	43	0,2	82	0,3	8	0,03
Gävleborgs län	469	1,6	390	11	0,0	86	0,3	11	0,04
Västernorrlands län	1 234	4,5	1 015	43	0,2	91	0,3	18	0,07
Jämtlands län	397	3,1	291	9	0,1	48	0,4	3	0,02
Västerbottens län	1 267	5,4	1 025	50	0,2	114	0,5	12	0,05
Norrbottnens län	1 683	6,5	1 262	46	0,2	100	0,4	15	0,06
Summa Total 1969	26 602	3,3	22 865	1 243	0,2	2 259	0,3	336	0,04
» » 1968	28 141	3,6	23 974	1 258	0,2	2 321	0,3	364	0,05
» » 1965	36 153	4,7	30 339	1 904	0,3	2 847	0,4	355	0,05
» » 1960	53 981	7,2	45 015	3 171	0,4	4 194	0,6	598	0,08
» » 1950	82 542	11,8	59 320	7 905	1,1	10 550	1,5	1 553	0,22

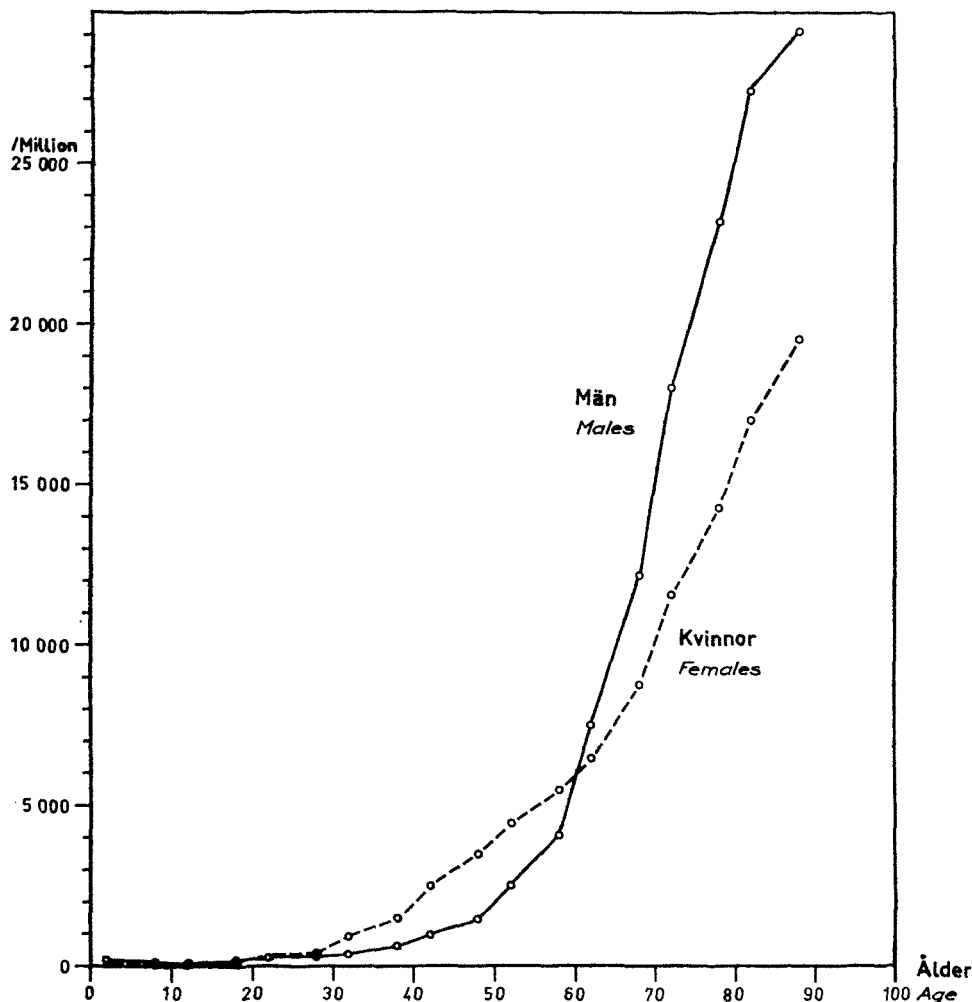
Tabell D 8

Antalet i tuberkulosregistret kvarstående fall av tuberkulos och av nyupptäckta fall återspeglar sjukdomens utbredning resp insjukningsrisken. Att fastställa, om en tuberkulos är »öppen», d v s i smittsamt stadium kan i många

fall vara vanskligt, varför uppgifterna härom är mindre säkra än övriga. Vad angår den geografiska variationen, måste man dessutom räkna med att det kan finnas lokala olikheter i den intensitet, varmed man uppsparar och anmäler tuberkulosfall.

Hela antalet år 1968 rapporterade fall av cancer på 1 miljon män resp kvinnor

Total number reported cases 1968 per 1 million men and women respectively

b. Maligna tumörer 1968 enligt anmälningar till cancerregistret

Från och med år 1958 registreras nyupptäckta cancerfall i Sverige vid det till socialstyrelsen knutna cancerregistret. Uppgiftsskyldighet föreligger för läkare vid sjukhus beträffande patienter inom såväl sluten som öppen vård och för patologer, cytologer och rättsmedicinare. De senare anmäler av dem på biopsi-, utstryks- eller obduktionsmaterial satta diagnoser, oavsett att fallen även anmäles från klinik. Endast ett fåtal fall torde falla utanför rapporteringen. De tumörformer, som anmälts till registret är för-

Tab D 9. Nya cancerfall per 1 miljon av medelbefolkningen efter kön och hemort, år 1968.

Crude incidence rates per 1 million of the mean population for all cancer as to sex and domicile, in 1968.

Hemort Domicile	Per 1 miljon invånare <i>Crude incidence rates</i>		
	Total	Män Males	Kvinnor Females
De tre största städerna <i>Three big towns¹⁾</i>	4 552	4 624	4 486
Andra städer <i>Other towns</i>	3 149	3 046	3 250
Landsbygden <i>Rural areas</i>	3 155	3 159	3 151
Riket <i>Sweden</i>	3 411	3 375	3 448

¹⁾ Stockholm, Göteborg, Malmö.

Tab D 10. De tio vanligaste lokalisatöerna bland nya cancerfall år 1968.

The ten most common cancer sites in each sex. New cases 1968.

Män <i>Males</i>	%	Kvinnor <i>Females</i>	%
Prostata <i>Prostate</i>	20,4	Bröstkörteln <i>Breast</i>	23,1
Magsäcken <i>Stomach</i>	10,2	Tjocktarmen <i>Colon</i>	7,8
Lunga, primärt <i>Lung, primary</i>	9,8	Äggstockarna <i>Ovary</i>	6,8
Tjocktarmen <i>Colon</i>	7,2	Livmoderhalsen <i>Cervix uteri</i>	6,6
Urinblåsan <i>Bladder</i>	5,6	Magsäcken <i>Stomach</i>	6,5
Ändtarmen <i>Rectum</i>	4,8	Livmodern <i>Corpus uteri</i>	5,7
Malignt lymfom <i>Malignant lymphoma</i>	4,7	Nervsystemet <i>Nervous system</i>	3,7
Njure <i>Kidney</i>	4,5	Ändtarmen <i>Rectum</i>	3,6
Bukspottkörteln <i>Pancreas</i>	4,0	Malignt lymfom <i>Malignant lymphoma</i>	3,5
Nervsystemet <i>Nervous system</i>	3,5	Bukspottkörteln <i>Pancreas</i>	3,2

utom klart maligna processer samtliga intrakraniella tumörer och svulster med endokrin aktivitet. Undantagna från anmälan är således de flesta benigna tumörer.

Förutom persondata angående patienten, såsom födelsedatum, kön, hemort och civilstånd innehåller canceranmälan en detaljerad diagnos med uppgift om huruvida denna grundats på klinisk eller patologisk-anatomisk undersökning etc. I anmälan finnes dessutom uppgifter som möjliggör ytterligare efterforskningar, såsom namnet på sjukhuset där den sjuke vårdats, dennes journalnummer och inskrivningsdatum. Uppgifterna stansas på hålkort, som sedermera konverteras till magnetisk tape. Kodsättningen av tumörernas läge och histologiska utseende sker i enlighet med en av WHO utarbetad rekommendation till cancerregister.

Cancerregistrets huvuduppgift är att producera en tillförlitlig morbiditetsstatistik för cancer och besläktade sjukdomar. Registret kan även tjäna som underlag för forskning,

Tab D 11. Antal nya cancerfall diagnosticerade 1968 fördelade efter primärtumörens läge *No. of new cases of cancer diagnosed in 1968 by primary site. (Cancer registry)*

Källa: Socialstyrelsens cancerregister.

Statistisk klassifikation <i>Statistical classification</i>	Primärt läge <i>Primary site</i>	Antal fall <i>No. of cases</i>			Fall per 1 milj inv <i>Per 1 million inh.</i>	
		Samtliga <i>Total</i>	Män <i>M</i>	Kvinnor <i>F</i>	Män <i>M</i>	Kvinnor <i>F</i>
140—48	Malign tumör i munhåla och svalg <i>Malignant neoplasm of oral cavity and pharynx</i>	624	423	201	108	50
150	Malign tumör i matstrupen <i>Malignant neoplasm of oesophagus</i>	276	187	89	47	22
151	Malign tumör i magsäcken <i>Malignant neoplasm of stomach</i>	2 247	1 356	891	343	225
152, 153	Malign tumör i tarmen utom ändtarmen <i>Malignant neoplasm of intestine except rectum</i>	2 146	1 031	1 115	261	281
154	Malign tumör i ändtarmen <i>Malignant neoplasm of rectum</i>	1 128	641	487	162	123
157	Malign tumör i bukspottkörteln <i>Malignant neoplasm of pancreas</i>	971	539	432	136	109
161	Malign tumör i struphuvudet <i>Malignant neoplasm of larynx</i>	162	148	14	37	4
162, 163	Malign tumör i luftstrupe, lufttrör, lunga och lungsäck, icke angiven som metastatisk <i>Malignant neoplasm of trachea, and of bronchus and lung not specified as secondary</i>	1 749	1 372	377	347	96
170	Malign tumör i bröstkörteln <i>Malignant neoplasm of breast</i>	3 183	23	3 160	6	798
171	Malign tumör i livmoderhalsen <i>Malignant neoplasm of cervix uteri</i>	908	—	908	—	229
172—174	Malign tumör i annan el ospecificerad del av livmodern <i>Malignant neoplasm of other and unspecified parts of uterus</i>	904	—	904	—	229
175	Malign tumör i äggstock, äggledare och breda ligamentet <i>Malignant neoplasm of ovary, tube and broad ligament</i>	926	—	926	—	234
177	Malign tumör i prostata <i>Malignant neoplasm of prostate</i>	2 724	2 724	—	689	—
180	Malign tumör i njure <i>Malignant neoplasm of kidney</i>	993	602	391	152	99
181	Malign tumör i urinblåsa och andra urinorgan <i>Malignant neoplasm of urinary organs</i>	1 045	746	299	189	75
190, 191	Malign tumör i huden <i>Malignant neoplasm of skin</i>	1 132	643	489	162	124
193	Tumör i hjärnan och i övriga nervsystemet <i>Neoplasm of brain and other parts of nervous system</i>	965	461	504	117	127
194	Malign tumör i sköldkörteln <i>Malignant neoplasm of thyroid gland</i>	285	79	206	20	52
195	Malign tumör i endokrina körtlar <i>Malignant neoplasm of endocrine glands</i>	253	100	153	25	39
196, 197	Malign tumör i ben och bindväv <i>Malignant neoplasm of bone and connective tissue</i>	263	144	119	36	30
204	Leukemi <i>Leukaemia and leukaemia</i>	871	479	392	121	99
200—203, 205	Malign tumör primär i lymfatisk och blodbildande vävnad <i>Lymphosarcoma and other neoplasms of lymphatic and haematopoietic system</i>	1 136	643	493	162	124
155, 158, 160, 164, 176, 178, 179, 192	Övriga maligna tumörer <i>Other malignant neoplasms</i>	1 265	599	666	152	169
156, 159, 199	Maligna tumörer med otillräckligt specificerat läge <i>Malignant neoplasms of unspecified site</i>	836	394	442	100	111
Summa Total		26 992	13 334	13 658	3 372	3 449

Tab D 12. Antal nya cancerfall diagnosticerade 1968 fördelade efter primärtumörens läge och patientens hemort

No. of new cases of cancer diagnosed in 1968 by primary site and domicile. (Cancer registry)

Källa: Socialstyrelsens cancerregister.

Statistisk klassifikation <i>Statistical classification</i>	Samtliga fall <i>Total</i>	Hemort <i>Domicile</i>						
Detaljnummer <i>Detailed list</i>		Stockholm	Göteborg	Malmö	S:s stor- städer <i>Total big towns</i>	Övriga städer <i>Other towns</i>	Samtliga städer <i>All towns</i>	Landsbygd <i>Rural areas</i>
140—148	624	72	24	20	116	203	319	305
150	276	47	20	13	80	99	179	97
151	2 247	247	135	81	463	747	1 210	1 037
152, 153	2 146	243	138	115	496	803	1 299	847
154	1 128	142	74	41	257	429	686	442
157	971	128	61	35	224	375	599	372
161	162	24	12	15	51	64	115	47
162, 163	1 749	343	148	114	605	622	1 227	522
170	3 183	468	209	161	838	1 197	2 035	1 148
171	908	147	58	34	239	380	619	289
172—174	904	114	55	30	199	342	541	363
175	926	134	48	39	221	362	583	343
177	2 724	343	157	168	668	886	1 554	1 170
180	993	146	69	49	264	360	624	369
181	1 045	172	68	57	297	380	677	368
190, 191	1 132	113	81	55	249	424	673	459
194	285	36	21	8	65	105	170	115
195	253	28	19	29	76	95	171	82
196, 197	263	25	16	9	50	105	155	108
193	965	131	86	66	283	336	619	346
204, (204,5)	871	120	32	43	195	329	524	347
200—203	1 118	115	58	48	221	400	621	497
205	18	5	—	—	5	10	15	3
155, 158, 160, 164, 176, 178, 179, 192	1 265	194	101	79	374	470	844	421
156, 159, 199	836	69	40	22	131	345	476	360
Summa Total 1968	26 992	3 606	1 730	1 331	6 667	9 868	16 535	10 457
» » 1965	24 775	3 370	1 605	1 080	6 055	8 626	14 681	10 094
» » 1960	20 006	2 827	1 267	869	4 963	6 529	11 492	8 514

då i registreringen ingår en specifikation av tumörernas lokalisering och morfologiska typ med uppgifter för varje fall om sjukhus, journalnummer etc.

Den elfte årsredogörelsen från registret avser verksamhetsåret 1968. Den är avfattad på engelska under titeln »Cancer Incidence in Sweden 1968», National Board of Health and Welfare. Då den ej ingår i serien Sveriges officiella statistik vill socialstyrelsen lämna en kort sammanfattning i föreliggande publikation.

Tabell D 11 visar hur samtliga anmälda fall (26 992) fördelar sig på män, kvinnor och grupper av diagnoser. Diagrammet visar åldersfördelningen av de insjuknade per 1 miljon av medelfolkmängden.

Inom de flesta tumörformerna föreligger en övervikt för stadsbefolkningen, oftast mest markerad i de tre största städerna, Stockholm, Göteborg och Malmö. Som exempel

på detta förhållande kan anföras lungcancer. För denna tumörform var antalet fall av manligt kön i hela landet 331 per 1 miljon invånare. Motsvarande siffra för enbart Stockholm var 762, för de tre stora städerna sammanslagna 670, för övriga städer i landet 297 och för landsbygden 223. Beträffande lungcancer förelåg även en klar övervikt för män (könskvoten män/kvinnor för hela landet 4,0—1). Dessa uppgifter rörande lungcancerens frekvens i Sverige överensstämmer i stort sett med motsvarande erfarenheter från andra länder.

c. Karies hos sjuåringar

Tab D 13. Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta sjuåriga skolbarn 1941—1969

Teeth with untreated caries in per cent of total number of permanent teeth in seven year old children

Källa: Kalenderårsrapporter från tandvårdsinspektörerna.

Landstingsområde, städer	1941	1945	1950	1955	1960	1965	1968	1969
Stockholms stad	—	—	—	24,1	23,4	20,3	18,4	18,7
Stockholms län	27,5	20,9	25,3	24,0	23,7	19,0	19,3	17,2
Uppsala län	—	16,2	19,0	21,2	19,9	16,1	17,1	16,4
Södermanlands län	22,7	16,1	14,7	19,9	16,1	16,3	17,1	15,9
Norrköpings stad	—	—	—	28,3	26,6	29,0	21,4	21,2
Östergötlands län i övr.	37,9	35,5	34,3	34,1	29,4	21,0		
Jönköpings län	33,3	22,0	28,5	29,0	27,7	23,3	18,8	18,8
Kronobergs län	29,8	25,4	34,5	31,5	23,9	25,9	23,4	21,4
Kalmar läns norra	24,9	25,5	19,6	19,8	16,6	16,1	20,8	19,1
Kalmar läns södra	—	29,4	26,0	30,7	26,1	21,6	17,7	13,6
Gotlands län	—	16,7	25,7	21,3	34,5	29,9	23,4	29,6
Blekinge län	—	13,9	29,9	35,3	36,2	32,4	29,4	29,9
Kristianstads län	27,7	25,3	32,0	29,8	30,8	24,3	22,2	21,0
Malmö stad	—	—	..	36,9	36,9	30,0	29,3	26,4
Hälsingborgs stad	—	—	35,8	40,0	34,1	27,0	18,4	19,2
Malmöhus län i övrigt	22,7	30,5	29,0	32,6	31,1			
Hallands län	51,3	26,6	33,2	34,9	29,4	20,5	17,3	18,5
Göteborgs stad	—	—	33,7	30,4	34,8	24,9	20,1	20,0
Göteborgs län i övr.	28,4	27,8	31,7	30,7	27,2	23,0	23,8	21,4
Älvsborgs län	31,5	27,2	35,5	35,9	30,4	25,6	21,8	19,7
Skaraborgs län	30,7	32,8	31,3	22,2	21,5	22,3	21,7	19,4
Värmlands län	38,6	33,6	33,1	33,8	31,7	26,0	25,8	25,0
Örebro län	33,9	25,6	37,4	34,8	30,6	26,7	21,1	19,6
Västmanlands län	15,8	15,9	17,8	21,5	25,9	21,7	17,2	17,2
Kopparbergs län	—	—	23,0	20,8	20,2	15,2	14,1	15,6
Gävle stad	20,8	19,4	31,7	25,7	21,5	21,8	20,3	18,1
Gävleborgs län i övr.	16,0	24,6	24,2	21,5	19,7			
Västernorrlands län	—	..	31,7	27,6	26,0	22,2	21,3	17,3
Jämtlands län	—	34,7	32,1	28,1	24,6	21,4	17,7	21,3
Västerbottens län	33,2	27,3	27,2	21,2	22,6	25,6	23,1	24,7
Norrbottnens län	44,3	28,1	29,0	32,0	30,3	24,8	23,5	18,8
Hela riket (medeltal)	29,1	24,1	29,3	28,3	27,1	22,9	20,6	19,5

Tabell D 13

Med aktuell kariesprocent menas antalet permanenta tänder angripna av karies men ej behandlade satta i relation till hela antalet frambrutna, permanenta tänder.

Före 1949 räknades som sjuåringar barnen i folkskolans första klass, men fr o m nämnda år har man gått direkt efter åldern.

Procenttalens växlingar från år till år inom sam-

ma län kan tänkas delvis sammanhänga med brister i det statistiska materialet.

Det är troligt, att nedgången i riksmideltalet efter 1950 delvis men icke helt sammanhänger med den alltmer ökade vården av sexåringarnas tänder (jfr 1954 års årgång av denna publikation).

Den aktuella kariesprocenten för sexåringar var vart och ett av åren 1960, 1965, 1968 och 1969 resp 22,7, 21,6, 19,4 och 19,0.

d. Förlossningar

Definitionen på *levande född* har fr o m 1960 ändrats till överensstämmelse med den internationella, av WHO rekommenderade (MF 1959:83). Tidigare räknades endast andning som tecken på liv. Nu skall även hänsyn tagas till andra tecken, såsom hjärtslag, pulsationer i navelsträngen och tydliga, spontana rörelser av skelettmuskulaturen.

Fr o m år 1952 har definitionen på begreppet fullgånge nyfödd ändrats till överensstämmelse med internationell konvention. Tidigare räknades barn, som var minst 47 cm långt eller vägde minst 2 700 g som fullgånget, varvid längden vid skiljaktigt utslag fick avgöra. Nu går gränsen så, att den som väger mer än 2 500 g räknas som fullgånge. Efter denna ändring väntar man att finna en minskad frekvens ofullgångna nyfödda enligt årsberättelserna, men så är icke fallet. Tvärt om inträffade på det hela taget en höjning efter 1951. Förklaringen härtill synes ligga i att man tidigare huvudsakligen gått efter längden vid barnens klassificering och att längd- och viktnormerna icke helt motsvarade varandra. (Se denna publikation årgång 1952). En specificerad fördelning av de nyföddas vikter ges i tabell D 16.

Tab D 14. Förlossningar och födda barn år 1969 fördelade efter sjukvårdsområde
Deliveries and newborn according to region

Tabell D 14 har icke kunnat framställas till denna årgång på grund av försening orsakad av omläggning av den automatiska datarutinen. Det kan dock nämnas, att hela antalet födda barn (levande och dödfödda) var 108 493 (se bilaga 5), varav antalet barnaföderskor kan beräknas till approximativt 107 400. Enligt uppgift från statistiska centralbyrån hade ingen barnaföderska dött på grund av förlossningskomplikation (numren 651—662 i 1965 års revision av ICD).

Tab D 15. Förlossningar på anstalt år 1969 fördelade efter barnaföderskans ålder, civilstånd och bördens ordningsnummer. Relativtal per 100 000 barnaföderskor

Births per 100 000 according to marital status, age and birth order (g = married; og = not married)

Källa: Sjukhusens årsberättelser

Börd- nummer Birth order No.	Under 20 år		20—24 år		25—29 år		30—34 år		35—39 år		40 år och däröver		Summa
	g	og	g	og	g	og	g	og	g	og	g	og	
1	2 322	5 073	14 938	4 568	10 570	917	2 588	243	750	97	171	11	42 248
2	539	304	10 965	1 116	14 122	454	5 894	133	1 470	53	317	13	35 380
3	25	8	2 049	167	5 318	169	4 540	87	1 709	55	429	13	14 569
4	2	2	416	27	1 209	84	1 557	63	1 097	40	351	11	4 859
5	—	—	40	4	342	31	511	34	513	23	237	19	1 754
6	—	—	2	—	59	4	173	17	205	28	133	15	636
7 och högre	—	—	4	—	32	—	119	6	197	8	177	11	554
Summa	2 888	5 387	28 414	5 882	31 652	1 659	15 382	583	5 941	304	1 815	93	100 000

Tabell D 15

Talen visar hur många kvinnor per 100 000 barnaföderskor som förlösts första, andra, tredje o s v gången under redovisningsåret. Endast anmälningspliktiga bördor har därvid räknats, d v s levande födda och dödfödda, som avlidit efter 28:e havandeskapsveckan (eller vid ovisshet om tiden, mäter minst 35 cm i längd). Om barn fötts inom eller utom äktenskap har ingen betydelse för ordningsnumret i detta fall. Bland ogifta har inräknats änkor och fränskilda.

Antalet bördor, som tabellen grundar sig på, framgår av tablan till höger. Det är mindre än hälften av samtliga bördor i landet, vilket beror på att ett antal huvudmän övergått till automatisk databehandling av individbaserade uppgifter och därvid under en övergångsperiod befriats från att inlämna den del av årsberättelsen från vilken uppgifterna hämtas.

Ett sammandrag för 1952 (det första år för vilket uppgifter föreligger), 1968 och 1969 följer från de sjukhus, som lämnat uppgifter om bördens ordningsnummer.

Det kan nämnas, att även statistiska centralbyrån i publikationen Befolkningsförändringar, SOS, redovisar födda barn fördelade efter moderns födelseår och civilstånd samt barnets ordningsnummer.

	År 1952	1968	1969
Antal bördor med uppgift <i>Cases with information on birth order</i>	96 433	68 808	47 331
Därav i % bördnummer: <i>Thereof (%) birth No.:</i>			
1	39,7	43,8	42,2
2	31,1	33,9	35,4
3	15,9	14,3	14,6
4	7,1	5,0	4,9
5	3,1	1,7	1,8
6	1,4	0,7	0,6
7 eller högre	1,7	0,6	0,5
Summa Total	100,0	100,0	100,0

Tab D 16. Antal födda barn år 1969 med fördelning på viktklasser

Newborn according to weight

Källa: Sjukhusens årsberättelser

Viktklass <i>Weight</i>	Levande födda <i>Live births</i>		Dödfödda <i>Stillbirths</i>		Summa födda
	Hela antalet <i>Total</i>	Därav avlidna inom 7 dagar efter förlossningen ¹	Hela antalet <i>Total</i>	Därav döda före intagningen ²	<i>Total No. of newborn</i>
Över 2 500 g	52 288	125	195	103	52 483
2 500—2 001 g	1 551	48	69	49	1 620
2 000—1 501 g	463	66	83	55	546
1 500—1 001 g	213	94	56	39	269
Högst 1 000 g	88	80	42	28	130
Summa <i>Total</i>	54 603	413	445	274	55 048

¹ Deceased within 7 days from delivery. — ² Dead before admission.

Tabell D 16

Tabellen omfattar barn födda på anstalt (sluten vård). Av de födda barnen har uppgift om viktklasser erhållits för endast 55 048, vilket samman-

hänger med förhållanden omnämnda i kommentaren till tabell D 15.

e. Legala aborter, steriliseringar, kastreringar

Abort enligt lagen om avbrytande av havandeskap den 17 juni 1938 (nr 318) med ändring den 17 maj 1946, 5 juni 1963, 20 mars 1964 och 23 maj 1969 kan erhållas efter tillstånd antingen av socialstyrelsen eller, då fråga icke är om abort på eugeniska indikationer eller icke är om ökad risk för fosterskada eller icke gäller rättsinkapabla kvinnor, av två läkare (på s k tvåläkarutlåtande). Med rättsinkapabel menas i detta fall, att kvinnan på grund av rubbad själsverksamhet anses sakna förmåga att själv lämna giltigt samtycke till ingreppet. Dessutom kan avbrytande av havandeskap i vissa fall ske utan sådant tillstånd, om tiden icke medger dess inhämtande (s k nödfall). Lagändringen år 1946 innebar, att förutsättningarna för avbrytande av havandeskap i viss mån utökades, samtidigt som medicinalstyrelsen erhöll större befogenhet att lämna tillstånd. Lagändringen år 1963 innebar att abort enligt denna lag även må erhållas när med skäl kan antagas att det väntade barnet på grund av skada under fosterstadiet kommer att lida av svårartad sjukdom eller lyte. På denna indikation beviljades år 1969 236 aborter, varav 235 på grund av uppgift från modern om rubeolaexposition.

Eugeniska indikationer gäller fall, då abort beviljats emedan det väntade barnet befarats komma att lida av kroppslig eller psykisk sjukdom, bli psykiskt utvecklingsstört eller missbildat. De medicinska eller socialmedicinska indikationerna avser ofta fall då kvinnan på grund av sjukdom eller svaghet icke ansetts böra föda barnet eller då dess framfödande och uppfostran förutsetts komma att bli henne övermäktigt. De sjukdomar det här är fråga om är i regel depressioner eller andra psykiska rubbningar, men även kroppssjukdomar förekommer. Den humanitära indikationen tillämpas vanligen då fråga är om brottsligt hävdande, dvs att kvinnan vid graviditetens början ej fyllt 15 år (152 verkställda fall) eller att hon utsatts för våldtäkt (2 fall 1969).

Ansökan om abort kan inges av kvinnan själv eller — då hon är rättsinkapabel — av den som har vårdnaden om henne.

Det statistiska material, som här redovisas, består av uppgifter om antalet ansökningar till socialstyrelsen om abort, antalet bifallna sådana ansökningar och antalet av dem som verkställts, vidare av uppgifter om aborter som verkställts på tvåläkarutlåtande och vid nödfall. Från 1968 redovisas även graviditetens längd vid abortoperationen. Se tabell D 17 och D 18. Antalet *ansökningar* om abort, som ställts till *socialstyrelsen* vissa år framgår av följande tablå, vari även de bifallna anges.

År Year	1950	1955	1960	1965	1968	1969
Antal ansökningar <i>Applications for abortion to the National Board of Health and Welfare</i>	6 351	5 694	4 085	6 669	7 554	7 646
Därav bifallna <i>Thereof granted, No.</i>	5 149	4 060	2 552	5 745	7 072	7 278
Bifallna % <i>Granted in per cent</i>	81	71	62	86	94	95

Avbrytande av havandeskap på annan grund än sjukdom eller kroppsfel hos kvinnan må ej företagas efter havandeskapets tjugonde vecka. Socialstyrelsen må dock när

(Forts på sidan 119)

Tab D 17. Legal aborter 1969 efter tillstånd av socialstyrelsen

Abortions induced for medical or legal indications granted by the National Board of Health and Welfare

Källa: Till socialstyrelsen under redovisningsåret inkomna abortansökningar och motsvarande operationsrapporter.

	Antal ansök- ningar till social- styrelsen <i>No. of applications</i>	Antal därav beviljade <i>Granted</i>	Därav verkställda på <i>No. operated</i>						
			Eugenisk indikation <i>Eugenic indication</i>	Medicinsk o social- medicinsk indikation <i>Medical and socio- medical indication</i>		Risk för fosterskada <i>Risk of fetal injury</i>	Humanitär indikation <i>Humanitary indication</i>	Summa verkställda <i>No. operated</i>	
				Sjukdom <i>Disease</i>	Svaghet <i>Weakness</i>				
					Förutsedd svaghet <i>Anticipated weakness</i>				
Antal Number	7 646	7 278	8	127	2 804	3 447	217	39	6 642
Civilstånd Marital status									
Ogift <i>Single</i>	3 512	3 287	3	47	900	1 961	91	39	3 041
Gift <i>Married</i>	3 390	3 274	5	65	1 587	1 181	121	—	2 959
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	744	717	—	15	317	305	5	—	642
Ålder Age									
— 14 år <i>years</i>	30	28	—	—	—	—	—	26	26
15—19 »	1 664	1 561	1	16	349	1 017	52	13	1 448
20—24 »	1 929	1 796	3	26	528	1 016	66	—	1 639
25—29 »	1 343	1 286	2	17	503	596	58	—	1 176
30—34 »	1 151	1 109	1	30	526	418	24	—	999
35—39 »	970	946	—	19	568	271	15	—	873
40—44 »	515	508	—	18	302	125	2	—	447
45— »	44	44	1	1	28	4	—	—	34
Antal föregående förloss- ningar (exkl aborter) No. of earlier deliveries									
0	2 918	2 702	3	42	667	1 642	107	39	2 500
1	1 265	1 202	2	26	403	606	61	—	1 098
2	1 506	1 448	1	25	626	637	25	—	1 314
3	1 006	986	2	20	490	351	15	—	878
4	581	572	—	9	366	144	9	—	528
5	222	221	—	5	144	46	—	—	195
6	83	83	—	—	58	14	—	—	72
7	43	43	—	—	34	4	—	—	38
8	19	18	—	—	14	2	—	—	16
9 och fler	3	3	—	—	2	1	—	—	3
Graviditetens längd vid verk- ställigheten Pregnancy length at the operation									
— 12 veckor <i>weeks</i>	.	.	2	35	981	1 315	65	13	2 411
13—19 »	.	.	4	53	1 649	2 081	142	22	3 951
20— »	.	.	2	39	174	51	10	4	280

Tabell D 17

Uppgifterna om verkställda aborter hänförde sig före 1959 till rapporter som inkommit till socialstyrelsen under resp år, men 1959 infördes den ändringen beträffande operationer med social-

styrelsens tillstånd, att talen gäller verkställda aborter av de under redovisningsåret bifallna ansökningarna, vare sig de verkställdes under året eller senare.

Inter dödsfall inträffade i samband med abort-operation år 1969.

Tab D 18. Legala aborter 1969 efter tillstånd av två läkare (s k tvåläkarutlåtande) och totala antalet aborter

Abortions induced for medical or legal indications with authorization of two physicians and total operated

Källa: Till socialstyrelsen under redovisningsåret inkomna rapporter om operationer på tvåläkarutlåtande

	Verkställda aborter på No. operated				Summa Total	Samtliga verkställda aborter ¹ Total operated
	Medicinsk o socialmedicinsk indikation Medical and socio-medical indication			Humanitär indikation Humanitary indication		
	Sjukdom Disease	Svaghet Weakness	Förutsedd svaghet Anticipated weakness			
Antal Number	960	3 279	2 739	115	7 093	13 735
Civilstånd Marital status						
Ogift Single	348	1 317	1 457	114	3 236	6 277
Gift Married	513	1 561	1 016	1	3 091	6 050
Förut gifta Widowed or divorced	99	401	266	—	766	1 408
Ålder Age						
— 14 år years	—	1	1	103	105	131
15—19 »	118	586	739	11	1 454	2 902
20—24 »	195	747	698	1	1 641	3 280
25—29 »	210	665	500	—	1 375	2 551
30—34 »	191	534	380	—	1 105	2 104
35—39 »	153	474	271	—	898	1 771
40—44 »	84	236	140	—	460	907
45— »	9	36	10	—	55	89
Antal föregående förlossningar (exkl aborter) No. of earlier deliveries						
0	297	1 012	1 193	114	2 616	5 116
1	189	543	454	1	1 187	2 285
2	242	765	542	—	1 549	2 863
3	143	532	335	—	1 010	1 888
4	58	273	125	—	456	984
5	21	101	58	—	180	375
6	4	35	22	—	61	133
7	1	8	7	—	16	54
8	2	7	2	—	11	27
9 och fler	3	3	1	—	7	10
Graviditetens längd vid verkställigheten Pregnancy length at the operation						
— 12 veckor weeks	628	2 094	1 762	68	4 552	6 963
13—19 »	299	1 149	961	45	2 454	6 405
20— »	33	36	16	2	87	367

¹ Av socialstyrelsen beviljade + 2-läkarutlåtande.

(Forts från sidan 116)

synnerliga skäl är därtill medgiva ingreppets utförande jämväl därefter intill utgången av tjugofjärde veckan (lag av den 17 maj 1946). I 223 fall har socialstyrelsen lämnat sådant medgivande.

För 636 av de 7 278 kvinnor, som av socialstyrelsen år 1969 beviljats legal abort har sådan ej ägt rum med följande motiveringar: Sökanden har fullföljt graviditeten i 90 fall; spontanabort i 76 fall; ej gravid i 8 fall; okänd anledning i 462 fall.

Det är vanligt att ansökan om abort åtföljs av ansökan om sterilisering. År 1969 uppgick antalet dubbelansökningar till 1 171, som samtliga beviljades. Socialstyrelsen kan ställa sterilisering av kvinnan som villkor för abort, i fall där eugenisk indikation föreligger. Denna procedur har emellertid icke tillämpats sedan år 1964.

Steriliseringar. Förhållandena på hithörande område regleras genom lagen den 23 maj 1941 (nr 282) om sterilisering, ändrad 20 mars 1964. Liksom i fråga om aborter kan ingreppet utföras antingen efter tillstånd av socialstyrelsen eller, i vissa fall, på utlåtande av två läkare och dessutom i s k nödfall av en läkare. Ansökan om sterilisering kan inges av vederbörande själv eller — om denne är rättsinkapabel — av den som har vårdnaden om honom eller henne. Formellt kan — enligt ännu gällande lag — sterilisering föreskrivas av socialstyrelsen utan särskild ansökan, då den ställs som villkor för abort och i samband med dispens för äktenskap, där endera eller bägge makarna lider av ärftlig, psykisk rubbning.

	1950	1955	1960	1965	1968	1969
Antal ansökningar till socialstyrelsen om sterilisering <i>Applications for sterilization to the National Board of Health and Welfare</i>	2 168	1 848	2 065	1 731	1 681	1 762
Därav bifallna <i>Granted</i>	2 015	1 668	1 895	1 616	1 616	1 694
Bifallna i % <i>Granted in per cent</i>	93	90	92	93	96	96

De beviljade ansökningarna fördelade sig på kön och indikationer m m som framgår av tabell D 19. Där anges också hela antalet verkställda steriliseringar.

Kastreringar. Förhållandena på hithörande område regleras genom lagen den 24 mars 1944 (nr 133) om kastrering, ändrad 20 mars 1964 och 16 juni 1966. Ingreppet kan verkställas antingen med tillstånd av socialstyrelsen eller, i vissa fall, på utlåtande av två läkare.

Under år 1969 inkom till socialstyrelsen 4 ansökningar om kastrering, vilka alla bifölls. Antalet under år 1969 inkomna berättelser om verkställda kastreringar var 3, samtliga avseende transsexuella.

Här följer en sammanställning av under senare år av socialstyrelsen beviljade kastreringar med uppgift om indikationen.

År	1960	1965	1967	1968	1969
Indikation:					
Kriminalpolitisk	10	1	1	1	—
Humanitär	2	5	1	—	3
Kriminalpolitisk + humanitär	1	3	4	4	—
Summa	13	9	6	5	3

Tab D 19. Legal steriliseringar år 1969 *Sterilizations*

Källa: Av socialstyrelsen under redovisningsåret beviljade ansökningar och motsvarande operationsrapporter; under året inkomna rapporter om operationer på tvålåkarutlåtande.

	Antal ansök- ningar till social- styrelsen <i>No. of applica- tions¹</i>	Antal därav beviljade <i>Granted</i>	Därav verkställda på <i>No. operated</i>						Verkställda på 2-läk ut- låtande ² Medicinsk indikation			Total- summa <i>Total steriliza- tions</i>
			Eugenisk indikation <i>Eugenic indication</i>		Social indikation <i>Social indication</i>		Medi- cinsk indika- tion, kvinnor <i>Medical indication, females</i>	Summa <i>Total</i>		Medicinsk indikation <i>Medical indication</i>		
			M <i>M</i>	Kv <i>F</i>	M <i>M</i>	Kv <i>F</i>		Hela antalet <i>Total</i>	därav män <i>Males</i>		Kvinnor <i>Females</i>	
Antal <i>Number</i>	1 762	1 694	5	14	3	55	1 356	1 433	8	140	1 573	8
Civilstånd <i>Marital status</i>												
Ogift <i>Single</i>	113	108	—	1	3	23	62	89	3	8	97	3
Gift <i>Married</i>	1 455	1 399	4	13	—	20	1 150	1 187	4	129	1 316	4
Förut gifta <i>Widowed or divorced</i>	194	187	1	—	—	12	144	157	1	3	160	1
Ålder <i>Age</i>												
—14 år <i>years</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15—19 »	7	7	—	—	—	2	4	6	—	—	6	—
20—24 »	50	32	—	2	2	5	17	26	2	4	30	2
25—29 »	209	182	—	—	1	15	131	147	1	18	165	1
30—34 »	462	448	1	6	—	20	355	382	1	27	409	1
35—39 »	611	607	3	2	—	8	517	530	3	53	583	3
40—44 »	394	390	1	3	—	5	311	320	1	32	352	1
45— »	29	28	—	1	—	—	21	22	—	6	28	—
Antal föregående för- lossningar (exkl aborter) <i>No. of earlier deliveries</i>												
0	50	48	.	1	.	13	30	44	.	9	53	.
1	101	98	.	1	.	12	71	84	.	20	104	.
2	312	293	.	7	.	11	230	248	.	32	280	.
3	435	409	.	2	.	4	342	348	.	29	377	.
4	418	408	.	3	.	7	334	344	.	17	361	.
5	229	228	.	—	.	3	192	195	.	16	211	.
6	112	111	.	—	.	4	89	93	.	10	103	.
7	48	48	.	—	.	1	40	41	.	1	42	.
8	24	24	.	—	.	—	20	20	.	3	23	.
9 och fler	13	13	.	—	.	—	8	8	.	3	11	.
Graviditetens längd vid verkställigheten <i>Pregnancy length at the operation</i>												
—12 veckor <i>weeks</i>	.	.	.	4	.	8	275	287	.	33	320	.
13—19 »	.	.	.	3	.	19	616	638	.	27	665	.
20— »	.	.	.	—	.	3	41	44	.	4	48	.

¹ to the National Board of Health and Welfare. — ² Operated with authorization of two physicians.

BILAGOR

Bilaga 1 Annex 1

Vårdplatserna inom den slutna kroppssjukvården fördelade efter vårdform, med

Beds in somatic hospitals according to type of care, with individual data for the specialized general hospitals

Vårdform Type of care	Summa kroppssjukhus Total somatic hospitals	Total- summa lasarett Total (general hospitals)	1. Undervärdningslasarett			
			Summa grupp 1	Karolinska sjukhuset, Stockholm ¹	Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus, Stockholm	
Huvudman						
Sjukhusets kodnummer Code number of hospital				11 001	10 002	
Kategori Responsible authority				S	F	
Länshövsten County, county borough				—	A	
Kliniker med egen specialläkare Departments with a specialist doctor of its own	56 010	51 405	10 620	1 729	158	
1 Invärtes medicin Internal medicine	10 457	10 355	1 483	113(†)	—	
2 Medicinsk barnsjukvård Pediatrics (non-surgical)	2 535	2 535	723	102(†)	68	
3 Medicinsk lungsjukvård Non-surgical pulmonary diseases	2 837	1 557	425	120(†)	—	
4 Epidemivård Epidemic care and similar	2 695	2 000	388	—	—	
5 Reumatologi Rheumatology	1 299	373	265	73 †	—	
6 Hud- och könssjukdomar Dermato-venereology	750	750	394	128(†)	—	
7 Neurologi Neurology	456	456	280	84(†)	—	
8 Allergologi Allergology	120	120	29	—	—	
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka Geriatrics and care of chronic sick	5 474	4 525	309	—	—	
10 Psykiatri (vuxen) Psychiatry (adult)	1 808	1 776	530	88 †	—	
11 F d mentalsjukhus	3 301	3 301	—	—	—	
12 Barn- och ungdomspsykiatri Child and adolescent psychiatry	493	493	138	12(†)	20	
13 Kirurgi Surgery	10 476	10 350	1 315	151(†)	—	
14 Barnkirurgi Child surgery	303	303	281	67(†)	70	
15 Ortopedi Orthopedics	2 417	1 922	497	—	—	
16 Neurokirurgi Neurosurgery	320	320	249	74(†)	—	
17 Thoraxkirurgi Thoracic surgery	318	318	279	64(†)	—	
18 Plastikkirurgi Plastic surgery	341	341	251	50 †	—	
19 Urologi Urology	422	422	242	44 †	—	
20 Obstetrik Obstetrics	2 594	2 594	511	80 †	—	
21 Gynäkologi Gynecology	2 425	2 425	446	74 †	—	
22 Ögonsjukdomar Ophthalmology	955	955	262	57(†)	—	
23 Öron-, näs- och halssjukdomar Oto-rhino-laryngology	1 526	1 526	370	80(†)	—	
24 Rehabilitering Rehabilitation	269	269	40	12 †	—	
25 Radiologi Radiology	828	828	562	147(†)	—	
26 Övriga kliniker Other departments	591	591	351	109(†) ⁷	—	
Annan sluten vård Other departments without a specialist doctor of its own	30 214	7 151	149	—	—	
27 Lasarettsvård och liknande General hospital care and similar	3 797	1 723	55	—	—	
28 Lungtuberkulos Care of pulmonary TB	—	—	—	—	—	
29 Epidemivård Epidemic care	98	98	—	—	—	
30 Förlösningsvård Maternity care	855	692	—	—	—	
31 Vård av långvarigt kroppssjuka Care of chronic sick	25 214	4 638	94	—	—	
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka Light mental cases	250	—	—	—	—	
Summa Total	86 224	58 556	10 769	1 729	158	

† Rikspatser. — (†) Rikspatser ingår. — ¹ Avser den 30/6. — ² Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt (för urogenital tuberkulos) 67 vårdplatser. — ³ Disponeras av Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus. — ⁴ Inkluderat alkoholklinik på 60 vårdplatser och kardiologisk thoraxklinik på 16 vårdplatser. — ⁵ Medicinsk njurklinik på 50 klinik på 30 vårdplatser. — ⁶ Extremitetskirurgisk klinik. — ⁷ Barnavdelningar på kvinnokliniker (30 vårdplatser).

individuella uppgifter för de delade lasaretten den 31/12 1969

on 31st December 1969

Källa: Sjukhusens årsberättelser.

Teaching hospitals

2. Övriga delade lasarett i städer utom landsting (exkl. speciallasarett) Other specialized general hospitals in county boroughs

Seraphimerlasarettet, Stockholm	Akademiska sjuk- huset, Uppsala ¹	Lunda lasarett	Allmänna sjuk- huset, Malmö	Göteborgs barn- sjukhus	Sälgrenska sjuk- huset, Göteborg	Uned lasarett	Summa grupp 2	Sabbatsbergs sjuk- hus, Stockholm	S:t Eriks sjukhus, Stockholm	S:t Görans sjukhus, Stockholm	Södersjukhuset, Stockholm
10 001 U A	12 001 S C	41 001 L M	30 001 U MM	50 021 U OG	50 001 U OG	64 001 L AC		10 010 U A	10 012 U A	10 011 U A	10 013 U A
327	1 381	1 668	1 811	254	2 134	1 158	3 420	629	488	982	1 321
191(+)	181	116	243	—	489	150	1 044	201	256	227	360
—	113	135	111	119	—	75	98	—	—	—	98
—	77	66	93	—	—	69	108	—	—	108	—
—	74	90	185	—	—	39	—	—	—	—	—
—	—	132† ²	—	—	—	60† ³	—	—	—	—	—
—	42	40	52	—	106	26	102	—	—	54	48
—	50	72	—	—	50	24	62	—	—	—	62
—	—	—	—	—	29	—	91	—	—	91 ⁴	—
—	—	—	174	—	—	135	113	—	—	113	—
—	87	93	109	—	107	46	175	—	—	81	94
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	35	32	10	17	—	12	—	—	—	—	—
136(+)	149	140	209	—	410 ⁵	120	720	180	102	164	274
—	26	—	—	118	—	—	22	—	—	—	22 ⁶
—	50	133(+) ⁶	153	—	101	60	170	—	—	108	62
—	27	63	—	—	60	25	36	—	—	—	36
—	37	56	50	—	72	—	—	—	—	—	—
—	69	—	39	—	63	30	36	—	—	36	—
—	—	58	62	—	48	30	43	—	43	—	—
—	94	67	95	—	125	50	226	88	38	—	100
—	76	79	75	—	103	39	179	69	49	—	61
—	46	49	30	—	50	30	46	27	—	—	19
—	60	60	40	—	70	60	121	64	—	—	57
—	—	10	—	—	18	—	—	—	—	—	—
—	88	98	31	—	120	78	28	—	—	—	28
—	—	79 ⁷	50 ⁸	—	113 ¹⁰	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	30 ¹¹	119	24	15 ¹²	—	—	9
—	—	—	—	—	30	25	24	15	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	94	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
327	1 381	1 668	1 811	254	2 164	1 277	3 444	644	488	982	1 330

och nervöst sjuka. — ⁸ Medicinsk klinik med företräde för allergologiska fall. — ⁹ Inkluderar Rävlanda sjukhus
 rar Riksförsäkringsverkets avdelning, 24 vårdplatser. — ⁷ Inkluderar endokrinologisk klinik på 33 vårdplatser,
 vårdplatser och kardiologisk klinik på 29 vårdplatser. — ⁶ Handkirurgisk klinik på 20 vårdplatser och alkohol-
 ser). — ¹² Prematuravdelning på kvinnoklinik.

Vårdform

3. Övriga delade lasarett i landstingsområden *Other specialized general hospitals*

	Summa grupp 3	Danderyds sjukhus	Löwenströmska sjukhuset, Uppl.-Väsby	Nacka sjukhus	Norrälje sjukhus	Södersåle sjukhus	Enköpings lasarett	Essklärna lasarett	Kullbergsska sjukh. Karlsholm
Huvudman									
Sjukhusets kodnummer		11010	11013	11014	11012	11011	12010	13010	13012
Kategori		L	L	L	L	L	L	L	L
Länsbokstav		B	B	B	B	B	C	D	D
Kliniker med egen specialläkare	36 779	873	293	297	119	436	247	885	329
1 Invärtes medicin	7 828	114	78	87	59	103	67	135	88
2 Medicinsk barnsjukvård	1 589	36	—	—	—	—	—	65	—
3 Medicinsk lungsjukvård	1 024	—	—	—	—	—	—	60	—
4 Epidemivård (infektionskliniker)	1 612	132	—	—	—	—	—	80	—
5 Reumatologi	108	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	254	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Neurologi	114	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	4 103	60	65	—	—	68	112	134	110
10 Psykiatri (vuxen)	1 071	91	—	—	—	—	—	32	—
11 F d mentalsjukhus	3 301	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	355	22	—	—	—	—	—	18	—
13 Kirurgi	8 214	118	78	87	60	136	68	140	90
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	1 255	41	—	—	—	—	—	44	—
16 Neurokirurgi	35	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	39	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	54	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	137	40	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	1 649	69	36	62	—	48	—	51	24
21 Gynekologi	1 648	49	36	39	—	59	—	49	17
22 Ögonsjukdomar	647	—	—	—	—	—	—	22	—
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	1 035	34	—	—	—	22	—	30	—
24 Rehabilitering	229	47	—	—	—	—	—	16	—
25 Radiologi	238	20	—	—	—	—	—	9	—
26 Övriga kliniker	240	—	—	22 ¹	—	—	—	—	—
Annan sluten vård	5 171	21	48	152	83	142	18	132	104
27 Lasarettsvård och liknande	592	21	—	8	—	—	—	—	—
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Epidemivård	98	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlösningssvård	579	—	—	—	13	—	18	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	3 902	—	48	144	70	142	—	132	104
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	41 950	894	341	449	202	578	265	1 017	433

¹ Anestesiavdelning. — ² Njurmedicinsk klinik.

Vårdform

3 (forts). Övriga delade lasarett i landstingsområden *Other specialised general hospitals*

	Simrishamn lasarett	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	Angelholma	Hälsingborgs	Landakrona	Trelleborgs	Ystad	Hälsingborgs	Värbergs	Kungälv	Mölnåls	Uddevalle	Älvingåls		
Huvudman													
Sjukhusets kodnummer	28013	28011	41012	41010	41011	41013	42010	42011	51012	51011	51010	52012	
Kategori	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	
Länsbokstav	L	L	M	M	M	M	N	N	O	O	O	P	
Kliniker med egen specialläkare	160	397	577	185	140	139	742	139	213	443	692	283	
1 Invärtes medicin	64	130	148	60	63	65	122	63	92	117	118	90	
2 Medicinsk barnsjukvård	—	29	48	26	—	—	49	—	—	29	50	—	
3 Medicinsk lungsjukvård	—	—	—	—	—	—	44	—	—	—	—	—	
4 Epidemivård (infektionskliniker)	—	—	119	—	—	—	44	—	—	—	50	—	
5 Reumatologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6 Hud- och könssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	—	—	—	—	—	—	163	—	30	84	75	85	
10 Psykiatri (vuxen)	—	—	—	—	—	—	29	—	—	—	34	—	
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12 Barn- och ungdomspsykiatri	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	9	—	
13 Kirurgi	96	150	157	99	77	74	137	76	91	85	120	90	
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15 Ortopedi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19 Urologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20 Obstetrik	—	34	39	—	—	—	28	—	—	58	50	—	
21 Gynekologi	—	30	40	—	—	—	45	—	—	42	37	—	
22 Ögonsjukdomar	—	—	—	—	—	—	21	—	—	—	30	—	
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	—	24	26	—	—	—	28	—	—	28	30	—	
24 Rehabilitering	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	7 ¹	—	—	—	—	18 ¹	
Annan sluten vård	68	56	42	82	106	74	—	15	19	92	26	90	
27 Lasarettsvård och liknande	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	26	28	
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29 Epidemivård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30 Förlösningssvård	12	—	—	26	16	14	—	15	19	—	—	18	
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	56	56	42	56	90	60	—	—	—	81	—	44	
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	228	453	619	267	246	213	742	154	232	535	718	373	

¹ Anestesiavdelning

in county councils' districts

[illegible]

	Avesta	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	Falu	Ludvika	Mora	Bollnäs	Gävle	Hudiksvall	Sandviken	Söderhamns	Härnösands		
Huvudman											
Sjukhusets kodnummer	57 013	57 010	57 012	57 011	61 011	61 010	61 012	61 013	61 014	62 012	
Kategori	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	
Länsbokstav	W	W	W	W	X	X	X	X	X	Y	
Kliniker med egen specialläkare	194	1 034	172	170	979	783	403	145	131	524	
1 Invärtes medicin	100	150	96	60	100	135	83	66	65	90	
2 Medicinsk barnsjukvård	—	49	—	—	—	52	47	—	—	—	
3 Medicinsk lungsjukvård	—	170	—	—	—	54	—	—	—	—	
4 Epidemivård (infektionskliniker)	—	91	—	—	—	61	—	—	—	—	
5 Reumatologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6 Hud- och könssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	—	121	—	—	72	74	78	—	—	—	
10 Psykiatri (vuxen)	—	70	—	—	—	60	—	—	—	—	
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	705	—	—	—	—	238	
12 Barn- och ungdomspsykiatri	—	22	—	—	—	25	—	—	—	—	
13 Kirurgi	94	168	76	90	102	124	91	79	66	90	
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15 Ortopedi	—	—	—	—	—	30	—	—	—	106	
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19 Urologi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20 Obstetrik	—	55	—	—	—	33	25	—	—	—	
21 Gynekologi	—	37	—	—	—	52	26	—	—	—	
22 Ögonsjukdomar	—	51	—	—	—	26	23	—	—	—	
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	—	50	—	20	—	31	17	—	—	—	
24 Rehabilitering	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
25 Radiologi	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	13 ^a	—	—	—	
Annan sluten vård	118	—	116	16	71	—	26	12	134	96	
27 Lasarettsvård och liknande	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29 Epidemivård	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
30 Förlösningstvård	18	—	16	16	24	—	—	12	14	18	
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	100	—	100	—	47	—	26	—	120	78	
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	312	1 034	288	186	1 050	783	429	157	265	620	

† Rikspatser. — ¹ Barnsjukhuset Samariten. — ² Riksförsäkringsverkets avdelning för reumatiskt och nervöst obstetrik resp 92, 29 och 87 och för gynekologi resp 54, 28 och 70. — ³ Anestesiavdelning. — ⁴ Prematuravdel-

hospitals in county councils' districts

													4. Special- lasarett Single clinic hospitals	5. Odelade lasarett Non specialized general hospitals		
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»				
Sollefteå	Sundsvalls	Örnköldaviks	Östersunds	Lycksele	Skellefteå	Bodens	Gällivare	Kalix	Kiruna	Luleå	Piteå					
62 013	62 010	62 011	63 010	64 011	64 010	65 010	65 012	65 014	65 015	65 011	65 013					
L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L	L					
Y	Y	Y	Z	AC	AC	BD	BD	BD	BD	BD	BD					
279	1 555	525	742	148	410	832	281	120	127	381	320	586	—	—	—	—
90	152	100	145	60	120	90	67	60	63	89	84	—	—	—	1	—
27	50	23	43	—	30	58	31	—	—	—	—	125 ¹	—	—	2	—
—	76	68	62	—	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
—	91	—	76	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
—	—	—	—	—	—	48 ¹⁺²	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—
—	69	60	50	28	58	126	61	—	—	135	100	—	—	—	9	—
—	—	52	42	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
—	754	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—
—	10	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—
92	182	140	158	60	110	93	68	60	64	90	88	101 ³	—	—	13	—
—	—	—	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—
—	—	—	—	—	—	81	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—
—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—
23	48	28	33	—	35	28	22	—	—	25	20	208 ⁴	—	—	19	—
27	40	20	28	—	27	42	18	—	—	30	20	152 ⁴	—	—	20	—
—	26	14	20	—	6	27	14	—	—	—	8	—	—	—	21	—
20	41	20	28	—	24	33	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 ⁵	—	—	—	—	25	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—
48	272	46	116	40	153	6	—	64	95	12	—	20	1 787	—	—	—
48	52	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	20 ⁴	1 032	—	27	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—
—	—	46	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—
—	—	—	—	12	—	6	—	14	20	—	—	—	—	—	30	—
—	220	—	116	28	131	—	—	50	75	—	—	—	—	—	31	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—
327	1 827	571	858	188	563	838	281	184	222	393	320	606	1 787	—	—	—

sjuka. — ³ Ekmanska sjukhuset. — ⁴ Allmänna b b, Motala b b och Östra sjukhuset med vårdplatser för nio på Östra sjukhuset.

Vårdform

6. Andra sjukhus av lasarettskaraktör

Other hospitals of general hospital character

Huvudman	Summa grupp 6	Reumatikersjukhus Hospitäl för reumatiker	Ansalter för vanföra Hospitäl för berörpta	Kustsanatorium Cost sanatorium	Riksförädlingsverkets sjukhus Hosp of National Insurance Board	Vissa enskilda sjukhus		
						Summa vissa enskilda sjukhus	Beräkningsförelärens sjukhus	Ersta sjukhus
Sjukhusets kodnummer								
Kategori		F	F,L	F	S	P	10 480 P	10 481 P
Länsbokstav		—	—	—	—	—	A	A
Kliniker med egen specialläkare	1 681	337	245	250	589	260	—	184
1 Invärtes medicin	102	—	—	—	—	102	—	66
2 Medicinsk barnsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Medicinsk lungsjukvård	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Epidemivård (infektionskliniker)	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Reumatologi	926	337† ¹	—	—	589† ²	—	—	—
6 Hud- och könssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Neurologi	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Allergologi	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Geriatrik och kliniker för långvarigt kroppssjuka	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Psykiatri (vuxen)	32	—	—	—	—	32	—	32
11 F d mentalsjukhus	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Barn- och ungdomspsykiatri	—	—	—	—	—	—	—	—
13 Kirurgi	126	—	—	—	—	126	—	86
14 Barnkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Ortopedi	495	—	245(†) ⁴	250† ⁵	—	—	—	—
16 Neurokirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Thoraxkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Plastikkirurgi	—	—	—	—	—	—	—	—
19 Urologi	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Obstetrik	—	—	—	—	—	—	—	—
21 Gynekologi	—	—	—	—	—	—	—	—
22 Ögonsjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
23 Öron-, näs- och halssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—
24 Rehabilitering	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Radiologi	—	—	—	—	—	—	—	—
26 Övriga kliniker	—	—	—	—	—	—	—	—
Annan sluten vård	323	—	—	—	—	323	48	—
27 Lasarettsvård och liknande	308	—	—	—	—	308	48	—
28 Lungtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—
29 Epidemivård	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Förlösningssvård	—	—	—	—	—	—	—	—
31 Vård av långvarigt kroppssjuka	15	—	—	—	—	15	—	—
32 Vård av lättskötta psykiskt sjuka	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2 004	337	245	250	589	583	48	184

† Rikspatser.

(†) Rikspatser ingår.

¹ Strängnäs 97

Spenst 124

Östersund 116

² Nynäshamn 250

Tranås 195

Åre 144

³ Vasa sjukhus.⁴ Eugeniahemmet, sjuk-
avdelning 49Norrbäcksinstitutet,
sjukavdelning 131

Sköndborgsinstitutets

ortop. avd. 65

⁵ Äpeltvikens kust-
sanatorium 250

<i>Private hospitals</i>					7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Röda korsets sjukhus	Sophiahemmens sjukhus	Björnsbo sjukhus	Samariterhemmens sjukhus	Carlenska sjukhuset	Sjukhuset College hospitals	Frisående förlossningshem Maternity home	Lasarett för lungsjukvård Sanatoria for TB of the lung	Lasarett för infektionssjukvård Epidemic hospitals	Sjukhus och sjukhem för långvarigt kroppssjuka Home for chronic sick	Övriga enskilda sjukhem Private nursing homes	Sjukhem för lärrädd Small nursing centres
10 482 P A	10 483 P A	11 480 P B	12 480 P C	50 480 P OG	L —	L,K —	L,U,F —	L —	L,U,P —	P —	L —
—	—	—	76	—	—	—	1 280	695	949	—	—
—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	1 280	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	695	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	949*	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
86	96	36	8	49	1 962	13	880	—	19 174	639	72
86	81	36	8	49	782	4	108	—	264	536	72
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	137	9	—	17	—	29
—	15	—	—	—	1 043	—	772	—	18 643	103	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—	30
86	96	36	84	49	1 962	13	2 160*	695	20 123	639	72

* Lasarett för lungsjukvård
 Söderby 285
 Uttran 180
 Kolmårdssjukhuset 186
 Mälilla 203
 Follingbo 100

Fur 155
 Broby 132
 Orupssjukhuset 243
 Renströmska 146
 Svenshögen 124
 Sjö-Gunnarsbo 122
 Stora Ekeberg 184
 Österåsens sjukhus 100

Bilaga 2.

Annex 2.

Specifikation av landstingens och storstädernas lasarett för psykiatrisk vård år 1969¹

		Summa landstingens och storstädernas lasarett för psykiatrisk vård <i>Total</i>	Summa landstingens lasarett för psykiatrisk vård <i>Total mental hosp of the county councils</i>	Ulleråkers sjukhus Uppsala	S:ra Annas sjukhus Nyköping	Sundby sjukhus Strängnäs	Karsuddens sjukhus Katrinholm
1	Antal vårdplatser den 31/12 <i>Beds</i>	26 513	20 525	1 350	206	866	245
2	Antal intagningar <i>Admissions</i>						
3	M M	34 721	26 234	2 727	248	935	178
3	Kv F	24 770	18 828	1 696	229	462	—
4	Summa <i>Total</i>	59 491	45 062	4 423	477	1 397	178
	därav <i>thereof</i>						
5	enl sjukvårdslagen <i>voluntary</i>	37 088	28 900	2 682	258	1 034	7
6	tvångsintagningar <i>compulsive</i>	15 753	11 342	1 323	173	295	118
7	återintagning efter försöksutskrivning <i>re-admitted after discharge on probation</i>	6 650	4 820	418	46	68	53
8	Antal utskrivningar <i>Discharges</i>						
9	M M	34 325	26 474	2 782	195	963	129
9	Kv F	24 862	19 158	1 735	195	495	—
10	Summa <i>Total</i>	59 187	45 632	4 517	390	1 458	129
	därav <i>thereof</i>						
11	förflyttning till annan psykiatrisk klinik <i>transferred to other psychiatric hospitals</i>	1 001	544	61	8	31	27
12	försöksutskrivningar <i>probationary discharged</i>	12 614	9 202	827	63	159	86
	Den 31/12 befintliga						
13	<i>Hospital population</i>						
14	M M	12 741	10 342	709	125	412	158
14	Kv F	11 653	8 939	686	102	328	—
15	Summa <i>Total</i>	24 394	19 281	1 395	227	740	158
	därav <i>thereof</i>						
16	i kontrollerad familjevård <i>thereof in foster homes</i>	921	911	249	4	3	—
17	avvikna <i>absconded</i>	79	72	12	9	6	10
18	Exspektanter <i>Expectants</i>	910	440	76	5	4	—
19	Befattningar <i>Läkare Posts: Physicians</i>	577	423	48	4	14	7
20	Vårdpersonal <i>Nursing personnel</i>	14 043	10 689	817	110	337	187
21	Förvaltningspersonal ¹ <i>Adm. personnel</i>	(540)	388	62 ¹ / ₂	1	22	9 ¹ / ₂
22	Ekonomipersonal ¹ <i>Domestic staff</i>	(2 398)	1 843	142	28	101	37
	Utgifter för driften ¹ ²						
23	Totalutgift, 1 000 kr <i>Running cost 1 000 kr</i>	(786 103)	577 294	55 165	7 169	24 367	8 987
24	Per vård dag, kr <i>Running cost per bed-day</i>	98,9	94,5	103,3	91,9	85,5	219,2

¹ Inkl psykiatriska kliniker vid 5 lasarett för somatisk och psykiatrisk vård (f d mentalsjukhus). Ingår med vårdplatser tingsens sjukhus.

Detailed information on the mental hospitals of the counties and the three largest cities.

Birgittas sjukhus Vadstena	Ryhovs sjukhus Jönköping	S:t Sleftrids sjukhus Vasjö	Västerviks sjukhus psyk. klin. Västervik (c.d. Norra sjuk- huset)	S:t Olofs sjukhus Visby	Gullberna sjukhus Karlskrona	S:t Lars sjukhus Lund	S:t Maria sjukhus Hälsingborg	S:t Jörgens sjukhus Liljehagen	Restads sjukhus Vänersborg	Källagrens sjukhus Vänersborg (sekundärsjukhus)	Fälbygdens sjukhus Falköping	
1 127	1 043	881	945	256	772	1 274	1 330	771	1 152	450	782	1
762	1 272	1 092	1 022	379	905	1 181	3 314	1 227	997	335	1 732	2
676	1 013	661	781	272	700	967	1 640	1 095	625	255	1 447	3
1 438	2 285	1 753	1 803	651	1 605	2 148	4 954	2 322	1 622	590	3 179	4
801	1 578	1 152	1 008	501	814	1 120	3 776	1 795	650	428	2 628	5
439	624	348	617	107	677	719	904	449	770	124	366	6
198	83	253	178	43	114	309	274	78	202	38	185	7
750	1 259	1 155	1 026	385	920	1 247	3 316	1 193	1 060	344	1 836	8
718	1 010	674	758	292	722	980	1 659	1 057	632	269	1 348	9
1 468	2 269	1 829	1 784	677	1 642	2 227	4 975	2 250	1 692	613	3 184	10
47	29	39	57	5	20	21	4	24	28	4	3	11
364	234	414	377	102	374	591	624	179	577	91	294	12
508	583	396	479	114	316	666	626	372	535	209	336	13
470	622	331	363	118	367	571	553	303	531	166	348	14
978	1 205	727	842	232	683	1 237	1 179	675	1 066	375	684	15
4	318	—	3	31	—	63	—	—	7	—	—	16
1	1	6	2	—	—	2	5	1	3	—	1	17
—	8	3	—	—	—	—	—	29	31	11	72	18
14	18	20	16	5	12	39	19	27	18	8	18	19
504	506	522	477	138	397	814	619	374	551	333	345	20
13	10	16	21	9	9	33 ¹ / ₂	39	19	18	11	0	21
94	111	73 ¹ / ₂	91	33	72	151	127	93 ¹ / ₂	94	67	59	22
29 169	33 858	32 746	..	9 103	24 550	55 171	36 491	28 063	36 440	20 240	21 736	23
79,9	78,9	116,5	..	97,9	92,6	115,4	80,7	107,9	89,1	137,7	85,2	24

även i bilaga 1. — * De i not 1 nämnda klinikerna ingår ej. — * Innefattar familjevård och hjälpverksamhet vid lands-

		Mariebergers sjukhus Kärlstadenhamn	Örebro sjukhus psyk klin Örebro (f d Mellringe)	Säters sjukhus Säter	Bollnäs sjukhus psyk klin Bollnäs (f d Hållinge)	Sundsvalls sjukhus psyk klin Sundsvall (f d Sidsjöen)	Härnösands sjuk- hus psyk klin Härnösand (f d Gådes)
1	Antal vårdplatser den 31/12	972	659	1 349	705	754	238
2	Antal intagningar	M M 964	1 459	958	905	1 046	247
3		Kv F 598	1 435	783	812	735	251
4		Summa Total 1 562	2 894	1 741	1 717	1 781	498
	därav						
5	enl sjukvårdslagen	1 086	2 483	761	773	1 168	366
6	tvångsintagningar	301	279	621	588	346	88
7	återintagning efter försöksutskrivning	175	132	359	356	267	44
8	Antal utskrivningar	M M 1 030	1 201	981	1 024	1 056	255
9		Kv F 646	1 474	810	868	749	262
10		Summa Total 1 676	2 675	1 791	1 892	1 805	517
	därav						
11	förflyttning till annan psykiatrisk klinik	6	19	24	8	36	1
12	försöksutskrivningar	311	207	717	622	397	81
13	Den 31/12 befintliga	M M 499	280	745	399	415	134
14		Kv F 415	324	572	341	312	113
15		Summa Total 914	604	1 317	740	727	247
	därav						
16	i kontrollerad familjevård	15	—	28	34	—	20
17	avvikna	1	1	2	1	5	—
18	Exspektanter	—	92	—	93	1	3
19	Befattningar Läkare	12	19	23	16	19	5
20	Vårdpersonal	483	407	656	416	431	129
21	Förvaltningspersonal	15	..	26	..	..	..
22	Ekonomipersonal	86	..	151	..	..	..
	Utgifter för driften						
23	Totalutgift, 1 000 kr	29 186	..	40 308	..	..	..
24	Per vård dag, kr	82,2	..	83,6	..	..	..

Fried sjukhus Frieden	Umedelens sjukhus Umedalen	Furufors sjukhus Fried	S:s storsjukhus läsarett för psykiatrik vård Total, large ritus	Bockombergas sjuk- hus Stockholm	Långbro sjukhus Stockholm	S:s Erika sjukhus menallinik Stockholm	Rålamborvs sjukhus Stockholm	Malinö östra sjuk- hus Malinö	Liljehagens sjukhus Göteborg	
699	927	772	5 988	1 511	1 549	704	223	701	1 300	1
689	536	1 124	8 487	1 730	1 645	2	252	593	4 265	2
580	500	615	5 942	1 516	1 377	30	236	390	2 393	3
1 269	1 036	1 739	14 429	3 246	3 022	32	488	983	6 658	4
762	597	672	8 188	1 413	1 176	7	227	373	4 992	5
286	309	471	4 411	1 247	1 377	23	191	489	1 084	6
221	130	596	1 830	586	469	2	70	121	582	7
677	565	1 125	7 851	1 709	1 449	120	258	573	3 742	8
592	530	683	5 704	1 501	1 197	212	225	402	2 167	9
1 269	1 095	1 808	13 555	3 210	2 646	332	483	975	5 909	10
3	28	11	457	103	39	272	19	11	13	11
351	233	927	3 412	925	889	4	129	412	1 053	12
399	536	391	2 399	667	584	—	62	337	749	13
289	455	259	2 714	691	687	248	78	432	578	14
688	991	650	5 113	1 358	1 271	248	140	769	1 327	15
6	126	—	10	2	3	—	—	—	5	16
—	2	1	7	—	4	—	2	1	—	17
—	12	—	470	18	160	—	—	—	292	18
13	15	14	154	39	41	9	13	13	39	19
278	465	389	3 354	803	927	138	138	421	925	20
13	15	25 ¹ / ₂	152	34	54	8	3	8	45	21
74	86	70 ¹ / ₂	555	142	123	19	28 ¹ / ₂	93	149	22
27 113	31 737	25 695	208 809	56 518	51 747	6 493	9 648	30 389	54 014	23
104,3	91,7	104,5	113,4	112,4	126,2	64,3	169,3	108,5	110,2	24

Kommentar till bilaga 2

Intagningar i slutna psykiatrisk vård sker från och med 1967 antingen med stöd av sjukvårdslagen (frivillig vård) eller med stöd av lag om beredande av slutna psykiatrisk vård i vissa fall vilken lag får tillämpas endast då vissa klart definierade indikationer kan påvisas. Denna senare lag och lag om ändring i sjukvårdslagen trädde i kraft den 1/1 1967. Alltjämt gäller beträffande *intagningar* av psykiskt sjuka att däri också inräknas patienter, som återintagits efter försöksutskrivning och beträffande *utskrivningar* av psykiskt sjuka att däri inräknas försöksutskrivning. Observeras bör att försöksutskrivning endast kan gälla sådana som intagits med stöd av lag om beredande av slutna psykiatrisk vård i vissa fall. Ehuru hela antalet in- och utskrivningar starkt ökats efter de nya lagarnas tillkomst, har försöksutskrivningarnas antal minskats.

Utgifter för driften omfattar både den egentliga sjukhusdriften och familjevård och hjälpverksamhet vad gäller landstingens sjukhus. Kostnader för utbildning av personal ingår ej i annan mån än löner åt elever, som praktiserar på sjukhusen som ett led i utbildningen. *Familjevård och hjälpverksamhet*. Se texten sidan 58. *Sjukhusen*: I uppgifterna för Källshagens sjukhus ingår personal och

ekonomi för avdelningen för psykiskt utvecklingsstörda. Det har inte varit möjligt att frångå dessa. Norrtulls sjukhus ingår fr o m år 1961 som avdelning på Sankt Eriks sjukhus.

Sekundäravdelningar fanns på: Sundby sjukhus (120 platser belägna i Ribbingelund, Årila och 120 platser i Rosöga, Härjedalen); Ryhovs sjukhus (23 platser vid Korsberga centralhem); S:t Jörgens sjukhus (107 platser i Österängen); Sätters sjukhus (148 platser i Pärby, Grangårde, och 144 i Olofsfors, Ävesta); Bollnäs sjukhus (45 platser i Järvsö). Somatiska vårdavdelningar har inrättats på ett flertal sjukhus.

Rätt psykiatrisk undersökning i brottmål efter beslut i domstol av misstänkt som är häktad utföres vid rättspsykiatriska kliniker vid vissa fängelseanstalter. Sådan undersökning av misstänkt som ej är häktad utföres dels vid rättspsykiatriska kliniker i Uppsala vid Ulleråkers sjukhus och i Lund vid S:t Lars sjukhus och dels vid rättspsykiatriska stationer i Stockholm, Norrköping, Jönköping, Växjö, Göteborg, Örebro, Sundsvall och Umeå förlagda vid sjukhus. Jfr lagen om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål den 16/6 1966 (MF 124) och socialstyrelsens kungörelse den 17 juni 1969 (MF 31) angående upptagningsområden för statens rättspsykiatriska kliniker och stationer för undersökning av icke häktade personer.

Bilaga 3.

Annex 3.

Läkartjänster vid undervisningssjukhus, lasarett, sanatorier, epidemisjukhus och specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda vid slutet av år 1969¹

Posts for doctors at certain hospitals

I = undervisningsavdelning

II = annan avdelning

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr. över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest., laborator e d	Poli- klinik- läkare	Summa tjänster
A. Kroppssjukvård	Summa I	237	450	827	35	10	18	1 577
	II	856	836	1 476	73	—	8	3 249
	Total S:a	1 093	1 286	2 303	108	10	26	4 826
Odelade lasarett	II	16	8	32	—	—	—	56
Anestesiavdelningar	I	13	28	52	2	—	—	95
	II	90	71	70	3	—	—	234
Audiologiska avdelningar	I	2	1	1	—	—	—	4
	II	4	—	2	—	—	—	6
D:o för barn	I	1	—	—	—	—	—	1
Barnkliniker:								
medicinska barnkliniker	I	6	26	36	3	—	1	72
	II	42	48	80	4	—	1	175
kirurgiska barnkliniker	I	5	7	16	1	—	1	30
Foniatrisk avdelning	I	1	3	1	1	—	—	6
	II	3	—	—	—	—	—	3
Hudklinik	I	6	11	22	—	—	1	40
	II	15	10	13	1	—	2	41
Kliniker för invärtes sjukdomar:								
medicinska kliniker	I	14	44	94	5	—	6	163
	II	91	107	310	16	—	1	525
somatiska avdelningar på sjukhus för psykiskt sjuka eller utvecklingsstörda	II	28	7	11	1	—	—	47
allergologiska kliniker	I	2	3	3	—	—	1	9
	II	—	1	—	—	—	—	1
endokrinologiska kliniker	I	2	4	5	—	1	—	12
infektionskliniker och epidemisjukhus	I	7	11	25	3	—	—	46
	II	24	17	34	3	—	—	78
kardiologisk avdelning	I	2	5	3	2	—	—	12
	II	2	3	1	—	—	—	6
lungkliniker och sanatorier	I	5	7	15	—	—	—	27
	II	27	27	38	1	—	—	93
medicinsk njurklinik	I	2	5	10	—	—	—	17
	II	2	2	5	—	—	—	9
reumatologiska kliniker	I	3	2	8	—	—	—	13
	II	8	5	14	—	—	—	27
yrkesmedicinska kliniker	I	2	2	2	—	—	—	6
	II	2	1	1	—	—	—	4
yrkesdermatologisk klinik	I	2	—	—	—	—	—	2
Kliniker för långvarigt kroppssjuka	I	3	4	10	—	—	—	17
	II	50	46	67	4	—	—	167
Kliniker för kirurgiska sjukdomar:								
kirurgiska kliniker	I	11	42	77	2	—	1	133
	II	89	112	312	14	—	1	528

¹ I tabellen har medtagits även vissa större enskilda sjukvårdsanstalter av lasarettskaraktär.

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr. över- läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest., laborator e d	Poli- klinik- läkare	Summa tjänster
extremitetskirurgisk klinik	I	1	3	4	1	—	—	9
handkirurgisk klinik	I	1	1	2	—	—	—	4
	II	—	1	—	—	—	—	1
neurokirurgiska kliniker	I	6	12	18	—	—	—	36
	II	2	3	5	—	—	—	10
neurotraumatologisk klinik	I	1	—	1	—	—	—	2
ortopediska, ortopedkirurgiska och orto- pedisk-skelettkirurgiska kliniker	I	5	10	24	1	—	—	40
	II	26	28	60	2	—	2	118
plastikkirurgiska kliniker	I	5	7	14	—	—	—	26
	II	3	3	4	—	—	—	10
thoraxkirurgiska kliniker	I	6	11	23	—	—	—	40
	II	1	1	2	—	—	—	4
urologiska kliniker	I	5	8	10	1	—	—	24
	II	5	2	8	—	—	—	15
Kliniska laboratorier: ¹								
blodgivarcentraler	I	6	3	4	1	1	—	15
	II	1	—	—	—	—	—	1
bakteriologiska laboratorier	I	7	8	12	—	—	—	27
	II	8	5	2	—	—	—	15
fysiologiska laboratorier	I	8	9	19	1	—	—	37
	II	12	4	4	1	—	—	21
kemiska laboratorier	I	8	14	14	—	—	—	36
	II	35	20	15	1	—	—	71
neurofysiologiska laboratorier	I	5	4	7	—	—	—	16
	II	3	—	3	—	—	—	6
virologiska laboratorier	I	3	2	2	—	—	—	7
hormonlaboratorium	I	—	—	—	—	1	—	1
cytologiskt och cytodiagnostiskt labo- ratorium	I	4	3	5	1	—	—	13
	II	1	—	1	—	—	—	2
Genetiskt laboratorium	I	1	—	—	—	—	—	1
Farmakologisk avdelning	I	1	—	1	—	—	—	2
Kvinnokliniker	I	8	29	55	1	—	1	94
	II	51	59	119	6	—	—	235
Neurologiska kliniker	I	6	15	30	2	—	3	56
	II	3	5	6	1	—	—	15
Patologavdelningar	I	9	9	14	1	4	—	37
	II	14	11	7	—	—	—	32
Radiopatologisk avdelning	I	—	—	2	—	1	—	3
Radiologiska avdelningar:								
röntgen- och röntgendiagnostiska avdelningar	I	18	34	75	1	—	—	128
	II	97	143	148	6	—	—	394
D:o thorax	I	1	1	3	—	—	—	5
radioterapeutiska kliniker, allmänna	I	7	15	28	—	—	—	50
	II	9	9	4	—	—	—	22
radioterapeutiska kliniker, gyneko- logiska	I	5	5	9	—	—	—	19
	II	1	1	1	—	—	—	3
Rehabiliteringskliniker (inkl fysikalisk medicin och sjukgymnastikavdelningar)								
	I	5	11	7	2	2	—	27
	II	11	5	13	—	—	—	29
D:o neurologiska	I	2	2	4	—	—	—	8
	II	1	—	1	—	—	—	2
Socialmedicinsk avdelning	I	2	1	3	—	—	—	6
	II	2	—	2	—	—	—	4
Ögonkliniker	I	6	13	26	3	—	1	49
	II	38	31	28	6	—	1	104
Öron-, näs- och halskliniker	I	6	15	31	—	—	2	54
	II	39	40	53	3	—	—	135

¹ Inkl Göteborgs laboratorium

Kliniker eller andra självständiga sjukhusavdelningar		Över- läkare	Bitr över- läkare	1:e läkare	Under- läkare	Extra läkare	Förest., laborator e d	Poliklinik- läkare	Summa tjänster
B. Psykiatrisk vård									
	Summa I	24	43	—	100	—	—	—	167
	II	175	178	1	382	4	—	4	744
	Total S:a	199	221	1	482	4	—	4	911 ¹
Psykiatriska kliniker ²	I	16	32	—	77	—	—	—	125
	II	110	132	—	326	4	—	4	576
Klinik för alkoholsjukdomar	I	1	1	—	5	—	—	—	7
	II	5	4	—	9	—	—	—	18
Narkomanvårds klinik	II	1	4	—	4	—	—	—	9
Barn- och ungdomspsykiatriska kliniker	I	6	10	—	18	—	—	—	34
	II	27	30	—	41	—	—	—	98
Annan psykiatrisk avdelning på kroppssjukhus	I	1	—	—	—	—	—	—	1
Avdelning för hjälpverksamhet och familjevård eller annan öppen vård ³	II	30	7	1	2	—	—	—	40
Specialavdelning	II	2	1	—	—	—	—	—	3
C. Vård av psykiskt utvecklingsstörda									
	Total S:a II	9	5	1	7	—	—	—	22
Summa A—C	Grand Total	1 301	1 512	2	2 792	112	10	30	5 759

¹ Fr o m 1966 har ur kategorin »Psykiatrisk vård» utbrutits *dels* läkare vid specialistsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda (se under C), *dels ock* läkare vid statens rättspsykiatriska kliniker och stationer (12 överläkare, 9 bitr överläkare, 2 förste läkare, 2 underläkare eller summa 25 läkare).

² Inkl dagsjukvård

³ Öppen vård och öppen mottagning

Bilaga 4

Annex 4

Läkare och tandläkare med specialistbehörighet

1. Antalet läkare med specialistbehörighet 31/12 1968 och 30/11 1969

Number of physicians with specialist qualifications

Källa: Register hos socialstyrelsens nämnd för vidareutbildning.

Specialiteter <i>Specialities</i>	1968	1969	Netto- skillnad
A) I kungörelsen angivna specialiteter <i>According to official decree</i>			
1. Anestesiologi <i>Anesthesiology</i>	78	84	+ 6
2. Bakteriologi och skyddssympningar <i>Bacteriology and inoculations</i>	38	39	+ 1
3. Barnålderns invärtes sjukdomar <i>Pediatrics</i>	358	380	+ 22
4. Barnålderns kirurgiska sjukdomar <i>Child surgery</i>	19	21	+ 2
5. Barnålderns psykiska och nervösa sjukdomar <i>Child psychiatry</i>	58	60	+ 2
6. Hjärtsjukdomar <i>Cardiovascular diseases</i>	369	383	+ 14
7. Hud- och könssjukdomar <i>Dermato-Venereology</i>	100	108	+ 8
8. Invärtes sjukdomar <i>Internal medicine</i>	1 232	1 286	+ 54
9. Kirurgiska sjukdomar <i>Surgery</i>	684	733	+ 49
10. Klinisk epidemiologi och akuta infektionssjukdomar <i>Clinical epidemiology and infectious diseases</i>	47	48	+ 1
11. Klinisk fysiologi <i>Clinical physiology</i>	21	27	+ 6
12. Klinisk kemi <i>Clinical chemistry</i>	36	38	+ 2
13. Kvinnosjukdomar och förlossningar <i>Obstetrics and gynaecology</i>	359	384	+ 25
14. Lungsjukdomar <i>Pulmonary diseases</i>	233	233	0
15. Matsmältningsorganens sjukdomar <i>Gastro-intestinal diseases</i>	78	78	0
16. Nervsjukdomar <i>Neurology</i>	102	103	+ 1
17. Neurokirurgi <i>Neuro-surgery</i>	21	22	+ 1
18. Ortopedi <i>Orthopedics</i>	119	126	+ 7
19. Plastikkirurgi <i>Plastic surgery</i>	21	23	+ 2
20. Psykiska och nervösa sjukdomar <i>Mental and nervous diseases</i>	290	315	+ 25
21. Radiumbehandling <i>Radiotherapy</i>	52	50	- 2
22. Röntgenbehandling <i>X-ray therapy</i>	171	173	+ 2
23. Röntgenundersökning <i>X-ray diagnostics</i>	296	312	+ 16
24. Röst- och talrubbningar <i>Phoniatrics</i>	8	9	+ 1
25. Tändernas sjukdomar <i>Stomatology</i>	34	34	0
26. Ämnesomsättningens sjukdomar <i>Metabolic diseases</i>	99	102	+ 3
27. Ögonsjukdomar <i>Ophthalmology</i>	177	184	+ 7
28. Öron-, näs- och halssjukdomar <i>Oto-rhino-laryngology</i>	274	283	+ 9
B) Enligt övergångsbestämmelserna medgivna specialiteter <i>Transitory licensed</i>			
29. a Massage och sjukgymnastik <i>Physiotherapy</i>	5	4	-1
b Radiumbehandling, endast hudsjukdomar <i>Dermato radiotherapy</i>	1	1	0
c Radiumbehandling, endast kvinnosjukdomar <i>Gynaecological radiotherapy</i>	9	9	0
d Rättspsykiatri <i>Forensic psychiatry</i>	14	13	-1
e Röntgenbehandling, endast hudsjukdomar <i>Dermato X-ray therapy</i>	1	1	0
f Röntgenbehandling, endast kvinnosjukdomar <i>Gynaecological X-ray therapy</i>	9	9	0
g Röntgenundersökning, endast lungsjukdomar <i>Pulmonary X-ray diagnostics</i>	13	13	0
h Röntgenundersökning, endast ortopedi <i>Orthopedic X-ray diagnostics</i>	7	7	0
Summa Total	5 433	5 695	+262

2. Antalet tandläkare med specialistbehörighet 1964–1969

Number of dental surgeons with specialist qualifications

Källa: Register hos socialstyrelsens nämnd för specialistbehörighet.

Specialiteter <i>Specialities</i>	1964	1965	1966	1967	1968	1969
1 Barntandvård <i>Pedodontics</i>	24	27	30	35	38	47
2 Tandreglering <i>Orthodontics</i>	58	71	78	84	101	107
3 Tandlossningssjukdomar <i>Periodontics</i>	1	5	11	15	17	18
4 Tandsystemets kirurgiska sjukdomar <i>Oral surgery</i>	30	33	38	39	45	53
5 Rotbehandling <i>Endodontics</i>	3	4	5	7	9	10
Summa <i>Total</i>	116	140	162	180	210	235

Bilaga 4. Annex 4

Från och med år 1961 har läkares rätt att beteckna sig som specialist blivit föremål för författningsreglering; se 2 § o f kungörelsen den 25 november 1960 (SFS 1960:653) med tillämpningsföreskrifter till lagen om behörighet att utöva läkaryrket.

Specialistbehörighet meddelas av en särskilt för ändamålet inrättad nämnd inom socialstyrelsen, kallad *nämnden för läkares vidareutbildning*.

Tidigare hade inom Sveriges läkarförbund funnits en motsvarande reglering för dess medlemmar. Enligt kungörelsen skall de, som före 1961 års ingång av läkarförbundet erhållit rätt att beteckna sig som specialister, bibehållas vid denna rätt, även sedan den nya ordningen trätt i kraft.

Antalet meddelade behörigheter som specialist är icke liktydigt med det totala antalet läkare med specialistbehörighet. Det är nämligen vanligt, att en och samma läkare förvärvar behörighet i flera

specialiteter. Här redovisas antalet meddelade specialistbehörigheter vid utgången av år 1968 och 1969. Dessa fördelar sig på 3 920 resp 4 159 läkare. De anförda siffrorna innebär, att antalet specialiteter per läkare vid slutet av år 1969 uppgick till 1,37.

Från och med år 1964 kan tandläkare förvärva bevis om specialistkompetens. I medicinalstyrelsens anvisningar till kungl kungörelse och cirkulär den 26 februari 1965 (MF nr 24 och 25) har vissa riktlinjer meddelats rörande fullgörande av utbildning för att uppnå specialistbehörighet.

Ärenden angående specialistkompetens handlägges av en särskild nämnd inom socialstyrelsen, kallad *nämnden för tandläkares specialistbehörighet*. Legitimerad tandläkare, som före 1964 års ingång erhållit tillstånd av Sveriges tandläkarförbund att tillkännage viss specialitet har rätt att beteckna sig som specialist även efter den nya ordningens ikraftträdande.

Bilaga 5

Annex 5

Befolkningsstatistik *Vital statistics*Folk mängd år 1969 *Population 1969*

Källa: SCB Demopak (den 31/12 1969)

Sjukvårdsområden <i>Counties, county boroughs</i>	Rikets folk mängd <i>No. inhabitants</i>	
	den 31/12 <i>on 31st Dec.</i>	medelfolk- mängd <i>mean population</i>
Stockholms stad	747 490	753 718
Stockholms län	713 351	695 091
Uppsala län	201 272	198 336
Södermanlands län	247 414	245 930
Östergötlands län	375 514	373 578
Jönköpings län	304 794	303 179
Kronobergs län	165 891	164 654
Kalmar läns norra	242 066	241 648
Kalmar läns södra		
Gotlands län	53 977	53 962
Blekinge län	152 373	151 572
Kristianstads län	265 257	264 745
Malmö stad	258 311	256 550
Malmöhus län i övrigt	447 176	443 810
Hallands län	193 924	191 450
Göteborgs stad	446 875	445 277
Göteborgs o Bohus län i övr	251 415	248 732
Älvsborgs län	400 700	397 697
Skaraborgs län	255 531	254 992
Värmlands län	284 605	284 817
Örebro län	275 119	273 969
Västmanlands län	260 781	258 950
Kopparbergs län	278 087	278 606
Gävleborgs län	292 764	293 157
Västernorrlands län	273 600	274 773
Jämtlands län	126 196	127 059
Västerbottens län	233 543	233 926
Norrbottnens län	256 351	257 840
Summa Total	8 004 377	7 968 018
Summa Total 1968	7 931 659	7 912 216
» » 1967	7 892 774	7 867 931
» » 1965	7 772 506	7 733 853
» » 1960	7 497 967	7 480 395
» » 1955	7 290 112	7 262 388
» » 1950	7 041 829	7 014 005

Folk mängden efter kön och ålder den 31/12

1969 *Population according to sex and age*

Källa: "Befolkningens sammansättning den 31/12 1969" (Be 1970:4)

Ålder <i>Age</i>		Män <i>Males</i>	Kvinnor <i>Females</i>	Summa <i>Total</i>
0	år <i>years</i>	54 603	51 311	105 914
1	»	58 038	55 297	113 335
2	»	62 390	58 950	121 340
3	»	63 195	59 557	122 752
4	»	63 151	59 807	122 958
0—4	»	301 377	284 922	586 299
5—9	»	283 064	269 036	552 100
10—14	»	273 886	258 571	532 457
15—19	»	283 966	270 741	554 707
20—24	»	339 764	325 490	665 254
25—29	»	307 080	284 492	591 572
30—34	»	244 710	230 762	475 472
35—39	»	226 473	221 373	447 846
40—44	»	240 516	238 158	478 674
45—49	»	275 353	273 459	548 812
50—54	»	251 212	250 515	501 727
55—59	»	255 030	256 994	512 024
60—64	»	229 444	242 404	471 848
65—69	»	184 617	208 442	393 059
70—74	»	136 537	165 459	301 996
75—79	»	88 595	118 365	206 960
80—84	»	49 681	70 098	119 779
85—	»	25 284	38 507	63 791
Summa Total		3 996 589	4 007 788	8 004 377

På 1 000 av medel- folkmängden <i>Per 1 000 of mean population</i>	Vigda par <i>Marri- ages</i>	Levande födda <i>Live births</i>	Döda (utom döda- födda) <i>Crude death rate</i>	Späd- barns- dödlig- het ¹ <i>Infant morta- lity¹</i>
Sverige				
1901/05	5,90	26,12	15,48	91,0
1921/25	6,34	19,14	12,06	59,9
1931/35	7,31	14,10	11,64	50,1
1941/45	9,64	18,75	10,64	31,0
1950	7,73	16,45	10,02	21,0
1955	7,19	14,78	9,45	17,4
1960	6,70	13,66	10,04	16,6
1961	6,97	13,89	9,78	15,8
1962	7,13	14,19	10,16	15,3
1963	7,03	14,85	10,05	15,0
1964	7,63	16,01	10,01	14,2
1965	7,75	15,88	10,11	13,3
1966	7,83	15,80	10,05	12,6
1967	7,19	15,42	10,14	12,9
1968	6,63	14,28	10,42	13,1
1969	6,01	13,45	10,44	11,7
Danmark (1968)	8,1	15,3	9,7	16,4
Finland (1968)	8,6	16,0	9,6	14,0
Island (1968)	8,4	20,9	6,9	14,1
Norge (1968)	7,7	17,6	9,9	13,7
Neder- länderna (1968)	9,2	18,6	8,2	13,4 ²
Frankrike (1968)	7,1	16,8	11,0	20,4
Schweiz (1968)	7,4	17,4	9,4	17,5 ²
England och Wales (1968)	8,4	16,9	11,9	18,3
Västtyskland (1968)	7,3	19,7	11,9	22,8
USA (1968)	10,3	17,4	9,6	21,7
Japan (1967)	9,5	19,4	6,8	14,9
Nya Zeeland (1968)	8,7	22,6	8,9	18,7

Sveriges folkmängd framgår av tabellerna sidan 142. Uppgifterna i dessa liksom nedanstående uppgifter för år 1969 är definitiva. Under år 1969 föddes 108 493 barn, varav 107 622 levande, avled 83 290 personer, varav 1 264 i första levnadsåret, ingicks 47 949 äktenskap och noterades en total folkökning, inklusive invandringsöverskott, på 72 135 personer. Vissa relationstal, som kan beräknas på dylika tal, ställer sig för Sverige och en del utländska stater som framgår av tablån ovan, som i huvudsak hämtats ur »Demographic Yearbook».

Av de levande födda (år 1969) var 16,3 % födda utom äktenskap.

Den återstående medellivslängden vid födelsen var i Sverige för män resp kvinnor under perioden (1751/90) 33,72 och 36,64, (1901/10) 54,53 och 56,98 och (1963/67) 71,72 och 76,13 år.

Sistnämnda tal hävdar sig väl vid jämförelse med dem i andra länder, även om man väljer de högsta, vilket antydes av följande uppgifter för män resp kvinnor:

Danmark (1964/65) 70,2 och 74,7, Finland (1961/65) 65,43 och 72,57, Norge (1961/65) 71,03 och 75,97, England och Wales (1965/67) 68,7 och 74,9, Nederländerna (1967) 71,0 och 76,5, Västtyskland (1964/65) 67,59 och 73,45, USA (1967) 67,0 och 74,2, Japan (1967) 68,91 och 74,15 och Nya Zeeland (1960/62) 68,44 och 73,75 år.

Dödsorsakerna enligt publikationen »Dödsorsaker» (statistiska centralbyrån) framgår av tablån på nästa sida, som visar dödligheten på 100 000 invånare.

¹ Döda i första levnadsåret av 1 000 levande födda.

Dead during first year of life per 1 000 live births. —

² 1967

Antal döda per 100 000 invånare *Annual number of deaths per 100 000 inhabitants*

Dödsorsaker (huvudgrupper enligt internationell klassifikation) <i>Causes of death (International Classification)</i>	Årligen 1936/40	Årligen 1941/45	Årligen 1946/50	Årligen 1951/55	Årligen 1956/60	År 1965	År 1968	År 1969
Tuberkulos <i>Tuberculosis</i>	81	69	39	16	8	5	5	4
Andra infektionssjukdomar; parasitära sjukdomar <i>Other Infectious and Parasitic Diseases</i>	26	19	10	5	4	4	3	5
Tumörer <i>Neoplasms</i>	156	160	164	169	182	195	202	209
Allergiska sjukdomar, endokrina systemets sjukdomar, ämnesomsättningssjukdomar, nutritionssjukdomar <i>Allergic, Endocrine System, Metabolic and Nutritional Diseases</i>	15	11	10	17	17	24	26	22
Blodbildande organens och blodets sjukdomar <i>Diseases of the Blood and Blood-forming Organs</i>	6	6	6	4	4	4	4	3
Mentalsjukdomar, mentala defekter m m <i>Mental, Psychoneurotic and Personality Disorders</i>	3	3	3	4	4	3	4	5
Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar <i>Diseases of the Nervous System and Sense Organs</i>	125	121	128	147	148	130	125	10 ¹
Cirkulationsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Circulatory System</i>	305	303	355	337	367	411	432	548 ¹
Respirationsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Respiratory System</i>	114	75	53	52	58	68	77	81
Matsmältningsorganens sjukdomar <i>Diseases of the Digestive System</i>	51	43	37	40	38	42	44	40
Uro-genitalorganens sjukdomar <i>Diseases of the Genito-urinary System</i>	46	40	35	25	27	27	24	23
Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar <i>Deliveries and Complications of Pregnancy, Childbirth and the Puerperium</i>	4	3	1	1	1	0	0	0
Hudens och underhudens sjukdomar <i>Diseases of the Skin and Cellular Tissue</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
Skelettets och rörelseorganens sjukdomar <i>Diseases of the Bones and Organs of Movement</i>	4	4	4	5	3	3	3	4
Medfödda missbildningar <i>Congenital Malformations</i>	5	8	9	7	7	7	7	7
Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn <i>Certain Diseases of Early Infancy</i>	32	30	24	18	15	13	11	9
Senilitet. Ofullständigt preciserade fall <i>Symptoms, Senility and Ill-defined Conditions</i>	137	109	91	58	29	10	8	8
Skador genom yttre våld och förgiftning (utom självmord) <i>Accidents, Poisoning and Violence (except suicide)</i>	42	44	38	40	42	45	46	46
Självmord <i>Suicide</i>	16	15	15	17	19	19	21	22
Summa <i>Total</i>	1 169	1 064	1 023	963	974	1 011	1 043	1 047

¹ I den från 1969 gällande klassifikationen (8:e revisionen) har kapitelindelningen ändrats i några fall. Sålunda har bl a centrala nervsystemets kärlsjukdomar flyttats till kapitlet om »cirkulationsorganens sjukdomar» från »nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar».

TABELLER

Tab. A 1.	Översikt av den slutna vården år 1969
Tab. A 2.	Översikt av sjukhus och vårdplatser för sluten sjukvård den ³¹ / ₁₂ 1969 fördelade efter huvudmannakategori
Tab. A 3.	Sjukhusen år 1969, deras vårdplatser, intagningar, vård dagar och beläggning
Tab. A 4.	Översikt av de fastställda vårdplatserna den ³¹ / ₁₂ 1969 fördelade efter sjukvårdsområde, sjukhustyp och vårdform
Tab. A 5.	Översikt av den slutna vårdens utveckling åren 1920—1969
Tab. A 6.	Vårdplatsantalets förändringar vid samtliga sjukhus åren 1950—1969
Tab. A 7.	Elever i särskola fördelade efter skol- och boendeformer våren 1969
Tab. A 8.	Utvecklingsstörda i annan verksamhet än undervisning
Tab. A 9.	Patienter i öppen vård och röntgenarbeten i öppen och sluten kroppssjukvård år 1969
Tab. A 10.	Personalen vid sjukhus för somatisk och psykiatrisk vård år 1969
Tab. A 11.	Tjänster för personal vid kroppssjukhus och sjukhus för psykiatrisk vård 1969
Tab. A 12.	Vakanser bland personalen vid kroppssjukhus och sjukhus för psykiatrisk vård 1969
Tab. A 13.	Länsläkar-, stadsläkar-, stadsdistriktsläkar- och provinsialläkartjänster hösten 1969
Tab. A 14.	Distriktssköterskornas verksamhet
Tab. A 15.	Specifikation av tab A 14 för år 1969
Tab. A 16.	Mödra- och barnavårdscentraler 1969
Tab. A 17.	Den förebyggande mödra- och barnavården år 1969
Tab. A 18.	Barnavård 1966—1969. Antal ympade barn i åldern 0—7 år
Tab. A 19.	Barnavård 1966—1969. Uppfödning av barn, synprovade och hörselprovade barn
Tab. A 20.	Barnmorskornas verksamhet inom mödrahälsovården åren 1966—1969
Tab. A 21.	Verksamheten vid tuberkulosdispensärerna år 1969
Tab. A 22.	Folk tandvård. Verksamheten år 1969
Tab. A 23.	Folk tandvårdens utgifter och inkomster för driften år 1969 Distrikts- och centraltandpolikliniker
Tab. A 24.	Antal apotek, dessas försäljningsbelopp och personal år 1969
Tab. B 1.	Den yrkesverksamma personalen i hälso- och sjukvård i slutet av åren 1950—1969
Tab. B 2.	Legitimerade läkare 1 fördelade efter kön och tjänstgöringsområde den 30 november 1969

Tab. B 3.	Läkarkårens utveckling 1930—1969 (prel. tal för 1970)
Tab. B 4.	Sjuksköterskekårens utveckling 1930—1969
Tab. B 5.	Vissa sjukskötersketjänster och barnmorsketjänster år 1969
Tab. C 1.	Statens, allmänna försäkringskassornas, landstingens, städers utom landsting och övriga primärkommuners nettokostnader (drift- och anläggningskostnader) för hälso- och sjukvården åren 1960—1969 (1960/61—1969/70 för staten), milj. kr.
Tab. C 2.	Försäkringskassornas utgifter för sjukvård år 1969
Tab. C 3.	Det allmännas nettokostnader för nyanläggning och investering (nybyggnader och nyuppsättning av inventarier) åren 1960—1969 (1960/61—1969/70 för staten) milj. kr.
Tab. C 4.	Driftkostnader (brutto) avseende sjukhus för somatisk och (eller) psykiatrisk vård
Tab. C 5.	Driftkostnad per vård dag resp per intagen 1950—1969
Tab. C 6.	Lasarettens driftkonton år 1969
Tab. D 1.	Antal fall av anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar med undantag av veneriska sjukdomar åren 1955—1969 (kliniska fall).
Tab. D 2.	Insjuknade i smittsamma sjukdomar med individuell anmälningsplikt, med undantag av veneriska sjukdomar, länsvis år 1969
Tab. D 3.	Vissa smittsamma sjukdomar 1875—1969. Sjukdomar och nummer enligt internationell statistisk klassifikation
Tab. D 4.	Fall av venerisk sjukdom år 1969 fördelade efter bostadsort
Tab. D 5.	Gonorré 1950—1969
Tab. D 6.	Fall av venerisk sjukdom år 1969 efter ålder och kön
Tab. D 7.	Socialstyrelsens skärmbildsundersökningar 1946—1969. Antal vid länsundersökningarna undersökta personer
Tab. D 8.	Tuberkulossjukligheten och -dödligheten år 1969
Tab. D 9.	Nya cancerfall per 1 miljon av medelbefolkningen efter kön och hemort, år 1968
Tab. D 10.	De tio vanligaste lokaliseringarna bland nya cancerfall år 1968
Tab. D 11.	Antal nya cancerfall diagnosticerade 1968 fördelade efter primärtumörens läge
Tab. D 12.	Antal nya cancerfall diagnosticerade 1968 fördelade efter primärtumörens läge och patientens hemort
Tab. D 13.	Aktuell kariesprocent för permanenta tänder hos i folktandvården undersökta sjuåriga skolbarn 1941—1969
Tab. D 14.	Förlossningar och födda barn år 1969 fördelade efter sjukvårdsområde
Tab. D 15.	Förlossningar på anstalt år 1969 fördelade efter barnaföderskans ålder, civilstånd och bördens ordningsnummer. Relativtal per 100000 barnaföderskor
Tab. D 16.	Antal födda barn år 1969 med fördelning på viktklasser

- Tab. D 17. Legala aborter 1969 efter tillstånd av socialstyrelsen
- Tab. D 18. Legala aborter 1969 efter tillstånd av två läkare (s k
tvåläkarutlåtande) och totala antalet aborter
- Tab. D 19. Legala steriliseringar åt 1969